MARIN SORESCU

Vizuinea vizuinii

editura albatros

MARIN SORESCU

VIZIUNEA VIZUINII

Coperta I de *Gh. Marinescu*
Coperta a IV-a: *Marin Sorescu* în viziunea graficianului sîrb *Dušan Petričić*

EDITURA ALBATROS
BUCUREȘTI — 1982

MARIN SORESCU

VIZIUNEA VIZUINII

— Roman într-o doară* —

* În două părți *(Partea întîi* și *Partea a doua)* cu un număr suficient de capitole, fiecare avînd un motto întîmplător, și cu două volume de versuri inedite, în afară de text, intitulate „Țoiuri și Ventuze" (Vol. I „Țoiuri", și Vol. II „Ventuze").
La care se adaugă un Indice Alfabetic și Cuprinsul.

Toate transformările eroilor noştri în eroi pozitivi şi iar în negativi, ca imediat să facă saltul în pozitivi, şi la urmă înapoi... şi iar înainte... şi tot aşa ; precum şi transformările animalelor în oameni şi-a oamenilor în animale, plante şi, mai rar, în flori — au fost observate de autor, alternativ, la microscop şi la telescop, într-o cameră obscură şi sub cerul liber.

Din păcate, fără martori.

Desenele, vignetele şi petele de cerneală aparţin autorului, ca şi unele personaje desenate, respectiv dulăii Codin şi Mozoc, cărora le aduc mulţumirile (mîngîierile) mele şi pe această cale.

Partea I

VIZIUNEA VIZUINII

Cap. I: O VIZUINĂ DIN ZILELE NOASTRE

Motto:

„A fost odată o pereche de oameni. Ei n-aveau copii. Într-o zi, fiind cu voie bună, zise bărbatul către femeie: — Soro, de la mila lui Dumnezeu noi n-avem copii. Să mergem pe cîmp și ce vom găsi, aceea să ne fie copil."

Petre Ispirescu

Vizuina în care intrase — bineînțeles nu pentru prima dată, fiindcă era a lui, moștenită — avea ceva primitiv și desuet, ceva de „boîte", cum poți vedea pe la Paris, deși Ursul nu bătuse Cartierul Latin nici cu gîndul. („Poate cine știe, la toamnă" suna o pancartă agățată pe peretele din față, spre a-i fi mereu la vedere, dar el nu-și mai amintea ce vrea să spună, tocmai pentru c-o vedea prea des.)

Se intra în vizuină ca-n brînză, vreau să spun că atît de facilă era această reîntoarcere la „uneltele sale", încît eroului nostru i se făcea și lehamite.

„Nu mai merg acasă că e prea ușor", își spunea el din cînd în cînd, oprindu-se și iarăși pornind spre culcuș, poate chiar mai zorit.

Dar să vă prezentăm sălașul.

Deci, în primul rînd, un lung coridor, care începe chiar de la suprafață, din spatele „arborelui genealogic", intrarea fiind mascată ingenios cu o foaie de brusture sau chiar de Ursul nostru, de trupul lui, în momentele mai primejdioase, cînd nu voia să i se descopere ascunzătoarea și nu mai avea încredere nici în brusture.

Atunci se așeza cu spatele la intrare și... nu se mai vedea nimic.

Acest coridor era săpat în nisip, deși personajul se lăuda uneori că ar fi săpat în marmură. Era întortocheat. O lua întîi la dreapta, după aceea iarăși la dreapta și tot așa mereu, pînă se realiza o spirală aidoma cu cea încrustată pe țeava puștii spre a-i imprima glonțului o viteză din ce în ce mai mare. Se poate spune că Ursul intra și ieșea glonț din vizuină.

La capătul lungei spirale, sau, dacă o luăm calitativ, lungei „deveniri" a Ursului, se afla culcușul, moale și cald. Ursul „devenea" aici să se culce. Unii obișnuiesc să-și mobileze interioarele cît mai fistichiu, în pas cu moda. Și de ce, mă rog ? Cînd primești la tine o vizită, dacă vizitatorul observă că nu ești în pas cu moda pe pereți, e înclinat să mormăie.

Moș Martin, după o experiență tristă, bleu, cînd fusese nebun după o Coțofană, și-i culegea albăstrele, numă-uita, brînduși sau, dacă nu era sezon, le picta el însuși, înmuindu-și laba îndrăgostită în... în ce ? În scrobeală, pe care o fura de la iezerul din mijlocul pădurii, unde veneau lebedele să se spele, să se clătească și să se scrobească, — Și așa, cu pensula grosolană dar sinceră, pentru că venea de la inimă (era stîngaci), își umplea pereții grotei cu buchete întregi de Picasso (perioada bleu), care, la un moment dat, începeau chiar să miroasă, cu tot parfumul de care erau capabile. Așa i se părea lui cel puțin, pentru că era îndrăgostit. Coțofana însă pas să vină să miroasă ! Zicea că ea nu face vizite la domiciliu. Sau că, mă rog, nu se coboară. Asta îl jignea cel mai mult și, în momentele lui de furie, ieșea glonț din vizuină și se urca în copac.

Dar Coțofana, fire ușoară, o zbughea în vizuină și tot așa „vice-versa". Deci nu era în pas cu moda.

Un singur perete, cel din dreapta, era pînă la jumătate uns cu miere. Mierea se usca după o lună și de cînd îi trecuse dorul de aventuri nu mai catadixea s-o împrospăteze. Oricum peretele acela, așa uscat, se chema că e uns cu miere.

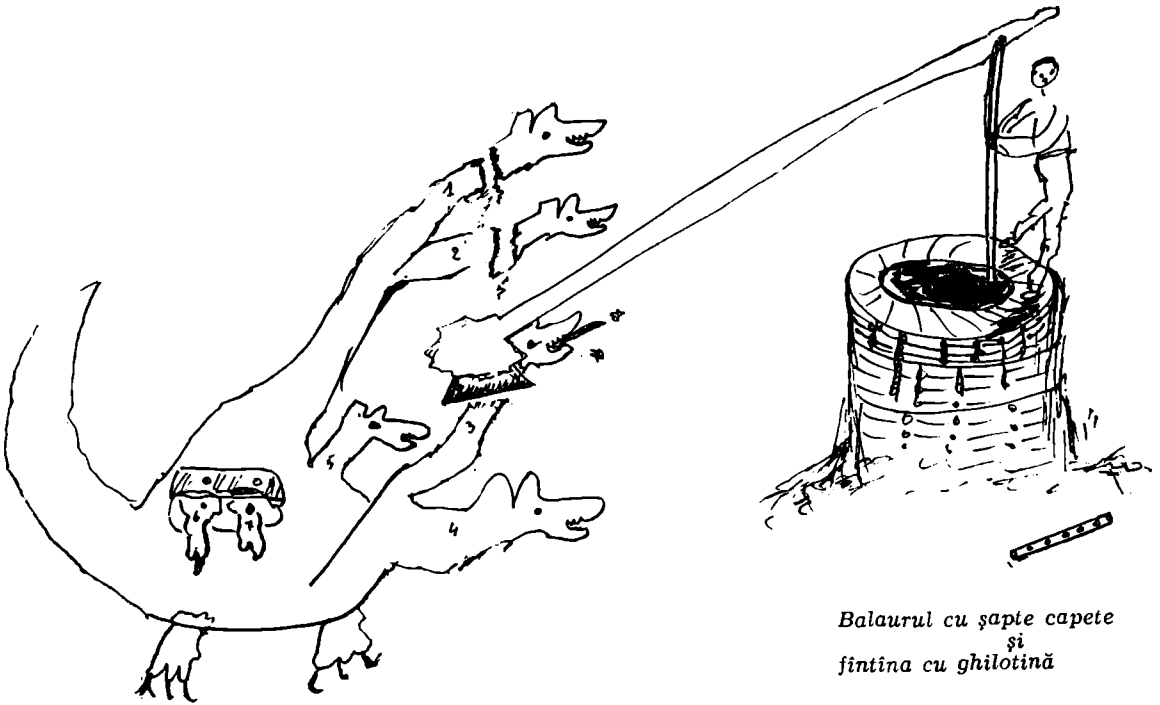

Balaurul cu şapte capete
şi
fîntîna cu ghilotină

Dar unde sînt dependințele ? Exista undeva o debara, unde se păstra blana Ursului din pădure. Și două chichinețe pentru musafiri, care veneau neanunțați.

Sala mare, salonul, era încăperea cealaltă, mai spațioasă, unde se afla o oliță, pentru că Ursul ajunsese la concluzia că trebuie să fie domn în casa lui. „Ori sînt împărat în casa mea, ori fac ceva pe ea."

Alte apartamente nu cred să fi mai existat (e drept, părinții lui cică ar mai fi beneficiat de o ieșire, care, de cînd cu problema locuințelor, folosea de intrare unui Bursuc, ce locuia în aceeași vizuină cu Ursul, dar să nu mai vorbim despre asta, e un subiect enervant).

Dar de ce, mă rog, să nu mai vorbim despre asta ? Adevărul e că Ursul, fiind oricum mai mare și, chipurile, personalitate („chipurile" e o expresie care aparține Bursucului) avea dreptul, prin lege, la două ieșiri. „Scîrț", răspundea Bursucul, „unde să ieși de două ori odată sau cum să ieși în același timp în două direcții opuse ? !"

„Legal, am dreptul la două ieșiri, pentru că sînt mai mare și sînt personalitate", se încăpățîna Ursul.

— Chipurile ! De personalități d-alde astea geme pădurea.

Adevărul e că susnumitul Bursuc era incapabil să înțeleagă *niște lucruri,* după expresia Ursului, care uita de fiecare dată să specifice ce fel de lucruri.

Nici nu începuse bine Moș Martin, odată întors din aventura lui extraordinară cu zmeura, nici nu începuse bine, zic, să cadă pe gînduri, cînd Bursucul intră, pe ieșirea de drept a Ursului, și-i aduse o scrisorică. O ținea elegant pe o foaie de brusture ca pe o tavă.

— O scrisorică, făcu el mieros, privind fix, parcă prin Urs, spre peretele cu luna de miere uscată.

— Termină cu de-alde astea, se auzi un mormăit.

— E de la Coțofană.

— Hibernez.

Totuși, pentru a scăpa cît mai repede de vecinul său nesuferit și a se cufunda pe spirala interioară, Ursul luă scrisoarea, își aruncă un ochi pe ea și rămase perplex. Conținutul era acesta :

„Nu mai sînt Coțofana aia proastă."

Semnat : „Coțofana".

— Te-ai fi deşteptat acum, la Sfîntul Aşteaptă, făcu Ursul, iar Bursucul, crezînd că lui i se adresează un compliment, se înclină respectuos, aruncînd foaia de brusture. După care ieşi afară să rîdă de farsa pe care o jucase bunului său prieten. Coţofana de fapt nici nu existase, dar poţi să-i spui unui Urs că pe el nu-i în stare să-l iubească nimeni, nici măcar o Coţofană ? Şi chiar dacă i-ai spune-o, oare te-ar crede ?

Cap II : NU HIBERNAŢI CU OCHII DESCHIŞI

Motto :

„Mama a rostit descîntecul, după ce ea a rostit descîntecul (ei)
...ea a desenat pe noroiul său.
Paisprezece piese a întocmit ea. Şapte le-a pus de-a dreapta
Şapte piese le-a aşezat de-a stînga ; între ele a aşezat o cărămidă.
Ea îngenunchea pe rogojină ; el şi-a deschis buricul... el a chemat pe cele şapte soţii înţelepte.
Din şapte şi şapte pîntece de mamă au răsărit şapte fiinţe bărbăteşti.
Şapte au dat naştere la şapte fiinţe feminine.
Pîntecele mamei, Făcătoarea destinului.
În perechi i-a completat pe ei.
În perechi ea i-a completat pe ei în faţa sa.“

Atrahasis
(Traducere de Athanase Negoiţă)

Deci Martin căzu pe gînduri. Primul gînd pe care căzu fu acesta : „Am ajuns şi să hibernăm“.

Trebuie să precizăm că nu e vorba de hibernarea normală, cea de trei luni în timpul iernii, cînd se stă la gura sobei, după o expresie din bătrîni, cînd existau sobe şi acestea aveau gură (o gură cît o şură), ci de una suplimentară, pe deasupra, sau, cu o expresie mult utilizată azi în zăvoi, *avant la lettre*.

Simpaticul nostru visător se lăsa în voia lenii, de probă, cu toată greutatea. Pica de sus și uneori i se părea că ajunge astfel, vîjîind, pînă-n străfundurile conștiinței.

Nimic nu e mai extraordinar decît să te relaxezi după o zi de muncă, să-ți fie lene, dar o lene adevărată, cu 1 mare, de la Lae. Atunci dintr-o dată totul ia o altă înfățișare.

Își aruncă ochii prin vizuina lui personală, și totul avea altă înfățișare. Pereții parcă se dăduseră mai în lături, tavanul se ridicase, nisipul de pe coridor se făcuse marmură (deci Ursul nu mințea chiar cu totul cînd susținea că intră la el în birou printr-o galerie de marmură, în care stau statuile „uite-așa", doar să te-apuci să le sculptezi, ceea ce o să facă el, cînd o să aibă timp). Chichinețele se transformaseră în două porticuri, mutîndu-și fiecare boarfele, claie peste grămadă, în debara. (Aceasta, mai leneșă, nu reușea nicicum să se transforme, ori Ursul nu mai avea imaginație și pentru ea ; oricum, era punctul mort al vizuinei sale, călcîiul lui Achile Ursul.)

Se simțea omul, dacă putem să-l numim așa, în casa lui și asta chiar se simțea în aer (cum se simte el în casa lui). Era un parfum de aducere-aminte, care semăna cu cel de levănțică. Levănțica își făcea adeseori apariția în această vizuină, din cauza groazei pe care o avea Ursul față de molii. Se știe cum rod acestea nu numai blana, ci și conștiința și mai ales de această eroziune în conștiință se ferea cel mai tare Ursul și se apăra cu levănțică, pe care o priza pe nas, ca acum, cînd stă așa tolănit și... șade.

Avea de gînd să facă și unele modificări în ce privește locuința sa. Nu stătea prea bine cu canalizarea, apa nu curgea decît cînd ploua și atunci năvălea cu conuri de brad, frunze uscate și era imposibil să o bei altfel decît distilată. E drept, își făcea din timp rezerve de sticluțe de apă distilată, pe care fie că le lua pe cale bucală, fie că și le făcea injecții, cînd avea și un pic de febră. Își astîmpăra și setea și febra. De alte medicamente însă nu se atingea și chiar avea o vorbă a lui sfîntă : „Nu vă atingeți de alte medicamente".

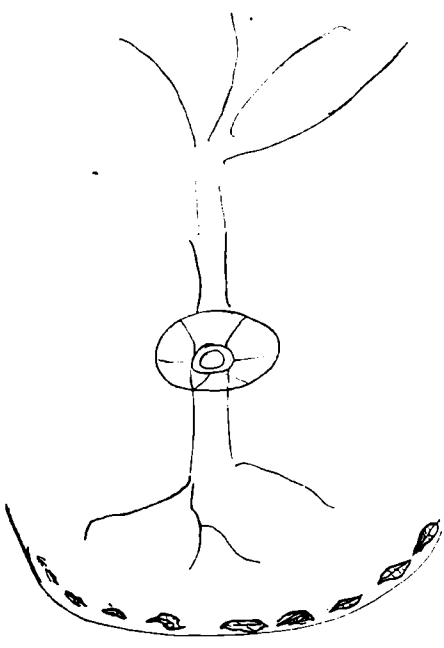

Într-o vreme se gîndise să sape o fîntînă și să amenajeze una din chichinețe într-un puț cu apă rece, pe care s-o boteze în felul acesta, dîndu-i importanța unei străzi : strada Puțul cu apă rece. Apucînd-o pe această stradă, după ce ar fi scos apă cu lanțul și ar fi băgat capul în găleată, răcorindu-se, mormăind de plăcere și stropind eventualele molii, ar fi ajuns, luînd-o pe prima la dreapta, în cealaltă chichineață. Aici i se înfunda întotdeauna.

Nici cu electrificarea nu stătea prea bine. Pe vremuri părinții lui se chiorau la lumina cîtorva licurici, care nu costau mai nimica, dar nici lumină nu prea dădeau. În plus, crescînd foarte mult sensibilitatea în secolul nostru, în general vorbind, licuricii nu mai erau rentabili la iluminatul electric, din cauză că făceau prea des scurtcircuit. Fiind și zgîrcit, ursul trăia, că să zic așa, în cea mai adîncă beznă.

Deschise ochii. Cea mai adîncă beznă dispăru ca prin farmec și iarăși vizuina luă altă înfățișare. Se gîndi c-ar trebui să mute și muntele din spatele ei, la vreo 20 de km., să-l împingă puțin mai încolo și mai la stînga, din cauza umbrei dese pe care o „propaga". Oare Bursucul i-ar da o mînă de ajutor, fiind și în interesul lui ?

Și, în altă ordine de idei, făcu el, pomenindu-se vorbind cu glas tare, ce-ar fi dac-aș avea un copil ? Locuința, de bine de rău, i-ar fi asigurată, povești, de bine

de rău, i-aş spune. Dar... restul ? Cine... ar fi restul ? Ajuns aici, încercă să-şi imagineze, cu multă duioşie, eventuala mamă, uimit şi el că poate să se preocupe cu atîta intensitate de restul lumii. În viaţa lui nu ceruse laba cuiva. Cît trăiseră răposaţii părinţi, îl tot sîciiseră în privinţa asta, mergînd pînă acolo încît s-ar fi mulţumit dacă ar fi luat chiar o roabă cu cărămizi, ca să aibă cu ce-i da în cap soaţa, sau o vulpe de la gîtul unei cucoane, numai să-l ştie însurat. Dar un copil, un ursuleţ mic şi simpatic foc, care să-i zgîrie mobila şi să-i răstoarne lucruşoarele, n-ar fi stricat, că uite, începe să încărunţească pe la sprîncene. E ştiut că urşii, cînd îmbătrînesc, se fac albi şi sînt izgoniţi la Pol de semenii lor mai tineri.

Cum o fi arătînd Polul ? încruntă visătorul una din sprîncenele lui albe.

Sau, cînd ar fi rămas în pană de poveşti originale, i-ar fi citit pur şi simplu din biblioteca lui bucăţile care-l făcuseră pe vremuri să leşine pe litere, de plăcere.

Ţinea şi acum minte pagini întregi. O pagină întreagă suna cam aşa :

„Ţînţarul scoase paloşul şi-l pişcă pe voinic."

Deasupra era o poză care-l înfăţişa pe Făt-Frumos, în chipul unui ursulache cam bleg, care, nimerind în împărăţia ţînţarilor, capătă friguri şi începe să aiureze. Din gura lui ursulache pornea un balon care conţinea şi aiurelile lui, în starea de friguri groaznice : „Mor mor mor".

De multe ori, eroul nostru, cînd hiberna de probă şi se lăsa în voia soartei, ca să nu mai spunem a lenii, spre a evita o repetiţie, ajungea chiar pînă acolo încît să-şi spună singur poveşti. Se considera copil şi, faptul ar părea ciudat dar aşa este, chiar copilul său, rodul dragostei celei mai curate cu o necunoscută, al cărei nume îi scăpa, dar la care se gîndea întotdeauna cu cea mai adîncă veneraţie.

Poveştile pe care şi le spunea erau de adormit copiii, începeau cu „A fost odată" şi se terminau cu un cîntec de leagăn. La cîntecul de leagăn ochii începeau să i se împăienjenească, pleoapele cădeau ca foaia de brusture peste intrarea în vizuină şi ursul mai-mai să adoarmă.

Atunci intra Bursucul și începea să frece cratițele la bucătărie, nevrînd să țină seama că vecinul lui de apartament hibernează legal, de probă.

Exact așa se petrecu chiar în momentul acesta : intră Bursucul cu o găină cumpărată Dumnezeu știe cu ce bani, se auzi scăpăratul chibritului (vă închipuiți cît de liniștit gîndea ursul și cît de liniștit se pregătea el s-adoarmă, dacă se putea auzi chiar scăpăratul unui chibrit la vecin) și după aceea frecatul cratițelor cu ghearele. Făcu un „ha, uite că era gata să adorm", își pironi ochii în tavan și începu să se concentreze pe o altă spirală.

Cap III: FRUMOASA MEA URSOAICĂ NATURALĂ

Motto:

*„Din cauza mea tu ai [...]**
Și din cauza ta [...] peste mine."

Epopeea lui Ghilgameș
(Traducere de Athanase Negoiță)

„Poate nici nu știi că acel copil al nostru, pe care în goana ta nesăbuită după inedit l-ai uitat la mine, acel mușunache de catifea neagră, cu care s-ar fi mîndrit orice mamă de la Polul Nord și de la Polul Sud (tăiat Polul Sud), a crescut mare, frumos și-ți seamănă. Asta mă face să-mi mai treacă dorul de ființa aceea atît de cicălitoare, care, neascultînd de nici un fel de sfat din partea capului familiei, a mers din vîlcea în vîlcea, ajungînd pînă și la circ, de rîsul lumii.

Ce faci tu acolo la circ, ai putea să-mi spui? Ce circ este acela și cum poate el aduce fericirea unora, dacă cei rămași acasă, prin vizuini, suferă?!

Mi-au spus unul și altul că ai apărea cu o minge în brațe, te sui pe un scaun și arunci mingea încotro vezi cu ochii. Dacă situația aceasta ție ți se pare că e plină de haz și merită să-ți prăpădești tinerețea pentru ea, atunci înseamnă că eu m-am tîmpit de-a binelea ori că mi-am pierdut simțul umorului. (De schimbat „tîmpit" cu „prostit".)

Aș vrea să viu și eu o dată la circul ăla, să m-așez cît mai în față și cînd apari tu cu mingea, să mă uit dintr-o dată drept în ochii tăi. Nu ți-ar crăpa obrazul de rușine?

* Acoladele indică fragmentele pierdute, șterse sau indescifrabile.

Dar n-o să vin, pentru că preget să-mi mai pun cravată și să mă fandosesc.

Pe de altă parte, vrăbiuța mea iubită, știu că nu de drag ești tu acolo unde ești, și nici ție nu ți-a fost ușor cînd te-au prins cu arcanul în vizuină și te-au luat, răcnind de vuia pădurea. Știu că m-ai disprețuit pentru că, în loc să sar să-ți iau apărarea, eu m-am grăbit să ies pe cealaltă ieșire. Dar de unde să știu eu că tu n-o să-ți urmezi bărbatul, în orice situație s-ar afla acesta ?

M-am gîndit mult la tine în fiecare seară, am plîns de vreo două ori, cît sînt eu de ponderat și te-am iertat că nu ești cu mine să ne amintim de tinerețea noastră furtunoasă și să plîngem împreună.

Dar să nu ne lamentăm și cîtă vreme vom avea un moral ridicat, află, pisoiul meu tărcat, că nu există despărțire vitregă în stare să despartă (de căutat alt cuvînt) două ființe unite legal. Cum adică ar putea să ne îndurereze așa de tare o simplă despărțire (de căutat alt cuvînt), cînd aici, în pădure, cîntă păsărelele ziua și noaptea și fiecare pasăre pe legea ei piere, iar tu... tu ai circul tău !

Fă, draga mea, în așa fel încît să aduci fericire oamenilor, căci și eu îmi pun mari speranțe în sufletul tău nobil și nu cred c-ai fi vreodată în stare să arunci cu mingea în așa fel încît să spargi capul vreuni dresor.

Ce să-ți mai spun de pe acasă ? În vizuină totul e cum știi, în afară de faptul că vizuina e alta, că în loc de două intrări am obținut să am numai una, iar vecinul nostru care s-a instalat după aceea, intrînd prin intrarea cealaltă, care acum se cheamă că e intrarea lui, freacă niște crătiți ziua și noaptea, de parcă s-ar pregăti să defileze cu ele. Nu ai vreun loc acolo pentru un bursuc ?"

...Ajuns aici, Ursul împunse cu laba aerul, ca și cînd ar fi pus punct la această scrisoare deschisă destul de incoerentă, pe care începuse s-o scrie tocmai spre a scăpa de zăngănitul ghearelor pe fundul cratițelor, care venea în mod sîcîitor de la vecin, și trase cu urechea dacă *se mai aude*. Se mai auzea.

„Viața e complexă în totalitatea ei", conchise, „complexă chiar și cînd hibernezi."

Cap. IV : GURA LUMII

Motto :

„Prostia în fază statică o suportăm,
dar în fază dinamică ne stinghereşte."

Al. O. Teodoreanu

„Acest individ aiurit, care a rămas pe labele dinapoi în faţa vieţii, părînd mereu uimit, ca o ţară ce admiră o sorcovă, mie mi se pare suspect din două puncte de vedere." Scăpîndu-i creaţia care era aproape curată, Bursucul îşi întrerupse meditaţia şi, fugind să prindă obiectul care se dădea de-a dura, încurcă cele două puncte de vedere asupra vecinului său.

„...Şi doi, de unde aceste pretenţii ale lui de filozof ratat, cînd habar nu are ce înseamnă mişcarea ? Mişcarea e o categorie filozofică, dată în folosinţă mai ales iepurilor, dar şi bursucilor, pe cînd cei care stau şi hibernează sînt în afara oricărei categorii şi sînt greu de categorisit. Nu suport acest dobitoc (în paranteză fie spus, toţi sîntem nişte dobitoace, dar iată că de data aceasta Ursul îşi merită soarta) cu ochii blînzi şi lipsiţi de expresie. Ochi de bou, şi nu degeaba, de ziua lui, eu îi fac cadou cîte două flori de ochiul-boului, dar măgarul nu înţelege aluzia, deşi clipeşte şiret — Dumnezeu ştie ce-o fi înţelegînd el prin şiretenie, cînd pînă şi furnicile sînt în stare să-l calce în picioare. Şi la urmă, mania asta a lui de a nu mînca iarna, cînd stă ca acum, cu ochii în tavan, cu laba în gură, ca un copil de ţiţă şi ascultă... naiba ştie ce ascultă".

Iarăşi îi scapă aceeaşi cratiţă, producînd o hărmălaie de nedescris. Bursucul o înşfăcă şi începu s-o frece cu nisip.

„În pădure are faima unui ins de vază, cum și-o fi creat această faimă iară nu pot pricepe, și toate animalele se dau bine pe lîngă mine, ca mai apropiat lui, ca să afle ce mai face Maestrul. Ce-a mai zis Maestrul, ce-a mai mîncat, ce-a mai rumegat ? Maestrul a binevoit să facă aprecieri asupra vremii ? Cum mai e vremea, după opinia Maestrului ? Și tot felul de nerozii de astea. (E și pădurea asta o nătăfleață !) Închipuiți-vă cîte lucruri interesante trebuie să scornesc, pentru a ține sus steagul (al Maestrului, na), să fiu gata în orice clipă să dau cîte un răspuns de să rămînă lupii, vulpile, coțofenele, mîțele-n coadă.

— Nu se mai găsește zmeură cu frișcă (Aceasta e chiar o opinie a Ursului). Dar pornind de la această constatare a sa, pe care o spun la început, ca aperitiv, încep să torn la minciuni, care mai de care mai gogonate. Nu numai că nu se mai găsește, dar nici n-o să se mai găsească vreodată. V-ați lins pe bot, adio zmeură cu frișcă, pentru că, anul viitor, pădurea o să fie tăiată, transformată în butuci și mutată la oraș. Și asta n-ar fi nimic, am mai văzut noi păduri tăiate, dacă mai întîi nu s-ar face recensămîntul tuturor dobitoacelor, cu însemnarea exactă a locului unde se află fiecare, în așa fel încît, atunci cînd se purcede la transferul pădurii, pleci cu copacul tău cel mai apropiat. De ce, de ce ? întrebau alarmate vulpile mai ales. Simplu ca bună-ziua. Pentru a se crea, acolo la oraș, un *microclimat*. Ca pădurea să nu rămînă singură, și ca totul să fie ca mai-nainte. Cum „ca mai-nainte" ? întreabă veverițele. Ca acum. Păi cum ca acum, dacă spui ca mai-nainte, nu vezi că n-ai logică ?

— Vreți să spuneți că Maestrul ar fi lipsit de logica cea mai elementară, asta vreți să insinuați ?

— Susține Maestrul toate bazaconiile astea ?

— Nu numai că le susține, dar e în stare să se și supere dacă aude că nu-i crezut pe cuvînt. Știți cum a fost anul trecut, cînd zicea să vă faceți provizii de apă, că n-o să plouă trei luni și toate dobitoacele s-au pus pe săpat fîntîni și după aceea a plouat trei luni încontinuu.

— Nu-i bun exemplul, pentru că nu s-a nimerit.

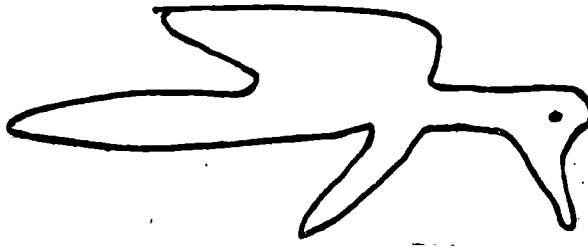

Pasăre și păstaie de fasole

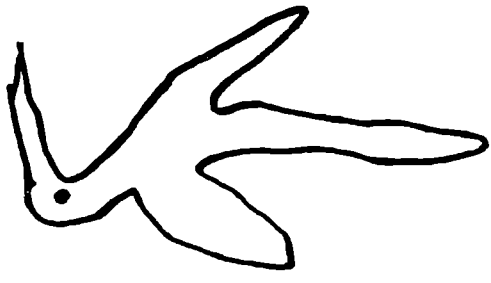

— Putea să se nimerească și mai rău (Astea le-am dat iar ca vorbe ale Maestrului).

Cea mai frumoasă teorie a Ursului (de fapt a mea, dar nu puteam s-o dau ca originală, căci eu nu am încă un nume și deocamdată, vreo cîțiva ani, sînt obligat să lucrez în colectiv) a fost aceea că pămîntul nu se învîrtește, cum susțin unii, ci merge drept. Pămîntul acesta e un fel de potecă prin univers și cine a mai pomenit poteci învîrtindu-se ? În schimb luna, care e mai mică, merge drept, dar din cînd în cînd face un cot, în așa fel încît se poate spune că merge în formă de L, asta pentru că e îndrăgostită de el, de Pămînt, adică, dar el o ține drept, pe poteca lui și de-asta nu se în-

tîlnesc niciodată, și de-asta ne merge nouă rău, pentru că trăim sub o *nefericire cosmică.*

La chestia asta, toți pesimiștii din pădure m-au pupat, șarpele n-a pierdut ocazia de-a strecura puțin venin : — Eu niciodată n-am dat doi bani pe lună-lumina.

Iată ce fac eu toată ziua, cum trebuie să-mi storc creierii ca să-i țin sus steagul (iar scapă cratița, de-astă dată pot să jur că intenționat). Și de-asta el, cînd iese din vizuină, e celebru gata și toți se reped să-l salute, considerînd un noroc al lor de-a intra cu fundul în mărăcini cînd trece el.

Dar are și părți bune. Habar n-are pe ce lume trăiește. Crede că tot ce zboară pe sus, cu talangă sau fără, se mănîncă și, în adîncul sufletului său, zace o dragoste de viață și de semeni cît în șapte. N-ar fi în stare să calce o furnică, toate fiarele care i se plîng găsesc o vorbă bună, chit că este invariabil aceeași : mor, mor, mor !

CAP. V : VULPEA VINE „ÎNTR-O CHESTIUNE"

Motto :

„Cîmpia e verde.
Verde e un adjectiv."

(Dintr-un manual de logică)

Ursul se concentrase așa de bine pe ideea de nimic, încît toată ființa lui nu mai contempla decît acest nimic, cu *n* mare, și se căznea să realizeze contemplarea unui nimic cu *n* mic. Operația chiar începuse să-i reușească atunci cînd Bursucul, trezit și el din bîrfa lui cu totul dulce și inofensivă, pentru că o făcea din dragoste, veni să-i anunțe vizita cumetrei Vulpi.

— Ce pofteşte ? făcu Ursul morocănos.

— Vine într-o chestiune, așa mi-a spus să vă spun.

— Iar a făcut vreo potlogărie ? Iar a furat vreo găină și acum vrea să o scap. Să nu mă amestece pe mine în chestiunile ei de borfașă.

— Vai, cumetre Urs, dar se poate să vă exprimați așa, făcu Vulpea care și intrase și ținea într-o labă un cocoș, mai mult mort decît viu. — Acest cocoș v-a vorbit de rău, făcu ea, clocotind de indignare. Vi l-am adus să-și primească pedeapsa. Cocoșul, care era mai mult mort decît viu, simțind prezența unui ocrotitor, începu să fie mai mult viu decît mort. Bătu din pinteni și începu milităreşte, ca toți cocoșii :

— Vă raportez că mă mănîn...

Ultima silabă însă nu i se mai auzi, întrucît capul îi și dispăruse în gura Vulpii, care probabil să l-ar fi și înghițit de-a binelea, dacă n-ar fi simțit, ridicată asu-

pra ei, o labă ca aceea. Așa că își luă gura de pe capul cocoșului, care slobozi și cealaltă silabă :

— ...că.

POVESTEA COCOȘULUI

Ați fi mai văzut dumneavoastră cocoș, nu zic ba. Dacă nu v-au căzut ochii pe acest cocoș, cocoșul nostru, nu v-ați ales cu mare lucru. Era un cocoș... sau mai bine să zicem *este* (pentru că mai trăiește și astăzi, dacă nu l-o fi mîncat Vulpea, sau poate dumneavoastră, iubiți cititori, ori poate, Doamne ferește, chiar eu, autorul, din greșeală), frumos din cale afară, falnic precum o fanfară și la fel de sonor. Cînd bătea din pinteni, cînd zdrăngănea salba roșie și mărgelele la gît și cînd începea să cînte era leit fanfară. Culorile penelor sale erau — sau sînt, deși nu cred c-au mai rămas toate — o nebunie nu alta : se băteau între ele de colorate ce erau, țipau pur și simplu de vopsite ce erau... Și totul natural la el : nici tu coafor, nici tu manichiurist, pentru că și ghearele de la picioare aveau un lustru al lor absolut genial, că dac-ar fi fost să zgîrie cu ele hîrtia ca alții, apoi ieșeau niște lucruri...

Așadar, Cocoșul luă poziție de povestitor, se uită galeș la ascultători și cînd să înceapă... îl podidi plînsul. Adică o lacrimă ca o mărgică i se prelinse din ochi. O ciuguli ca pe nimica și-o mîncă. Imediat o altă lacrimă, ca un strop de rouă, i se prelinse din celălalt ochi și bravul cocoș, nici una nici două... o bău.

— Iertați-mi emoția, foamea și setea, începu el.

Alte două lacrimi picară în țărînă, Cocoșul repetă figura, însă de data asta mîncă lacrima care semăna cu un strop de rouă și o bău pe cea care aducea cu o mărgea, ca și cînd ar fi vrut să demonstreze că în situația tragică în care se afla acum îi era totuna.

— M-am născut înainte de momentul de față, prinse el în sfîrșit firul autobiografiei, într-un coteț în care domnea mizeria. (Liniște în vizuină.) O mizerie care era atît de cruntă că, închipuiți-vă, urmele ei, oricîte spoieli s-ar fi făcut, se mai văd și astăzi. Oricîte spoieli

s-ar fi făcut. Părinții mei... niște băieți anonimi, nici eu măcar nu i-am cunoscut, pentru că m-am născut dintr-un ou făcut în grabă (vremurile erau tulburi), undeva în niște paie... un ou grăbit, un ou al nimănui!

Înduioșată peste poate, Vulpea începu să se smiorcăie și să-și tot șteargă nasul.

— Zi mai departe, spuse ea, dar nu chiar așa de jalnic, fiindcă nu mai am batiste.

— Cînd a fost să mă clocesc, adică... oul năzdrăvan, pentru că din ou simțeam eu c-o să fiu năzdrăvan, am nimerit sub o găină moțată, Dumnezeu s-o ierte, pentru că, după vreo trei zile, într-o noapte... dispare.

— Prea jalnic, spuse Vulpea. Mă podidesc lacrimile ca niște izvoare fierbinți. Este vreun loc pe aici, unde se poate plînge în voie?

— Treci în debara, zise Ursul captivat, vrînd să asculte cît mai repede continuarea acestei povești extraordinare a Cocoșului.

Vulpea trecu în debara, udă leoarcă de lacrimile care o podidiseră pe neașteptate, în așa fel încît dacă s-ar fi stors puțin, putea rămîne și pe loc, pentru că tot făcuse baltă.

Cocoșul continuă.

— Nu vă spun cine a mîncat cloșca aceea... unde a dispărut ea peste noapte...

— Spune, chițcăi Bursucul.

— Mai tîrziu, făcu Cocoșul. Nae al lui Seder, stăpînul casei, bietul Bag-Seamă, cum îl porecleau sătenii, ce să facă el cu cloșca moartă în coteț? Adică nu moartă, dar dispărută. Du-te și întreabă prin vecini, roagă-te de unul și de altul, pînă cînd găsește o rață căzută la Gaga Rița lui Mielu. Însă rața, deși căzută, nu voia să stea pe ouă, ar fi stat ea dacă ouăle s-ar fi aflat într-o baltă... cum e balta asta bunăoară (privire de reproș spre locul unde dispăruse Vulpea), dar așa... pe sec, ea zicea că nu clocește. Așa m-am pomenit pe urmă sub o gîscă, alături de niște ouă cît toate zilele, că te mirai ce minte năzdrăvană le-o fi putut concepe atît de mari. Dar ce să vezi? A treia noapte gîsca este găsită mîncată. Nu vă spun încă cine a mîncat-o.

— Spune măcar cine-a găsit-o mîncată, sări Bursucul, să ne alegem și noi cu ceva buletin de știri.

— Nae al lui Seder, Bag-Seamă, ce să facă el ? Mai clocea în coteţul acela și-o curcă. Am trecut cu arme cu bagaje, cum se zice, sub curcă. Această curcă a fost ca și o mamă a mea bună.

— Bună și grasă, nu se putu abține Vulpea, care trăgea cu urechea și care se storsese după valul de lacrimi și se întinsese la uscat într-un cuier.

— Nu m-am gîndit niciodată că e mamă vitregă, reluă Cocoșul, pentru că sub aripa ei am avut o copilărie fericită.

— Fericită, haida-de, pe vremea aia ! făcu Vulpea.

— Ce am făcut eu în copilărie, de am fost așa de fericit, măcar că împrejurările și situația generală a lui Nae al lui Seder erau de natură să ducă în fiecare clipă la o catastrafă ?

Ieșind din ou, și pomenindu-mă sub curca pestriță, care imediat, prin aspectul ei falnic, m-a făcut să mă gîndesc la pajura din basm, pe care o continuă, m-am luat cu păscutul firelor de iarbă, prinsul lăcustelor și bucuria de a trăi. Împreună cu ceilalți pui, care de curcă și care de găină, mergeam cu mama noastră pe dealuri, intram pe vîlceaua lui Cincă, vîlceaua Bonii sau în partea cealaltă, pe Țiclonul, dealul acela înalt ca un munte mic, de unde seara ne întorceam cu gușile pline și, din vîrful dealului, zburam ca niște păsări sălbatice în sat, oprindu-ne din zbor pe moară, ca niște păsări domestice. Pînă cînd, într-o bună zi, dispare curca.

Aici Vulpea ieși din debara, uscată și aproape călcată de neșifonată ce era, mă rog, o cucoană cochetă și pusă la punct, care știe că viața e mult mai frumoasă cînd cucoanele arată bine.

„Crescusem destul de mărișor, chiar începusem să cînt (mi se dăduse în sarcină, de către Nae, să trezesc vacile dimineața, ca să aibă timp să rumege și să facă lapte pînă se scoală să le mulgă. Odată, spun tot în paranteză, am sărit gardul și-am întîrziat, uitînd să cînt la urechea Sălbiței și a Rușiței, care, netrezite la timp și nerumegînd, dimineața, cînd să... degeaba. Ca să vedeți ce înseamnă rumegatul și ce rol important aveam

cu în muncile agricole. Începusem să mă simt tare și din cauza asta am fost și tare îndurerat la dispariția curcii. Am plecat imediat pe urmele ei și...“

Vulpea începu să dea semne de neliniște :

— Fii mai scurt că uite, cumătrul Urs are treabă.

— N-am nici o treabă, ripostă însă Ursul, căruia Cocoșul îi devenise simpatic din primul moment. De-aia sîntem puși aici, la hibernare, să ascultăm tot ce se vorbește (Ursul, în anumite momente, se considera *numit* urs, investit cu puteri speciale și responsabilități, în așa fel, încît hibernarea lui i se părea o treabă importantă, de stat degeaba).

— De-aia sîntem aici, mai mormăi Ursul, privind crunt spre Vulpe, ca să stăm pînă la capăt.

Vulpea tăcu, Cocoșul bătu o dată din pinteni și reluă povestirea mai cu foc :

„Vă anunț că am prins-o, și ridică gheara amenințătoare asupra Vulpii, mîncînd curca — și aici, de indignare, el rosti un automatism cam nepotrivit : mama noastră a tuturor. Tot ea, aci de față, a fost și călău-a (sau călaia ?) cloștilor mele precedente, a găinii și, respectiv, gîștei, pentru că rața, v-am spus, n-a vrut să stea pe ouă, pretinzînd să i se pună ouăle în baltă, dacă vrem să treacă o dată pe deasupra.

— N-ai dovezi, n-ai dovezi, făcu Vulpea, sigură pe sine.

— Am sărit la ea și am început lupta. A fost o luptă lungă, lungă...

Bursucul, care ascultase foarte atent, dar în ultimele momente se cam foia și căuta un pretext s-o întindă, prinse ocazia :

— Ies puțin, mă întorc pînă se termină lupta. Și plecă.

— Trei zile și trei nopți i-am ținut piept, iar a patra zi în zori, cînd eram plini de sînge amîndoi și numai zgîrieturi, Vulpea m-a prins pe picior greșit și era să mă mănînce. Dar era prea obosită, se vărsase prea mult sînge, încît copiii care erau cu vitele pe cîmp, luînd urma, au picat la țanc, ba a mai sărit și Ion Lungu cu parul și tot ce-a putut face cumătra a fost să mă aducă aici tîrîș-grăpiș. Aceasta e povestea vieții mele.

— Frumoasă poveste, zise Ursul. Mai știi ?

— Merită să i se facă dreptate, îndrăzni Vulpea să intervină. Și-a povestit atît de frumos scurta sa viață, plină de fapte, încît, ați văzut, eu am plîns, că m-a-n-duioșat și trebuie să le facem dreptate ăstora care ne-n-duioșează, să le rezolvăm cererile.

Și aici Vulpea, nemaiașteptînd opinia Ursului, luă o poziție judecătorească, solemnă, tuși și spuse :

— Cumătre Cocoș, cererea dumitale de a fi mîncat cît mai repede ți se aprobă.

— Care cerere ? De ce să mi se aprobe ? Ba să nu se aprobe, începu să se bîlbîie Cocoșul, luat brusc de sentință.

— Ba să se aprobe, zise Ursul, pe care logica aparentă a Vulpii îl indusese în eroare, ai avut o viață mizeră, te-ai născut într-un coteț și ai povestit frumos, așa că trebuie, odată și-odată, să le dăm una peste bot și dușmanilor.

Cînd însă Vulpea se repezi să înfăptuiască sentința, Ursul, dîndu-și seama de clenciul judecătoresc pe care i-l întinsese, zise :

— Stai ! Nu se apobă, ieși afară, măgarule, și luă Cocoșul de-o aripă, îl îmbrînci spre ieșire (ieșirea lui), dîndu-i și-o labă în fund.

— Să nu mai vii cu cereri din astea.

Tocmai atunci își făcu apariția Bursucul, care anunță sosirea furnicilor.

— Le primiți ? întrebă el.

— Cîte sînt ? zise ursul. Să intre.

Atunci, pe amîndouă intrările sau ieșirile, începură să miște roiuri mici de furnici de cîmp, de pădure, de casă, iar Cocoșul se văzu nevoit să se întoarcă din drum și să se așeze cuminte într-un colț, bucuros că a scăpat cu viață și curios să știe ce le mai frămîntă pe furnicile pe care toată lumea le calcă în picioare.

— Nu ne pasă că toată lumea ne calcă în picioare, începură furnicile în cor, realizînd toate laolaltă abia o șoaptă, nu ne pasă că toate reptilele, toți șobolanii, toți boii ne strivesc mușuroaiele. Ne pasă de... Africa...

— Să vă pese ! rînji Bursucul, care credea că Africa e un spanac, care le lipsește furnicilor.

— Ştiţi că termitele de acolo, reluară iarăşi furnicile în cor, nu mănîncă decît banane şi nuci de cocos ?

— De care cocoş ? întrebă Cocoşul.

— E bine că puneţi din nou pe tapet problema condiţiei tragice a termitelor, zise Ursul, după o matură chibzuinţă, bucuros într-un fel că responsabilitatea sa ia o turnură internaţională. Ce să le facem noi ?

— Tocmai aceasta e întrebarea, răspunseră furnicile.

— Să le dăm spanac, se amestecă iarăşi Bursucul.

— Cred că trebuie să simtă că sîntem aproape de ele, începură iarăşi furnicile în cor, întorcîndu-se cu spatele şi ieşind din vizuină, roi după roi, călcînd strîns, cu inima fierbinte şi cu sufletul, ca şi direcţia paşilor mici, cît mai aproape de Africa.

Evacuarea vizuinei a durat cam vreo 3 luni, dar Ursul nu s-a „formalizat".

Trebuie să spun că furnicile au privit cu multă simpatie spre Cocoş, făcîndu-l să crească în ochii Ursului, pentru că, s-a exprimat una dintre ele, e singurul aici de faţă, care putea să ne purece şi nu ne-a purecat.

Vulpea, cu coada între picioare, primind o lecţie de umanitarism din partea harnicelor muncitoare cu gura, plecă fără să-şi ia rămas bun. Dar cînd să scoată capul din vizuină, observă la timp parul săteanului Ion Lungu, care bănuia ceva, că ea trebuie să fie pe aici prin jur, şi se întoarse.

— Ştii ce, cumetre Urs, zise ea mieros. Mi-a venit o idee la ţanc.

— Ce idee ? întrebă Ursul care, văzîndu-se aproape fără solicitatori, rămăsese şi fără idei.

— Să facem poezii pe rime date.

— E-he ! zise Ursul, scărpinîndu-se lîngă ureche. E vreo zi mare astăzi ?

— E vineri. Post. Adică zi mare. Dar oricum, n-am mai făcut de mult poezii pe rime date şi mi-era dor de literatură.

— Literatură bună, adăugă Ursul, care avea şi cîteva caiete cu versuri şi uneori, seara, cînd se simţea într-o stare deosebită, le mai răsfoia şi le mormăia în metru antic.

— Propun următoarele rime, zise Ursul : *vizitiu, spanchiu, destin, sublim.*

— *Destin-sublim* nu prea rimează, se amestecă și Cocoșul. Sînt admise și asonanțele ?

— Ai dreptate, răspunse Ursul. Dă-mi o rimă la... la sublim sau la destin ?

— Copac, capac, eu propun să le introducem pe acestea, zise Vulpea.

— Bun, mormăi Ursul. Începem.

Toți căzură pe gînduri. Vulpea se pare că fu prima vizitată de inspirație, smulse ca din greșeală o pană din Cocoș, și-o puse după ureche, bătu de cîteva ori cu laba în pămînt, ca pentru a măsura ritmul și începu :

„Trăsura n-are vizitiu,
Că a rămas de mult spanchiu,
Cînd s-a izbit de un copac
Și-acuma doarme sub capac.“

— Nu le știai de-acasă ? întrebă Ursul, căruia mintea îi mergea mai încet chiar și la versuri.

— Eu, dar drept cine mă considerați ?

Ursul începu să se plimbe prin vizuină, se așeză cu capul în jos și cu picioarele-n sus, își puse o compresă cu apă rece, pînă cînd reuși să-și amintească una din poeziile lui mai vechi :

„M-am înțeles c-un vizitiu
Să nu mai fie-așa spanchiu,
Ca-n scurta viață cît trăim
Să ne izbim doar de sublim“.

— Frumoase versuri, n-am ce zice, zise Vulpea roșie de indignare, dar unde-i *copacul*, unde-i *capacul* ?

Cocoșul ceru permisiunea să citească și el strofa lui :

— Dar mai întîi să vă explic *poetica* mea. Orice cuvinte aș folosi, toate trebuie să aibă un sens major, fiind o satiră la adresa Vulpii, spuse el mîndru și indignat :

„Dacă Vulpea mai vine sub salcîmul
În care dormim noi vara,
Și sub pretextul că se uită la stele

Ne hipnotizează de cădem în gura ei,
O bletem de trei ori... huo, huo, huo".

— Stai, stai, interveni Ursul. Unde e vizitiul, unde-i...

— În mă-sa ! nu mă interesează. Eu cred că arta e să spui ce ai pe suflet, nu să baţi cîmpii cu vizitii sublimi. Asta e părerea mea.

— În primul rînd, nu respectaţi rimele date şi în al doilea rînd, asta nu-i poezie.

— Dovedeşte-mi că asta nu e poezie, zise Cocoşul, ştiind că poezia este ca şi nevroza astenică, dacă spui că o ai, nimeni nu te poate contrazice şi controla.

— Detest versul liber, pe care voi, ăştia mai tineri, îl tot lăbărţaţi prin reviste. Şi la urma urmei, aş putea să te dau în judecată pentru insultă. De ce mă huiduieşti ?

— Cine te huiduieşte, sări Cocoşul. Eu nu vorbesc despre dumneata. Vulpea mea e un simbol. Poate că eu prin Vulpe înţeleg altceva. De exemplu „norul aducător de inundaţii". Am voie să critic norul, într-o poezie închinată forţelor naturii ?

— Bine, da' ai pomenit cuvîntul Vulpe, intervine ea blînd.

— Cuvîntul acesta n-are nici o valoare luat separat, toată poezia e o metaforă şi chiar dacă aceste vorbe, luate separat, înseamnă ceva, luate împreună înseamnă altceva ori nu mai înseamnă nimic.

Disputa literară ar fi continuat multă vreme, poate chiar în presă (fiecare îşi avea ziarul său intim, încît, dac-ai fi răscolit pădurea, dădeai de un adevărat zăcămînt folcloristic cult). Deci s-ar fi mai sporovăit încă, dacă n-ar fi intrat brusc şi foarte neliniştit iepurele Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă, cum îi spunea toată lumea, deşi adevăratul său nume era... na, că l-am uitat. Pînă şi iepurelui îi venea acum greu să-şi mai amintească adevăratul său nume, din cauza repeziciunii cu care se întinsese această poreclă scornită într-o zi de cineva şi care acum îl întrecea în „viteză peste dealuri şi cîmpii". Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă spuse într-un suflet :

— Se afumă vizuina.

— Cine s-o afume ? sări Ursul. La mine nu se fumează, de aceea nu veți găsi în casa mea nici o scrumieră.

Atunci iepurilă povesti tremurînd, că Nea Nae Bag-Samă descoperise intrarea, bănuia că acolo trebuie să se ascundă Vulpea care îi furase cocoșul de sămînță și că avea de gînd să procedeze energic.

— Atunci de ce te-ai mai băgat și tu aici, bă ? Tu n-ai cap ? izbucni Cocoșul care avea, în secret, oarecare simpatie pentru neamul iepuresc.

— N-am putut să mă opresc la vreme.

— Totul e să știi să te oprești la timp, rosti Ursul, în viață, ca și-n literatură. Pentru că, reluă el, chiar discuția noastră despre poezie o apucase pe un făgaș lăuntric și trebuia să se întîmple ceva concret.

Ceva concret se întîmpla, de bună seamă, întrucît vizuina începuse să capete un miros greu, ca și cînd miile de furnici, care încă o mai evacuau, s-ar fi descălțat brusc, uitîndu-și obielele de pînză de păianjen.

Trebuia luată o hotărîre cît ai zise pește, după expresia Vulpii, care folosea mereu expresii de acestea, care puteau fi mîncate.

Cocoșul se înfierbîntase însă pe ideea versificației moderne și nu admitea o întrerupere tocmai acum, cînd sîntem în plin avînt și trăim un moment poetic mare.

— Dați-mi voie să vă mai spun ceva.

— Nimic, ripostă Vulpea.

— Cealaltă poezie, bîigui Cocoșul.

— Dacă e pe rime date, dă-i drumul, îngădui Ursul, să vedem unde-ai ajuns cu măiestria și dacă generația tînără știe să respecte vreo rigoare.

Cocoșul bătu din pinteni și începu să recite :

„Cînd fumul intră-n vizuină
Adio orișice jivină
Vrînd să ne prindă în bîrlog,
Lăsa-vom Vulpea noi zălog.“

— Tot la Vulpe a ajuns, chicoti Bursucul.

— Ce e porcăria asta ? protestă cumătra. Vrei să spui că asta e poezie ?

— Bahică... despre vinul care se subînțelege.

— Te-am întrebat dacă e sau nu poezie, de ce te eschivezi ?

— Nu e poezie, dar are o idee nobilă la mijloc, se încăpățînă Cocoșul. Și în anumite momente o idee nobilă își poate permite să facă ceva pe poezie, numai să fie clară și profundă.

Fumul se simțea acum cu oarecare pregnanță, ochii Ursului chiar începuseră să se umezească.

— V-am spus de atîtea ori că nu se fumează la cenaclul meu, zise el, luîndu-l pe iepurilă de o ureche, dar acest gest putea fi interpretat și ca un semn de simpatie.

— Cred că nu-i cazul să denigrăm poezia adevărată. Adică tocmai noi ! Și Fără-Cap-Și-Fără-Coadă își duse lăbuța la obraz și, cum stătea așa ridicat de urs pînă aproape de tavan, domină un moment adunarea.

— Adică să versificăm toți aforisme, prinse curaj și Bursucul, ce-am învățat noi de la Homer ? !

— Află că Homer a fost pus să scrie așa, se înfurie Cocoșul, făcîndu-se roșu pe gîtul plin de mărgele.

— Da, că l-ai fi pus tu, rînji Bursucul.

— Vă mai citesc o poezie, zise Cocoșul, ca să fim mai clari.

„Unde mergem, unde mergem ?
Mergem care încotro
Eu în sens unic în toate,
De la A și pîn-la O".

— Asta-mi place, că rimează. Dar eu știu că de la A la Z. Mă rog, fie ! Și Ursul, care se înneca de-a binelea de fum, unde avea și plămînii mai mari și înghițea mai mult deodată, ajunse la convingerea că e cazul să stăpînească adunarea.

— Ce facem, dragi colegi ? Văd că fumul putem să-l tăiem acum cu cuțitul. Închidem discuția despre poezie și trecem la proză sau la dramaturgie ? Care-ai adus proză ?

Iepurilă ardea de nerăbdare să citească romanul său fluviu, pe care se gîndea să-l publice fără titlu, doar cu numele autorului „Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă", dar instinctul său de artist al fugii (ca-n muzică) parcă-i şoptea că e timpul s-o ia la sănătoasa.

— Ce facem, fraţilor, intră realitatea peste noi, zise el, arătînd valurile de ceaţă care se învîrteau în jurul lor. Şi mai spuse o dată că afară nea Nae Bag-Samă înfundase vizuina cu paie şi dăduse foc.

— Ia te uită drăcie, zise Ursul. Ce-o fi de făcut?

— În curînd fumul o să ne înece pe toţi şi o să dăm buzna spre ieşire şi acolo o să ne prindă săteanul şi-o să ne omoare.

— Pe mine nu mă omoară, că sînt de sămînţă, bătu din pinteni Cocoşul şi imediat îi veni ideea unei poezii despre germinaţia universală, pe care vru chiar s-o spună, dar fu literalmente ţinut de plisc de Vulpe care, în acel moment, trecea printr-un fel de lehamite şi faţă de arta pură şi faţă de arta cu tendinţă.

— Uite care e chestia, murim cu toţii aici în bîrlog, sau nu murim?! bătu Ursul cu laba în tavan. Cred că am putea scăpa numai dacă cineva dintre noi se sacrifică.

— Bineînţeles sacrificăm Cocoşul, găsi Vulpea prilejul să se răzbune pe lipsa lui de talent literar.

— Cred că numai dacă am zidi o femeie, această vizuină ar rezista veacurilor, afumată sau nu, sări imediat Iepurele care, temîndu-se că Ursul va lua apărarea Cocoşului, ştia că al doilea în ordinea cronologică a celor sacrificaţi ar fi fost el şi de aceea voia să dea dilemei o tentă metafizică, împingînd-o spre eternul feminin. Ceea ce şi izbuti.

Cap. VI : VULPEA SE SACRIFICĂ ÎNCĂ O DATĂ

Motto :

„Ce frumoasă eşti, iubito, uite ce
frumoasă eşti,
cu ochii tăi de porumbiţă !
Ce frumos eşti, prea iubitule, ce plăcut
eşti
Verdeaţa este patul nostru
Cedrii sînt grinzile caselor noastre
şi chiparoşii sînt pardoselile noastre".

„Cîntarea cîntărilor"

— Biine, mă voi sacrifica eu încă o dată, n-avu încotro Vulpea, după ce ropotele de aplauze stîrnite de propunerea lui Urechilă se stinseră. Presupun că povestea cu zidirea e doar o metaforă, că doar sîntem între artişti...

— Doar sîntem între artişti, ce mama dracului, mormăi Moş Martin, care se simţea măgulit ori de cîte ori era introdus şi el în tagmă.

— Eu zic aşa : să mă fac mironosiţă, deci să-mi sacrific talentul, buna dispoziţie, viaţa mea voioasă şi să trăiesc de-acum încolo retrasă undeva, în vreo văgăună, împăcată întru do...

Aici fu întreruptă de însăşi conştiinţa ei, care, dacă admitea ideea de mironosiţă, nu mergea pînă acolo încît să cadă şi în misticism.

— Do... doresc să fiu împăcată întru... (abia acum îşi dădu Vulpea seama că acest *întru* cere neapărat o probă de misticism, dar era prea tîrziu). O trecu năduşeala. Întru... doamne-ajută. Şi răsuflă uşurată.

— Să te ungem mironosiţă, fu de acord Ursul. Dar cu ce ?

— Cu miere, sări Bursucul. Şi ca şi cînd era de la sine-nţeles că mironosiţele nu trebuie unse decît cu miere, sări şi luă de pe poliţă o doniţă cu miere şi, cu o pensulă groasă, începu să-i ungă coada Vulpii.

Vulpea suporta spăsită.

— Ca sacrificiul să fie primit, ar trebui şi o scurtă spovedanie din partea cumetrii, adăugă Iepurele, care nu ştiu de ce, astăzi era plin de venin şi avea şi idei la venin.

— Bine, sigur... o spovedanie, desigur, mormăi Ursul. Dar cine întocmeşte procesul-verbal ?

— Eu, zise Cocoşul, şi îşi smulse pe loc o pană, începînd s-o fluture prin aer.

— Nu m-am mai spovedit de mult, zise Vulpea, am uitat cum se face.

— Spui tot ce ai pe suflet, şi noi înregistrăm păcatele şi după aia om mai vedea. Sînt gata să te ascult, zise Ursul, luîndu-şi o poziţie autoritară.

— Cu cine te-ai întîlnit ieri ? sări Bursucul. Şi ce-aţi pus la cale ?

— Stai cuminte, Bursucule. Mironosiţa va spune singură ce are pe suflet, îl puse Ursul la punct.

Vulpea avea de gînd să facă o spovedanie de mîntuială şi de ochii lumii, dar cînd începu să vorbească, poate şi din cauză că atmosfera înăbuşitoare dinăuntru îi crease un fel de angoasă şi un soi de extaz, se pomeni autodevorîndu-se cu patimă, scoţîndu-şi în văzul tuturor trecutul, răscolindu-şi cotloanele sufleteşti cele mai tainice.

— N-am avut nimic sfînt, zise ea, nici măcar duminica, m-a stăpînit întotdeauna un soi de mîncărime pe limbă, că aş fi mîncat tot ce are pene, de aceea m-am şi făcut critic literar (publicase un studiu despre spiritul galic), ca să mănînc tot ce-i cu pană.

— Ce-i cu pană se scrie cu liniuţă sau *cei* într-un cuvînt ? întrebă Cocoşul.

— Cum vrei, acum mi-e totuna, se înverşună Vulpea. Află că şi pe dumneata, stimate întocmitor de proces-verbal, am vrut să te înhaţ, dar parcă numai pe dumneata ! Să nu credeţi că am fost numai ură. Am iubit şi eu în viaţa mea pe cineva... dar cum l-am iubit ?

— Ce zice ? Cum l-a iubit ? să arătă curios Bursucul. Cum l-ai iubit, cumătră ?

— Ca pe ochii din cap (Dezamăgire şi dezumflare generală).

— Ce, astea-s chestii de spovedanie, vociferă Bursucul.

— Să trecem la fapte, ţipă Iepurele.

— Într-o bună dimineaţă...

— E, e, dă-i drumul !

— Într-o bună dimineaţă, numai ce răsare soarele.

— Şi ce dacă răsare... s-a zis cu literatura, vrem adevăr, vrem reportaj ! — vociferă şi Ursul care în calitate de confesor voia să afle ceva mai tare — decît răsăritul soarelui.

— Am fost o aventurieră de mare clasă, reluă Vulpea, intrînd pentru o clipă în miezul chestiunii, după opinia instantanee şi în gînd a Bursucului, dar nu-mi aduc aminte ce-am făcut. Începu să se bată cu laba peste frunte, exclamînd patetic : — Ce dracu am făcut, că ceva trebuie să fi făcut cînd am fost o de-aia ? !

Colectivul de gură-cască din jur, observînd că prea de mult timp căscau gura degeaba, hotărî să-i facă Vulpii un masaj, să-i treacă migrena şi să-şi aducă aminte de trecutul ei „ca şi cînd ar fi fost azi". Vulpea fu frecată uşor la tîmple cu propriile ei lăbuţe, pe care iepurilă, sanitar benevol, le mişca tare cu grijă. Durerea aducerii-aminte parcă-i fu luată cu mîna şi, la un moment dat, numai ce făcu : „A, sînt o mare hoaţă ! Am furat, pe vremea cînd eram la şcoală, un ou".

— Cine fură azi un ou... dădu să înceapă Ursul un proverb, dar se lăsă păgubaş, pentru că nu-şi mai amintea sfîrşitul.

— Bîntuie o amnezie generală în vizuina asta, aruncă şi Cocoşul o vorbă, ca unul care, trebuind să scrie, rămînea mereu cu frazele începute.

— Apoi m-am căsătorit de vreo trei ori, reluă Vulpea.

— Cu cine ? întrebă cineva din fum.

— Nu contează !

— Ba contează. Altfel stricăm mierea degeaba, şi Bursucul lăsă jos doniţa cu miere şi, refuzînd s-o mai ungă mironosiţă, începu să-şi lingă ghearele.

— Primul meu soț era dintr-o familie foarte bună și cînd l-au închis n-au reușit să scoată nimic de la el, decît că era de familie foarte bună.

— Unde l-au închis ? întrebă Cocoșul.

— Să nu mai vorbim.

— Unde ?

— În coteț. Intrase cu niște treburi și numai ce-au închis ușa. Am fost nevoită să dau divorț, care nu mi s-a aprobat decît după ce am venit cu dispensă de divorț. Cînd a ieșit soțul meu, a venit c-o falcă-n cer și cu una în pămînt la mine, mi-a furat dispensa, așa că o vreme am trăit nelegitim pe lumea asta (Aici începe să plîngă). Al doilea soț și-a săpat o galerie pe sub pămînt, lungă, lungă și nu l-am mai văzut.

— Cît era de lungă galeria aia ? Și de ce-a săpat-o ? întrebă Ursul.

— Nu mă privește, suspină Vulpea, cert e că m-am desolidarizat și de al doilea imediat ce am fost prinsă asupra faptului că mi-a fugit soțul. Nu era un soț prea destoinic. Era ranchiunos, se izola în fundul pămîntului, avea prieteni și afară și încă din primele zile eu i-am spus să nu mai facă pe vulpoiul. Nu m-a ascultat, și iaca unde a ajuns. Al treilea era, din nefericire, foarte bogat, mă ținea numai în puf, din nefericire. Pentru că dacă mi-ar fi fost ceva mai tare, nu mă culcam pe-o ureche și-l întrebam cam prin ce mijloace necurate îmi procură el, zilnic, atîta amar de puf ? (Iarăși o rafală de lacrimi.)

— După cîte observ, sări Ursul, dumneata, cumătră, nu ai a te spovedi decît de păcatele altora. Ce-ai făcut dumneata personal sau ești curată ca lacrima, *sticlă* din punct de vedere al autobiografiei ?

— N-am avut timp să-mi dezvălui caracterul meu urît. N-am fost lăsată să fur, să...

— Să ce ?

— Să-mi fac de cap, așa cum mi-ar fi plăcut mie, aș fi vrut să fiu o stricată, scuzați, dar unde sînt condițiile alea ? Știți cum e în pădure. Toată lumea cu ochii pe vulpe. Că de ce se poartă așa, elegant, se întreabă unii și alții, poate chiar plătiți să se întrebe de unde am eu bani să port o coadă așa de lungă ? Dacă mă plimb cu

Cocoşul citind procesul verbal.
Săgeţile indică direcţiile criticii.

coada între picioare, au impresia , şi unii şi unii şi alţii, că mi-e frică, pentru că sînt plătiţi — arunc şi eu o vorbă — să aibă impresia că mi-e frică dacă mă plimb cu coada între picioare. Cred că (ei cred) am primit vreun pachețel de la Corb. Corbul stă pe creangă c-un pachețel în cioc, eu apar sub copac, el se face că scapă pachețelul şi iată infracţiunea... pe care n-am putut s-o comit, că n-am avut condiţii. Ştiţi ce mi-ar fi aruncat Corbul în pachețelul acela, dacă l-ar fi aruncat ?

— Caş, zise Ursul, stăpîn pe fabulă.

— Aşi !

— Paraşute, zise iepurele, care uneori, fugind peste cîmp încolţit de vreun urmăritor, visa să-i pice o paraşută.

— Da de unde.

— Orez, zise Cocoşul.

— Găinaţ, replică hotărîtă Vulpea. Găinaţ de cioară, stimat auditoriu.

Partea asta îi plăcu şi Ursului, care deşi gîndea cinstit şi cu seriozitate, nu găsea întotdeauna, la repezeală, cuvintele potrivite şi cînd cineva se nimerea să le spună pe înţeles şi cu simţ de răspundere, parcă-l ungea la inimă.

— Partea asta îmi plăcu, zise el, tocmai pentru că dumneata, cumătră Vulpe, porneşti de la nişte chestii... adică atît de... vreau să spun că... Se încurcă aşa de tare, încît se enervă şi, ca să nu-i observe emoţia prin care trecuse, o bruscă pe Vulpe.

— Ia mai... spune ! Spune mai departe, repetă el, coborînd de data asta tonul.

— Într-o vreme am jucat teatru, trecu Vulpea la altă ordine de idei. Se înfiinţase într-o scorbură, nu departe de Izvorul Rece, un teatru de avangardă, „La boîte postale“, cum îl numisem noi, comitetul de conducere, „La boîte ordinaire“, cum îl numeau jivinele mai bătrîne, spre a dovedi că ştiu franţuzeşte.

— Dumneata şi actriţă ! făcu Bursucul, care avea din naştere mare slăbiciune pentru actriţe, pentru modul în care ştiu ele să apară pe scenă, diafane şi imateriale, suave şi fragede şi *transcendentale*, îmbogăţind re-

alitatea cu ceva ce nu există. Dumneata și actriță, scînci tot el, scăpînd pensula cu miere din mînă.

— Iaca eu ! — și Vulpea se așează în coadă, care mînjită cu miere fiind, se lipi atît de tare de pămînt, că fu nevoie de puterea Ursului, pentru a o dezlipi pe actriță de pe „scenă".

— Publicul mă adora, eram distribuită în roluri de ingenuă, îmi plăcea să joc, dar nu-mi plăcea repertoriul.

„Colcăie de talent, fandosita", își spuse Iepurilă, „ia te uită cum își mai trăiește rolul."

— Directorul era chiar soțul meu. Cel de-al treilea. Adică nu ! Aș fi vrut eu să fie soț, dar v-am spus că mi se furase dispensa și am trăit cu el așa, în spatele cortinei de pluș, nelegitimă, vreo 3 ore și jumătate.

— Numai atît ? se întristă Ursul.

— Vreo 3 ore și jumătate pe zi — ce, e puțin ? Pentru că el era căsătorit și ne era teamă să nu se ridice cortina de pluș, căci oricum spectacolul nostru nu era trecut pe afiș. (Aici Vulpea își permise un zîmbet discret.)

— Dar voiam să vă spun că repertoriile...

— Cumătră Vulpe, sări rugător Fără-Cap-Și-Fără-Coadă, de ce să ne băgăm noi unde nu ne fierbe oala ?

— Las-o s-o spună, zise Bursucul, ne interesează și problema repertoriilor. Așa e că erau proaste ?

— De ce să fie proaste ? zise Vulpea. Erau bune și gîndite cu cap, de sus de la director.

— A dres-o, se bucură Iepurele.

— V-am spus că jucam în ingenuă, rolul care se potrivea cel mai bine firii mele zburdalnice, naive, încrezătoare în viață, în bucuriile pe care ți le poate oferi lumea și societatea, într-un cuvînt rolul care se potrivea cel mai bine firii mele ingenue. Am debutat chiar în perioada cînd se schimbaseră repertoriile și am avut, de la bun început, norocul unor piese viguroase, pline de forță dar, din păcate, antiingenue. Trebuie să spun că mi-a fost oarecum greu, cu firea și temperamentul meu ingenuu, să intru în rolul furnicii, celei harnice din piesa cu același nume. Însă mi-am adus aminte altă

piesă, cu care am avut cel mai mare succes din viața mea, dați-mi voie să v-o joc.

— Are vreo pondere în spovedanie ? întrebă Fără-Cap-Și-Fără-Coadă.

— Are, pentru că se va vedea din ea caracterul meu infect, modul josnic în care am înțeles să mă achit de datoria nobilă de a juca frumos, mult și bine.

— Nu-ți mai pune cenușă în cap, zise Bursucul enervat, pentru că abia te-am uns cu miere, și o să ți se năclăiască blana, să n-o mai poți spăla nici cu potopul, cînd o mai veni.

— Dacă acesta e adevărul ! zise Vulpea spășită și autocritică „la sînge". Aveți chef să vă prezint spectacolul sau ba ?

— Dar mai sînt locurii? întrebă naiv Ursul. Oare biletele n-au fost vîndute cu mult înainte ?

Vulpea nu catadicsi să mai răspundă la această enormitate. Zise „Gong", se dădu cîțiva pași înapoi, făcu o plecăciune și rosti solemn : „Racul cel îndărătnic în fiecare dimineață mergea înapoi. Cîțiva cetățeni onorabili s-au sesizat și în fiecare dimineață îl pîndeau să vadă cît de înapoi merge. Mergea înapoi cît putea. Atunci au luat un clește (aveau și cetățenii cleștele lor) și l-au adus pe scenă, să-l reeduce prin muncă. Eu sînt reeducatoarea cea tînără și frumoasă, de care racul trebuie în final să se îndrăgostească. Îi pun în față o bucată de zahăr și-l rog, îl îmbii s-o mănînce, ca să facă pagubă poporului. Racul se dă înapoi, după aia cotește la stînga, cotește la dreapta, și așa tot înapoi ajunge la bucata de zahăr care se afla înaintea lui. Publicul e indignat. Eu iau biciul și o oală cu apă fiartă, bag biciul în oală și-l trimit să mi-l scoată. „Aceasta este educația prin muncă zilnică" — trebuia să spun eu, după ce racul, roșu ca focul, ieșea din apa fiartă și, cu biciul în clește, mergea înainte. A fost un scandal ! S-a schimbat directorul, s-a schimbat repertoriul, am fost criticați pentru tentințe de teatru al cruzimii. Racul s-a dus și s-a plîns nu știu unde că e privat de specificul lui și că el, rac cinstit, e tot de-al nostru, cu trup și suflet, și dacă merge înainte sau înapoi, merge tot *aici* — și i s-a dat drep-

tate. Mie tocmai atunci soțul de-al doilea mi-a făcut pocinogul cu galeria. Ce să mai spun, la „La Boîte postale"...

— Ia nu mai lălăi ! se auzi o voce.

— ...treburile se aiuriseră rău de tot, printre iepurii, căprioarele, hîrciogii, mistreții din sală începuseră să apară, de la o vreme, niște copoi, foarte docți de altfel, care se dădeau în vînt după teatru.

— Ce făceau ? întrebă Iepurele, cu un tremur nervos vizibil în urechea stîngă.

— Nu făceau nimic. Erau politicoși, se interesau de piese, mă aplaudau și aș putea spune chiar mă încurajau.

— Toată povestea asta e foarte plicticoasă, sări Bursucul, care terminase de uns cu miere. Ar fi cazul să-ți bagi mințile în cap, cumătră Vulpe, să nu-ți mai bați joc de realitate și să te integrezi. Ți-o spus cu toată sinceritatea, acum cît mai e timp.

— Am spus toate acestea, tocmai pentru că voiam să mă spovedesc și să-mi iau un pietroi de pe inimă. Acum nu mă mai interesează nici teatru, nici nimic, repertoriile am auzit că-s mai bune, se joacă numai piese absurde, la care nu mai vine nimeni, dar nici nu mă mai interesează.

— Scurt pe doi, sări Ursul de parcă i-ar fi pus cineva jăratec sub tălpi. Spovedania asta se lungește, se diluează, n-ai spus nimic deosebit, ai jucat teatru pînă și aici, una spui și alta gîndești...

— Și alta face, sări Iepurele.

— ...ce mai, ești numai bună de mironosiță. Afară, în miezul problemelor !

Ursul ridică laba și vru s-o împingă ușurel, dar fumul devenise atît de gros, încît nimeri în debara, pe care o împinse cu vreo cîțiva centimetri.

— Să nu uităm că cineva ne afumă dinafară și în curînd o să ne asfixiem cu toții, eu tocmai de aceea am venit să vă spun, își aduse aminte Iepurele.

— Vulpea trebuie să se sacrifice și să iasă mironosiță, zise Bursucul. Afară e așteptată cu bîta, cineva trebuie să se sacrifice.

— Mă sacrific eu încă o dată, rosti Vulpea. Și o luă încet spre ieșire.

— Un moment, cucurigu, își ridică glasul Cocoșul. Am întocmit un material. Și începu să citească procesul-verbal, care suna cam astfel :

„Prieteni, în condițiile în care pe jumătate din glob pică frunzele, pentru că vine toamna, iar pe jumătate din glob încep să dea mugurii din ce în ce mai numeroși, semn al unei primăveri încărcate de sevă, în care forțele din adîncuri răbufnesc tot mai spornic, iar în obrajii milioanelor de găini ouătoare rîde bucuria de a oua iar, spornic...

— N-am spus eu așa ceva, se indignă Vulpea.

— Liniște, se auziră voci. Asta nu-i decît introducerea, să vezi ce urmează.

— Să nu-mi puneți mie în circă introduceri de-astea stupide, se încăpățînă Vulpea.

Cocoșul reluă :

„În condițiile în care în pădurea noastră mugurii nu mai prididesc să dea, încît pe unele ramuri sînt cazuri că dau doi muguri unul peste altul, ca dovadă că totuși (privire dojenitoare spre Vulpe) în pădurea noastră s-a schimbat ceva ; în condițiile în care fluturii colindă din floare în floare, albinele fac miere, urșii mormăie tot mai lizibil, iepurii fug și se întorc tot mai veseli, în aceste condiții există aici la noi un element care de multă vreme ne-a dat de gîndit, dar l-am lăsat să se desfășoare și s-a dovedit a fi așa cum o arăta firea și colții : o fiară dăunătoare.

— Te pomenești c-oi fi eu, rînji Vulpea, care de mulți ani se tot lăsa demascată, spre a face plăcere unora și altora, pe care, după expresia ei, îi făcuse oameni. Ce-oi fi făcut ? întrebă ea, în bună tradiție ingenuă.

— Iată, zise Cocoșul, sărind cu hîrtia în gheare sus pe o stinghie și chiorîndu-se să deslușească literele. Iată acest element descompus, care nu ne face cinste, ce a făcut și de ce nu ne-a făcut cinste : Susnumita Vulpe se trage dintr-o familie dubioasă. S-a căsătorit cu un element dintr-o familie dubioasă, conform proverbului bătrînesc „Cui pe cui se scoate“ sau pe latinește : „Cui prodest pe cui prodest se scoate“ și iar pe românește : „Dubios la dubios trage“. Însă, cum între timp se înhăitase cu un alt element, ca să scape de primul soț, l-a

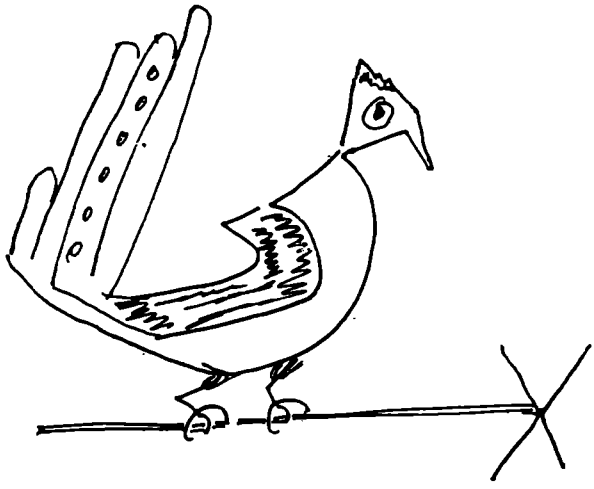

Cocoşul pe stinghie
(Stinghia e prevăzută cu elice)

dus cu momele şi şosele pînă într-un coteţ, avînd grijă să lase o scrisoare anonimă, cum că în cutare zi, la ora cutare, vulpoiul cutare va fi în cutare coteţ. Elementul cu care se înhăitase, vrînd să scape la un moment dat de urmărirea Vulpii, şi-a săpat o galerie pe sub pămînt, lungă-lungă, pînă a nimerit într-o ocnă de sare, unde a rămas să facă arabescuri.

— Ce să facă ? întrebă Vulpea, care acum auzea prima oară de această veste.

— Arabescuri, zise Cocoşul, din sare, la ocne, tot îi plăceau lui lucrurile de artă. După aceea Vulpea s-a dedat la tot felul de tîlhării, a făcut amară viaţa multor cloşte, chiar şi în familia mea au fost cazuri, şi ca un fel de alibi, seara juca teatru, făcînd pe ingenua la scorbura copoilor, de lîngă Izvorul Rece.

— A cui scorbură ? întrebă Vulpea, care afla iarăşi lucruri noi.

— Aşa cum ai auzit. Era un teatru în beneficiul celor care păzesc pădurea şi care, după orele de alergătură, meritau şi ei un joc cinstit, făcut cu talent, cu dragoste,

care să le meargă la inimă. Însă, cumătra Vulpe a sabotat pur și simplu repertoriul, umblînd după aplauze ieftine, a făcut concesii gustului îndoielnic al unei anume părți a lighioanelor snoabe, mergînd pînă acolo încît în epoca de cel mai mare avînt al științei și tehnicii, ea făcea *rabat de calitate*. Nici mai mult nici mai puțin. Află însă că ai jucat prost, cumătră Vulpe, ești o actriță la fel de proastă pe cît ți-e caracterul de infect.

Vulpea începuse să plîngă. De cîte ori era demascată, se ținea tare la introducere, era în stare să suporte cu zîmbetul pe buze încă vreo cîteva paragrafe, ba din cînd în cînd chiar găsea resursele unei ironii extrem de fine, dar după vreo 10—15 minute o podidea plînsul. Asta se întîmpla aproape cu exactitate în momentul cînd i se amintea de soțul al doilea ; a numărat cam vreo 15 demascări în care acest netot de soț de-al doilea îi cășuna lacrimi în momentul demascării. Acum plîngea în voie, cu gura plină cum s-ar zice, știa că multe lucruri nu sînt adevărate, știa că și ea are dreptul să joace un rol în societate măcar, dacă nu și în societate și pe scenă, știa că are un fond bun, la urma urmei, că e și ea o ființă, că iubise sincer o dată... toate acestea îi treceau prin cap, o apucase un fel de duioșie și parcă — asta e inexplicabil — ar fi vrut ca această demascare să nu se mai termine. Să țină toată viața.

Însă Cocoșul trecuse deja la părțile pozitive ale marei majorități a vulpilor, amintise că blănile de vulpe din pădurile noastre sînt aproape tot atît de căutate ca și cele ale vulpilor argintii și că ori cu acest specimen, ori fără acest specimen, vulpile noastre vor ști să-și facă datoria pînă la capăt, dar e mai bine să extragem la timp măseaua stricată, conchise el.

Vulpea era să fie dată afară din vizuină într-un entuziasm general. În timp ce ea plîngea și Ursul, Iepurele, Bursucul rosteau cuvinte de îmbărbătare, se întîmplă însă un incident.

— Nu pe acolo, vă sinucideți, păcatele mele, se auzi o voce, care Vulpii îi sună oarecum cunoscută. Era cumătrul Vulpoi de-al doilea, care terminase arabescurile la ocnă și săpase o galerie înapoi, pentru că îi plăcea munca și o făcea cu drag. Galeria aceasta, după atîta

amar de experiență, o făcuse cu foarte multe ieșiri. „E ca un fluier, mai că-ți vine să cînți pe ea", se gîndea el uneori cu mîndrie. Povesti cum afară se adunaseră foarte mulți săteni, mulți copii care pășteau vitele, făcuseră focul chiar în gura vizuinei și coceau dovleci și porumbi. A ieși pe acolo însemna să dai apă la moara dușmanului, pentru că oricîte neînțelegeri ar fi între ei, fiara tot fiară rămîne, iar omul tot om. Și-i pupă pe toți în bot.

Vulpea fu pupată la urmă și i se păru foarte dulce. Chiar îi spuse.

— Veniți după mine, zise Vulpoiul. Ieșim pe aici. Și-i conduse cu băgare de seamă și cu o părintească grijă, printr-o galerie întortocheată, timp de două săptămîni.

Deodată totul se lumină, aerul le năvăli în plămîni, ochii începură să le lăcrimeze.

— Ne aflăm în Peștera Gîndirii abstracte, rosti Vulpoiul ca un ghid care, la muzeul Luvru, îți spune mîndru : „Iat-o pe Mona Lisa !"

— Mona Lisa, de cînd voiam s-o văd și eu, exclamă Ursul, luîndu-mi vorbele din gură.

— Ce Monă Lisă, ne aflăm în Peștera Gîndirii abstracte, zise Vulpoiul.

— Da, dar uite, stalagmita aceea aduce cu ea, zise Ursul care se pricepea la artă.

— Aduce, dar de departe, nu se lasă Vulpoiul. Dar să vă prezint această mîndrie a munților noștri.

Cap. VII : DESCRIEREA PEȘTERII GÎNDIRII ABSTRACTE

Motto :

„Nu e exclus ca poetul (Homer n.n.) să fi orbit la bătrînețe. Dar că în tinerețele sale n-a fost orb, se vede din descrierile sale neîntrecute ce le dă despre natură, despre viața omenească și despre lumea întreagă. De aceea bine a zis învățatul Proklos în secolul II după Hristos, iar în timpul mai nou poetul german Goethe, că cine zice despre Homer că s-a născut orb, e orb el însuși. Proklos zice : «atîtea a văzut cîte nicicînd un muritor».“

Ioan Grigorescu : „Istoria literaturii eline“, Editura librăriei Pavel Suru, București, f.a.

— Oare unde am rămas ? întrebă Ursul, oare cum se termina povestea noastră ?

— Care poveste ? zise Vulpoiul, care fiind mai nou în narațiune putea să ia în serios toate naivitățile.

— Habar n-am pe ce lume sînt, ce caut eu în toată poliloghia asta de peșteră ?

— E peștera Gîndirii abstracte, se vîrî iarăși Vulpoiul, botezată astfel de niște ciobani, care între ei o numesc Buricul pămîntului, dar pentru că au mai trecut prin școli și au mai aflat de una de alta, au botezat-o precum v-am spus. Bineînțeles, ei cînd ies din Gîndirea abstractă și merg la oi, vor vorbi tot de Buricul pămîntului.

— Noi s-o numim Buricul abstract, zise Bursucul și cu asta basta. E o splendoare de peșteră, te-am ruga, cumetre Vulpoi, să faci bine să ne-o descrii, să ne îmbogățim cunoștințele și să ne înălțăm spiritele.

Vulpoiul privi galeș spre Cocoș, ca și cînd i-ar fi cerut și lui încuviințarea să înceapă, se linse pe bot, ca și cînd ar fi primit această încuviințare și începu :

„Descrierea mea este antologică, în sensul că va fi foarte scurtă și va fi însoțită de proiecții, pe care le veți vedea pe pereți, cînd voi spune să priviți într-o parte sau în alta. De exemplu priviți această proiecție în hruba de colo. Ce veți vedea ? Un desen făcut cu cărbunele, care înfățișează un aspect, mai bine-zis un peisaj cu această peșteră, așa cum arăta ea în preistorie.

— Păi să se dea drumul la aparat, făcu Bursucul, foarte amator de peisaje din preistorie, pentru că ideea lui, pe care căuta s-o verifice de cîte ori avea prilejul, era aceasta : „La o preistorie frumoasă, o istorie preafrumoasă".

— Am simplificat procedeul, răspunse Vulpoiul, priviți pur și simplu și veți vedea proiecția, sau dacă vreți și o bună tehnică, arătați cu degetul.

— Degetul e un aparat preistoric sau istoric ? întrebă Vulpea, mirosind mai de aproape peisajul. Nimeni nu-i răspunse. Toți contemplau acest desen :

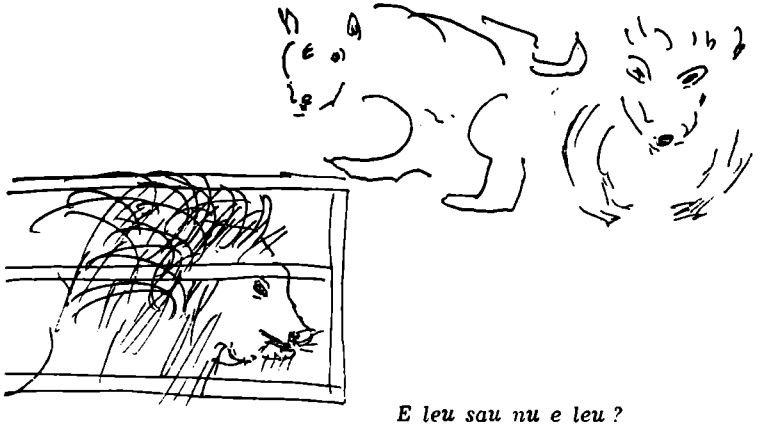

E leu sau nu e leu ?

— Colecția noastră de oase de găină, continuă Vulpoiul, e reprezentată prin acest colț de mamut, pe vremea aceea găinile fiind cît mamuții...

— ...și vulpoii cît pisoii, sări enervat Cocoșul, dîndu-și seama de incompetența în materie a Vulpoiului, care nu parcursese nici măcar un sfert din literatura de specialitate.

Vulpoiul limbut amuți pentru un moment. Vizita peșterii continuă și descrierea și-o făcu fiecare în gînd, mai mult sau mai puțin antologic. Cavitatea subterană ridica în fața minții acestor dobitoace probleme legate de originea vieții pe pămînt, cînd a apărut, cum, de ce, ce a fost mai întîi, oul sau găina (se întreba Cocoșul), dacă primele ființe au apărut în mare, de ce marea le-a azvîrlit pe uscat, ce-i cu cosmosul, cosmos e numai ceea ce e sus sau și ceea ce e jos, noi nu sîntem cosmos sau ce dracu om fi, cînd s-a făcut împărțirea pe sexe, de ce nu mai apar munți în zilele noastre și dacă această peșteră mai are vreo ieșire. Fiecare în felul său își frămînta creierii să dezlege aceste mistere, și, o clipă, Ursului i se păru chiar că dezlegase vreo cinci-șase.

— Uite care e chestia, mormăi el. Viața a apărut din senin, moartea a apărut din viață, marea s-a retras singură, atît luna cît și stelele sînt niște plăsmuiri ale minții umane, iar împărțirea lumii nu s-a efectuat încă.

— N-o să te contrazic, zise Cocoșul, întrucît n-ai rostit toate aceste drăgălășenii în versuri. Alta este concepția mea despre această peșteră misterioasă.

„Eu cred că peștera-i o groapă,
Adio mamă, adio tată.
Cine s-afundă în trecut
Nu-i mai surîde viitorul. Atît.“

— Atît ?

— Da.

Poate cel mai interesant era în gîndul lui Bursucul, care avea oarecare cunoștințe teoretice și privind, de pildă, o căcărează de iepure, trecu totul prin cosmogonia indiană, budistă, egipteană, spunînd că așa trebuie să fi fost și soarele la început, nu mai mare decît o căcă-

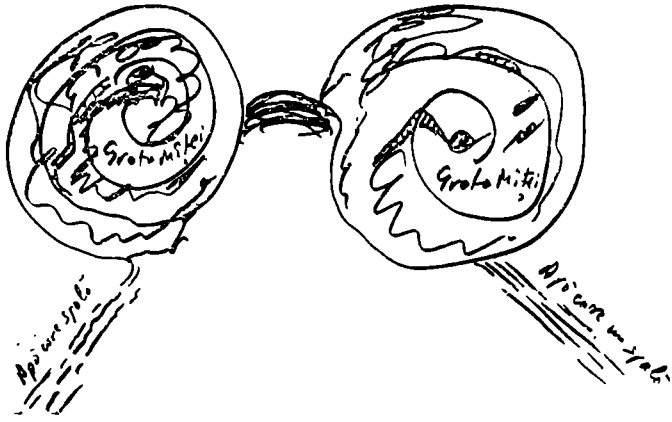

Grota Mîței și Grota Mîții îngemănate ca o pereche de ochelari cu care vede muntele. Din Grota Mîței izvorăște o apă care spală, din Grota Mîții izvorăște o apă care nu spală. În schimb apa care nu spală fierbe fasolea, pe cînd cea care spală n-o fierbe.

rează, dar scurgîndu-se timpul și tot primind sugestii dintr-o parte și din alta, își mărise nucleul și ajunsese la faza incandescentă de azi. „Să se stingă pentru cîteva ore măcar soarele, să vedeți atunci ce consum de electricitate, ce bîjbîială, cîte qui-pro-quo-uri, așa cum s-au conceput copiii ăia mulți la New York, că a fost o pană de electricitate și după nouă luni s-au născut atîția copii, că au dărîmat toate statisticile.

— Eu nu înțeleg totuși ce căutăm noi aici, zise Ursul. Dar pentru că tot am venit, eu aș vrea să mi se pună la dispoziție cîțiva pereți, să ilustrez o carte pentru ursuleți.

— Luați-o pe coridorul ăsta, făcu Vulpoiul și imediat la dreapta, apoi la stînga, apoi la dreapta, apoi înapoi, la urmă înainte, pînă cînd veți da la sala oglinzilor, cu pereții încă nezugrăviți.

— Mulțumesc, zise Ursul și se pierdu ca un ecou.

După vreo trei zile se întoarse, murdar de cărbune și ametit de imagini, mulțumit că lăsase în urma lui ceva bun și folositor societății. Ce lăsase ? Niște desene care, într-o formă apropiată de înțelegerea copiilor, ilustrase o poveste foarte cum să-i zic, poveste, povestea ur-

sului din pădure. Cu alte cuvinte, chiar povestea pe care v-am spus-o eu, nimerind peste cîțiva ani în Peștera Gîndirii abstracte și minunîndu-mă de cît de frumos știu urșii să-și pună pe pereți istoria zbuciumatei lor vieți, mereu între lăcomia la miere și la zmeură și între libertatea totală și plină de reculegere. Cîteva desene le-am reprodus aici întocmai, expunîndu-le proiecției voastre cu sau fără aparat.

— Gata, zise Ursul, scuturîndu-și labele de praful de cărbune, ne întoarcem în pădure, pădurea noastră de baștină, e timpul să ieșim la lumină, mi-a trecut hibernarea cît ai zice peșteră.

Dar nimeni nu-i răspunse. Cocoșul, Bursucul, Vulpea și recentul Vulpoi al II-lea se grăbiseră să se întoarcă la vizuina cea cu două ieșiri a Ursului, întrucît fiind o marți la mijloc, trebuia să țină ședința de cenaclu, unde se lua în discuție de data aceasta creația pentru cei mici (pentru gîndaci, lăcuste, furnici, gărgărițe și așa mai departe, pînă la pitulici). Ursul își dădu imediat seama că asta trebuie să fie, știa și cine trebuia să prezinte referatul, porcul mistreț, care la început refuzase energic, spunînd că pe el îl doare doar de creația pentru cei mari, dar, mă rog, va pregăti un material la obiect, scurt și tăios, pentru că, după părerea lui (și aici mistrețul deodată se zbîrlise și-și arătase colții), creația pentru gărgărițe de pildă nu se ridică deasupra unei gargariseli... gargariseli. Și chicoti. Trebuie să fi fost interesant, își zise Ursul, mormăind melancolic că ratase ocazia de a conduce poate cea mai interesantă ședință de cenaclu a talentelor sălbatice. Grăbi pasul, dar cînd să iasă din Peștera Gîndirii abstracte, făcu stînga-mprejur și se mai repezi o dată în sala oglinzilor, unde mai adăugă un desen.

La ieșirea din peșteră, dădu cu ochii peste o poezie, care vădea cît de colo marele talent al Cocoșului :

„Există vînători și-n soare,
De-aceea cîteodată-s nori,
Noi ne-am pierdut departe-n zare
Mutînd picior după picioare
Cum ne-am pierdut de-atîtea ori“.

Cap. VIII: DE LAPTE, LA NĂMOL

— Ce caută el, de lapte, aici la buza iadului ? — zise, clipind şiret, Bursucul, arătînd spre un domn bine, deşi încă foarte tînăr şi porc, care — în faţa butoiului cu nămol sprijinit cu labele dinainte pe buza „iadului", se lăsa uns pe spinare cu leacul reumatismului.

Nu-l încercaseră niciodată fiorii acestei boli a secolului, ci doar fiorii artei, fiind membru activ în cenaclul condus cu atîta tact de ursul cu pricina, care îşi lăsase între timp barbă. Cu pricina, pentru că e vorba de un anumit urs, un caz cu totul izolat şi cu barbă.

— Vă gîdilă ? rînji Viezurele, care oficia însănătoşirea grabnică a purceluşului, cu nămol creţ pe spinare.

— Mă gîdilă, dar aşa îmi trebuie, răspunse cocoşat — grasul era cocoşat, din cauza curburii deasupra butoiului şi din cauza curburii Pămîntului — Guiţ. Trăim doar în secolul sacrificiilor pe spinare.

Vru să-şi explice ideea, dar Viezurele, care terminase cu spinarea, trecuse acum la faţă şi, mai din greşeală, mai din politică, îi băgă pumnul în gură.

Viezurii sînt foarte perfizi şi, vorba Vulpii, „şcoală iezuită, n-ai ce le face".

Dinţii de lapte ai domnului Guiţ se înnegriseră într-o clipă şi dacă ar fi fost bolnav cu adevărat, ar fi simţit cum îi iese reumatismul din ei.

— Nămolul ăsta îţi ia durerea cu mîna, zise el, scuipînd discret şi ridicîndu-se, ca şi cînd ar fi dorit să ia drept martor întreaga omenire.

Era, într-adevăr, o întreagă omenire acolo — de dobitoace, şi zilele petrecute la marginea iazului, care

ascundea în fund nămol de mare (iazul fusese pe vremuri, susținea Lupul, un fund de mare — și încă ce fund ! „Acum a rămas doar un c“ — îi răspunsese prompt Vulpea, arătîndu-i forma lacului, care semăna cu un c mic).

În zilele de vară, veneau aici nu atît pentru cură, cît mai ales pentru discuția intelectuală care, sub masca noroiului, ridica dobitoacele spre cele mai înalte sfere. Aici auzise Fără-Cap-Și-Fără-Coadă, prima dată, despre fuga spre roșu a galaxiei noastre. Cum îl interesa tot ce era în legătură cu fuga, se dusese într-un suflet pînă la cumătrul Urs, după informații suplimentare, dar acesta îi mormăise ceva ambiguu, care putea să însemne în egală măsură fuga spre roșu ori fuga spre albastru.

— Și nu numai că ți-o ia cu mîna, continuă Cel-de-Lapte, gesticulînd larg peste butoaie, dar te simți dintr-o dată alt om...

— Alt porc, rectifică Viezurele.

— Pardon. M-a luat gura pe dinainte.

Se apropie de ei bătrînul lup, care aici putea trece foarte bine drept bătrîn Lup de mare, dacă i-ar fi lipsit acel minimum de modestie cu care îl înzestrase natura, cu o căldărușă de plastic, să ia și el.

— Mai e, mai e ? zîmbi el fioros, adică dulce.

— La pomul lăudat să nu te duci cu sacul, răspunse cu un frumos proverb Guiț-Guiț.

— Să vă spun ce mi s-a întîmplat săptămîna trecută, spuse Lupul, întinzîndu-se pe nisip, să-l mai ia puțin soarele, înainte de a intra în cotidianul vieții și înainte de a spune ce i se întîmplase săptămîna trecută. Închisese ochii și parcă dormea. Ceilalți așteptau cu sufletul la gură.

— Parcă ar fi viu, zise Guiț, în nevinovăția lui de lapte. Uitați-vă la el, ce bine face pe mortul în păpușoi.

— Că bine zici, sări Lupul, ca și cînd pînă atunci ar fi așteptat tonul ori legătura la telefon, pentru o convorbire interurbană. Mergeam așa prin păpușoi, mă gîndeam la o societate feministă, propriu-zis la o turmă de oi, după modelul american, pentru protejarea femeilor, cînd — deodată — am fost întrerupt brusc din meditația-mi.

— Mai departe, mai departe ! îl îmboldi Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă, care nu putea să-i sufere pe cei care se grăbeau încet sau, vorba latinului, îi jucau festa.

— Păi mai departe nu există, pentru că am fost întrerupt brusc din meditaţia-mi, zise Lupul închizînd iarăşi ochii a supremă lene şi lăsîndu-se binecuvîntat de razele soarelui.

Evident, Lupul nu era un intelectual subţire, în ciuda afirmaţiei sale precum că ar mînca ideile cu lingura. Era mai degrabă un tip de acţiune, tipul directorului sau ceva similar, care îţi rezolvă problema urgent şi fără să se gîndească. Mai ales fără să se gîndească, cum bine remarcase Vulpea.

Sosi şi ea. Venea dintr-un sătuc, unde se putea face plajă în pielea goală, fiind mai izolat, măcar că mişuna de artişti. Pe ea o atrăgeau acolo actorii (vechea ei chemare a pădurii), care în pauza dintre două costume, mai prindeau puţin curaj la ţărmul iazului (dacă am pronunţat mai înainte cuvîntul „mare“ am greşit, nu trebuie luat totul *ad litteram*, că doar nu sîntem între oameni). Prindeau curaj, poftă de viaţă, încredere şi optimism, se lăsau pătrunşi de singurătate şi de frumuseţea naturii, pentru a se putea întoarce apoi, şchiopi, călcînd adică numai cu dreptul, în clopotul scenei. Jucau sub un clopot de sticlă, zice-se. Scena e însă lumea, spusese marele filozof... na, că l-am uitat !, de altfel numele nu are nici o importanţă. Şi cu cît te urci pe ea, cu mai multă poftă de viaţă, cu atît scena lumii e mai la ţărmul mării.

Vulpea mărturisi că nu găsise nămolul de aur pe care-l căuta şi venise şi ea aici la acesta, porcescul. Adică nămolul nostru e porcesc şi nu-i de nasul Vulpii, — iată o săgeată care-l duru mai mult pe Viezure decît pe Purcel. O săgeată înveninată, înmuiată în fiere.

— E bun şi al nostru, săracul, cumătră Vulpe, rosti el, cu glasul tremurînd de emoţie. — Nimeni nu te obligă să te nămoleşti şi să-ţi şifonezi blana, dacă ţi-e silă de pămîntul ăsta.

— Nici chiar aşa, nici chiar aşa, sări Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă, care auzea doar cu o ureche toate discuţiile din jur şi le prelucra imediat electronic, cum îl convin-

sese un neamț, că are un aparat electronic în creier, rugîndu-se să-i vîndă lui aparatul. „De ce dracu nu i l-am vîndut ?!“ își dăduse apoi cu pumnii în cap iepurașul, din moment ce mi l-ar fi plătit în valută ? Deci nu-i cazul să ajungem așa de departe cu discuția, ridică el tonul, poate mai mult decît ar fi trebuit, căci toată lumea din jur tresări, dar, se vede, creierul lui electronic, *computerul*, se stricase, se împuțise pe undeva (expresia tare aparține Lupului) și nu-i mai prelucrase bine comanda pe care o dăduse glasului.

— Ce răcnești așa, brută ! sări Lupul ca ars și-l înșfăcă de amîndouă urechile, fluturîndu-l o clipă pe deasupra butoiului. O clipă doar, pentru că în clipa următoare Fără-Cap-Și-Fără-Coadă se afla chiar în nămol, precum Diogene.

— Ești trăznet, îi spuse Vulpea Lupului.

— Sînt pur și simplu un om de acțiune, răspunse acesta modest, și eu nu suport să se răcnească la acțiunile mele.

Începu să numere — Unu, doi, trei, patru, cinci, șase, dacă nici pînă la nouă nu se ridică, mă declar campion, zise Lupul, care știa să mute cu perfidie acțiunile sale, destul de brutale, în zona competițiilor sportive.

Pe la „șapte“, butoiul se răsturnă și începu să alerge de-a dura în jurul iazului, ca una din cele șapte minuni ale lumii, minunea aceea care alerga.

— Măcar de-ar claxona, bruta, se văicăreau cei care trebuiră să renunțe în pripă la satisfacțiile băii de soare și să sară în lături din fața fenomenului, pe care Viezurele îl numi pe loc „efectul Fără-Cap-Și-Fără-Coadă“. Se obligă singur să-l propună discuției publice, să-l treacă în tratate și așa mai departe, fără cap și fără coadă.

Se vărsase o mare parte din conținut, împroșcînd în dreapta și-n stînga lumea bună, nebună acum de spaimă și de uimire. Spaima și uimirea merg de obicei mînă-n mînă, deși dacă le-am lua fie și numai în filozofie, una a creat existențialismul, iar cealaltă însăși filozofia. „Uimirea e începutul filozofiei“, scrisese chiar Ursul pe pereții peșterii Gîndirii abstracte, copiind un antic, dar cu sentimentul omului modern, care copiind nu mai are

complexul copierii, ci poate chiar, din citate scoase de ici și de colo, „să dea în capul Bibliotecii din Alexandria", cînd s-o restaura, să-i ia maul. Învățînd din acest citat, Ursul se uimea întruna, doar-doar o apuca să se vadă filozof.

Urma acum să iasă și restul de conținut al butoiului, adică Iepurilă. Dar timp de încă 20 de minute, cometa terestră continuă să dea roată fenomenului, ca și cînd un extraterestru s-ar fi coborît la nivelul nămolului nostru, să ia seama la dobitoace.

— Puneți mîna pe el, strigă Lupul. Săriți, că l-am scăpat din mînă.

El însuși se puse în dreptul fostei traiectorii, așteptînd acum, la a 7-a sau poate a 8-a rotație, să-l oprească chiar cu riscul de a fi călcat în picioare.

Butoiul însă avu o mică deviație din cauza ultravioletelor și trecu precum un bolid peste piciorul Viezurelui care, răcnind cînd îl ținea gura, intră să-și înece amarul în iezer. „Iezer" merge cu „viezur", se gîndi el și-i mai trecu durerea. Amîndouă or fi ținînd de *substrat ?*

Pe baltă plutea o broască țestoasă și una fără, iar Viezurele, ca să se ia cu vorba și să se producă acel fenomen de Nirvana din care se zice c-ar fi trăind indienii, le atrase într-o discuție lingvistică.

— De ce lingvistică și nu linguistică ? orăcăi broasca fără, căreia îi plăcea să ia totul *ab initio.*

— *Ab,* de la... își clarifică sieși o nelămurire Brosca țestoasă și se dădu la fund, să se concentreze mai bine.

— Puturoasa asta trăiește 800 de ani și încă nu știe latinește, se confesă Viezurele. Acum 800 de ani toți vorbeau latinește ca popa, în afară de elementele de substrat, care se înrudeau cu albaneza. Viezure, ghiuj, moș, cocoș, buză, gard... bun !

— Iată tot ce ne-a mai rămas, spuse broscuța, suindu-se pe un brusture ca pe un gard tracic.

Pe Viezure îl frămînta de mult o problemă.

Cap. IX : PROBLEMA DE LA PAGINA 13

Motto :

„Știința germană, cum se știe, este anterioară creației lumii și va dura după sfîrșitul lumii, pe care îl va și pregăti."

N. Iorga

Observase că mai toate cărțile de vulgarizare a științei au la pagina 13 un mic „ce". Ce fel de „ce" ? Nu se poate ști, cu mijloacele limitate de investigație aflătoare în pădure. Aceasta era problema numită de el „de la pagina 13", pentru a o putea deosebi mai ușor de celelalte probleme, de la pagina 12 sau 14, sau pur și simplu *din viață*.

În viață îl frămînta chestiunea ajungerii cît mai jos, dat fiind că pentru jivinele care trăiesc în pămînt, cît mai jos înseamnă, într-un fel, cît mai sus. Voia adică să ajungă la rădăcina limbii comune indo-europene. Era un lingvist în adevăratul înțeles al cuvîntului, dispus să vadă în orice țigancă florărească „manglind" ghiocei din codrul verde, primăvara, o indiancă de la Gange, care deține o mulțime de secrete și nu numai de ordin lingvistic. Se știe că „a mangli", într-un dialect din imensa Indie, înseamnă a fura — furare, conjugarea I-a activă.

Furia sa se îndrepta mai ales împotriva unor neputincioși care nu sînt în stare să împingă mai departe etimologia. Există o mulțime de cuvinte a căror origine etimologică este pusă sub semnul întrebării. Aceste cuvinte chiar îl împinseseră pînă acolo încît să se împrietenească (poftim, tocmai el !) cu copoiul, dacă vreți cu c mare, Copoiul nostru transformîndu-și de mult porecla

în renume. În seama lui cădea (ca o pleașcă, și veți vedea mai tîrziu de ce) mirosul cel reavăn al pădurii.

Nu era un tip prost. Avea fruntea îngustă, din cauză că era pururi încruntat întru găsirea soluțiilor care, cea mai mare parte din ele, nu se puteau dispensa de încruntare.

Urechile îi erau — fleșcăită dreapta, pentru inducerea în eroare, ascuțită ca o lamă de brici (cu care se bărbierea la fund maimuțoiul — bîrfa nevinovată a Vulpii) stînga. Nările — ca de copoi. Înfundate, din păcate, din cauza gripei asiatice, adusă din America de Fără-Cap-Și-Fără-Coadă (Copoiul era sigur de aceasta, dar încă nu pusese laba pe el, curios să vadă pînă unde se va întinde molima).

Deci Viezurele și intransigentul paznic al mirosurilor erau prieteni la cataramă și se întîlneau la fix în probleme de limbă. Copoiul îl trăgea de limbă pe Viezure, iar acesta îi răspundea cu etimologii nesigure.

— Ce părere ai de bătrînul nostru *ghiuj?* întreba el, referindu-se la Urs, care-l călcase o dată pe coadă. — Mai trăiește cu zmeură ?

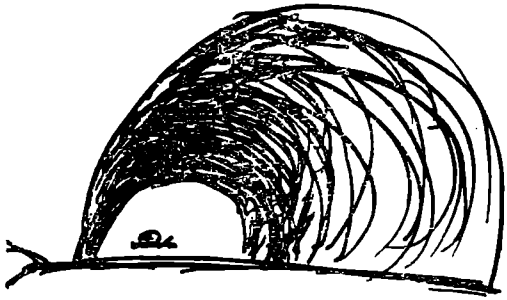

Un melc deraiat la intrarea în peștera gîndirii abstracte

— Dacă *ură* de la *zmeură* ar fi suferit procesul de contragere a vocalelor *i* și *î* de-a lungul veacurilor, am avea de-a face cu un cuvînt turanic...

— Turanic ?

— Da, cu *h,* Thuranic.

„Du-te-n vizuina ta de dobitoc sinistru", gîndea Copoiul, dar cu voce tare spunea :

— Ai vreo idee de ce-și suge ăsta laba ? Ar putea fi aici vorba de vreo perversiune ? Sau, pur și simplu, conține în sus-numita labă niște bunuri materiale nedeclarate.

— *Perversiune ?* Vrei să spui *inversiune,* pentru că e vorba nu de un act, ci de o comunicare a unei dispoziții, firești ori nefirești, asta nu intră în competența noastră. Deci, fiind vorba de o comunicare, o putem numi cu un cuvînt academic *acta,* numai că fiind în același timp și o inversiune, ajungem la *atca,* a cărei origine se pierde în negura veacurilor.

„Ăstuia o să-i scot limba pur și simplu", se gîndi Copoiul, văzîndu-l pe Viezure în iazul cu broaștele, în timp ce venea și el, tiptil-tiptil, să-și facă cura.

Pentru domnia-sa, baia de nămol era o adevărată mină de mirosuri infecte, urme ale unei străvechi degradări și putrefacții, care-l puneau într-o stare de iritare continuă și, dacă ar fi avut o putere... dar n-are rost să mai continuăm pe această pistă, pentru că n-avea cine știe ce putere. Era mai mult un inspector, un băgător de seamă, care vine, vede, înghite în sec și se duce cu Dumnezeu... „în Paștele mă-si", cum îl blagosloveau în urmă Iepurele, Vulpea, Lupul, Ursul și cine se mai întîmpla.

Se așeză lîngă Vulpe, după ce-i sărută dreapta ori stînga (întotdeauna se fîstîcea, nu știu de ce, în prezența acestei Cucoane) și o întrebă de sănătate.

— Mulțumesc, îmi merge bine, răspunse Vulpea, căsnindu-se să fie amabilă — și chiar dac-aș crăpa aici pe loc, cred că tot bine ar fi pentru dumneavoastră.

— Ei, așa e viața, se făcu noul venit că nu observă aluzia. — Cîteodată mai bine, cîteodată mai rău.

— Da, totul e să plouă, zise Broasca-fără, părăsind brusturele și venind pe mal. Ea era bucuroasă să discute cu oricine, pentru că vorbind mult de felul său, suferea grozav cînd n-avea parteneri. Așa că intra în orice fel de discuții, ca-n brînză.

— Pe la fund se zvonește că așa o să fie, o să plouă, continuă ea, căci altfel, dacă mai continuă așa, se usucă și nămolul pe noi — dădu cu lăbuța pe blana Vulpii și, ca și cînd s-ar fi ars pe o plită încinsă, o băgă repede în gură. — Și dac-o să crape, înseamnă că nici nămol n-o să mai avem la discreție.

— Te referi la fundul ?... întrebă Copoiul, încruntînd bruma lui de frunte a problema de la pagina 13...

— ...iazului, spuse repede Broscuța, fost fund de mare, fost fund de lac...

— ...și viitor fund de puț, rînji Vulpea.

— Adică din lac în puț ? încruntă iarăși Copoiul aceeași frunte, făcînd-o pe Vulpe să-și amintească de lama de brici și așa mai departe.

— Din lac în putină, zise Vulpea, sărind în sus tocmai la timp pentru a evita butoiul care, în mișcarea sa de rotație, ajunsese acum în dreptul lor și era s-o calce s-o facă praf.

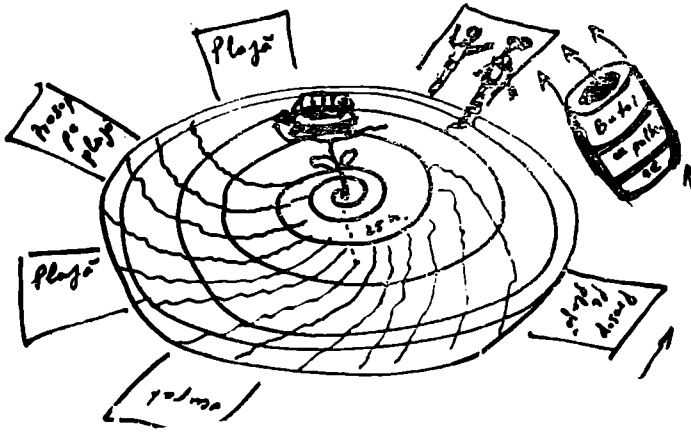

Iazul se adună într-o floare de nufăr, pe care stă o broască țestoasă cu cufăr

Butoiaşul cu nămol în care Lupul îl azvîrlise pe Iepuraş, într-un moment de sfîntă indignare care, pe vremea romanilor, făcea versuri iar acum are finalităţi mai concrete, descrisese ca nimica zece-douăsprezece ocoale şi, dacă mai continua aşa, savanţii şi specialiştii de la nămol îşi puneau întrebarea dacă n-o să rămînă un fel de satelit artificial al porţiunii respective. Fie că doagele erau dintr-o esenţă deosebită, din cele din care se confecţionează poate şi bumerangurile, fie că nămolul era radioactiv, ori pur şi simplu dintr-un aluat special, fie că Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă, care reprezenta nucleul butoiului, sîmburele său raţional, era un fel de Diogene care, scufundat într-un lichid de-al nostru, descoperea fără să vrea o nouă lege a lui Arhimede... făcînd din doi antici deştepţi unul modern, poate ceva mai mediocru. Iată tot atîtea ipoteze care răsăriseră spontan în capul privitorilor, în timp ce butoiaşul, trecînd la o palmă de cumătra Vulpe, sărind ca prin minune peste Purcelul-de-lapte (porc să fii), lua turnanta la capătul iezerului.

Cap. X: GUIȚ ÎN PERSPECTIVA UNEI JUMĂTĂȚI DE AN DE NECREZUT

„Știi ce somn adînc te prinde ? Un somn de n-ai treabă".

(Pe o cruce)

— Am putea să oprim butoiul și acum, *momental*, cum zice prietenul nostru Viezurele, crezîndu-se ironic și instruit sub coteț, dar îl mai lăsăm în drumul său, să se dezvolte după legi proprii.

Lupul căscă. Spunînd acestea, căscă, acum de fapt căsca pentru prima oară și fiindcă De-Lapte (italieniștii îi spuneau „De Sanchis") rămăsese și el cu gura căscată, fără a căsca, ci doar într-o mare uimire, că uite domnule, cum sîntem înconjurați, asaltați de butoaie, care de fapt nu e decît același butoi — îl apucă de rît, închizîndu-i-l etanș și-l trase lîngă el. Să-i spună o poveste.

Purcelușul, oricum l-ai întoarce, nu era el cel pe care să-l încînți cu basme. Aflase că Lupul povestește frumos, era un fel de Lup-Gură de Aur. Avea și niște dinți pușI — dar nu-i prea ardea de miraculosul din culegerea de basme a domniei sale.

— Lasă astea, ciulește-ți urechile, zise cumătrul, parcă ghicindu-i gîndurile. Îi luă laba de pe rît și purcelușul, respirînd liber, își dădu seama că Lupul într-adevăr îți ghicea gîndurile, dar numai prin contact direct.

— Să vedem dacă acum simte cum l-am trimis în ale lui, îi scăpără bietului purceluș prin minte...

— Ba a mă-ti ! — urlă Lupul tare, încît toți întoarseră capul și se traseră mai aproape, știind că Lupul avea de făcut o comunicare.

— ...Îți voi spune pe scurt viața ta completă, de acum și pînă în șase luni, reluă el pe un ton de confidență răstită, ca și cînd Purceluşul ar fi mai avut curajul să-l atingă cu gîndul — ca să nu mai fii așa de încrezător în oameni.

— Un atac la adresa umanității ? O ?! făcu Vulpea, ca să facă și ea ceva, un „o", o vocală deschisă.

— Din punctul de vedere al animalului, omul e un dobitoc sinistru, spuse Lupul pe un alt ton, mai blajin, apăsînd însă pe cuvîntul sinistru așa de tare, încît Purceluşul simți că se sufocă, de parcă iarăși i s-ar fi pus laba pe răsuflătoare.

— Acum ești purceluș. Punct. Mîine vei fi porc. Poimîine — opinci. Punct.

— De ce punct ? întrebă Purceluşul, ca și cînd problema ortografierii destinului său l-ar fi șocat cel mai mult.

— Pentru că de-aia, lumea merge înainte, pe opinci de porc. Cu opinci de porc, iar peste șase luni tu vei încălța fiara care îți va da cu toporul în cap, îți va mînca slăninuța, costițele...

— Afumate ?

— Nu mă mai întrerupe, că nu-ți mai răspund la prostii, spuse Lupul cu cruzimea-i caracteristică.

De-Lapte auzise într-adevăr într-o zi, la troacă, vorbindu-se de costițe afumate, dar nu-și pusese problema provenienței sinistre (într-adevăr acum înțelegea de ce Lupul accentua acest cuvînt), crezuse că e vorba de *cu totul altceva*.

— Nu se poate ! se revoltă el de-a binelea. Nu accept una ca asta. Și ca un semn de neacceptare, se duse și se băgă în nămol.

Lupul îl scoase de-o ureche, zicîndu-i :

— Dar cine te întreabă ?

— De fapt nici nu e de rîs, spuse cineva, măcar că nimeni nu rîdea, pentru că, animale cu experiență, ieșite de mult — vorba aceea — din lapte, cunoșteau ce va să zică viața, cunoșteau ce va să zică să fii porc.

— Ce rău fac porcii ? Cu ce ne sînt ei vinovați, de-i tratăm cu atîta asprime ? zise Iepurele, scoțînd pentru o clipă capul din butoiul care, în drumul său nestăvilit

spre înainte, tocmai trecea prin dreptul grupului, în accepțiunea matematică (teoria grupului), și de ce ?

Fără-Cap-Și-Fără-Coadă scosese poate capul afară, scosese poate coada, sau pur și simplu își spusese cuvîntul acolo, înăuntru în universul său, adevărul este că se auzise această frază, *la un moment dat,* și că și iepurii ar simpatiza cumva, e drept, de departe și în fugă, cu soarta celor de lapte.

— Ziceai că-mi spui o poveste, nene ? întreabă Purcelușul și se uită rugător în ochii „injectați de sînge" ai cumătrului.

— Ți-am și spus-o, am terminat. Punct. Du-te de te spală. Și-i întoarse spatele, mergînd să-i facă un compliment-două Vulpii, cu care era, de vreo cîteva zile, de cînd începuseră căldurile, *en froid.*

Nu știu pentru ce se certaseră, poate că nici nu se certaseră, adevărul este că se răciseră oarecum și nevoia unor complimente plutea în aer.

— Trei complimente ți-oi face, zise Lupul, care împingea metoda cercetării științifice pînă și în relațiile sale cele mai delicate.

— Îmi pari schimbată — unu. În bine — doi. Și acum care e al treilea ?

— E, e ! făcu Vulpea, acum să te văd dînd dovezi de imaginație. Pentru tine e cel mai greu cînd nu vorbești cu colții.

— Să nu zici vorbă mare, făcu Lupul, căruia îi venea să-și dea cu pumnii în cap că apucase să spună numărul complimentelor, înainte de a le ticlui de acasă și de a le număra.

— Deci te-ai schimbat, reluă el. În bine, să zicem. Și trei... na, că nu știu ce-mi vine să-i fac boului de porc, care mi-a stors imaginea și puterea de observație pînă într-atîta.

— Și dacă o să-ți spun că nu m-am schimbat, spuse Vulpea, cu o urmă de zîmbet, cum știa ea să zîmbească lăsînd urme sufletești, mai pică un compliment și o să ai de căutat două în loc de unu, așa că grăbește-te.

— Pe scurt, țin foarte mult la tine, spuse Lupul și căzu la picioarele ei, cu creierii, ca să zicem așa, zob de atîta încordare cavalerească.

— Asta este cel mai frumos omagiu, replică Vulpea, cu tandrețe, știa să fie și tandră, acolo la nămol. Și iată că lucrurile iau o altă întorsătură. Să știi că m-ai înfiorat cu povestea ta, vreau să spun cu povestea porcului. Știi că pe vremuri porcii se prefăceau în Feți-Frumoși? Spune-mi că ești un porc și o să-ți spun Făt Frumos — și asta e complimentul numărul unu pe care îl ai de la mine astăzi.

— Ei, alte vremuri, alte perspective, făcu Lupul evaziv. Adevărul e că mie îmi este milă de dobitoacele mărunte și am crezut că e de competența mea de maestru al cruzimii, cum mi se spune în unele cercuri, să atrag atenția că și alții sînt cruzi, înfiorători, și mănîncă carne de porc, în ciuda cacofoniei.

Discutară o vreme despre moarte. Lupul stătea întins la picioarele cumetrei, aceasta îi aducea mereu citate din existențialiști, de unde reieșea că nu numai Purcelușul de lapte dar și Ursul, Bursucul, Vulpea, Lupul, Omul, cu *o* mic și *o* mare, Dumnezeu, cu *d* mic și *d* mare, toți, dar absolut toți, sînt pe marginea prăpastiei, că sub ei nu e decît abisul, iar în abis nu e nimic și că — la urma urmei — cel mai fericit e tot Purcelușul. Pentru că peste un număr oarecare de luni vine un oarecare Nea Oarecare, îi bagă cuțitul în beregată... și ce mai așteptați?

Vulpea se sculă brusc, merse la De Laptis și-l pupă dulce pe amîndoi ochișorii, fără ca acesta să aibă măcar timpul să-și revină. Fără ca acesta să-și mai revină vreodată. Stocul ei de tandrețe fiind oarecum consumat pe ziua de astăzi, se adresă rece cumătrului Lup, care zăcea acolo întins, parcă ar mai fi așteptat ceva:

— Scoală, ce-ai rămas așa? Ori ăi fi beteag?!

„Nu-i pentru cine se gătește, e pentru cine se nimerește", își zise Lupul. „Iată o zi plină de evenimente. Astăzi toate îmi merg pe jos". Vruse să spună desigur, „pe dos", dar în ultimul moment atenuase, nu știu de ce, constatarea.

Se uită la soare, soarele se uită la el, unuia îi era foame, altuia îi era cald.

Cap. XI : LUMEA VREA POVEȘTI

Motto :

„Trebuie aflat tărîmul de unde cei plecați nu se mai întorc. Către acest Spirit al începutului mă îndrept, de unde a izbucnit străvechea mișcare"

Bhagavad-gita

— Spune-mi unde rămăsesem, zise Ursul, uitîndu-se pe fereastră, unde lumea i se preznta filtrată, în primul rînd prin perdelele de nylon, ca un ciur (ori sită) pentru lumină, apoi prin geamul dublu și, în ultimul rînd, prin jaluzelele care preluau direct de afară realitatea și-i dădeau drumul să intre în casă, în dungi.

Tot se vedea ceva. Niște plopi (— Au tăiat toți pomii ăia, bestiile, ai văzut ?! Fac carieră pe dedesubt.) își ridicau, rari, vîrfurile verzi, ca niște feștile (na, că ai feștelit-o, gîndi Vulpea, feștilele sînt galbene), dar intenționat verzi (Îhî !), să dea foc cerului primăvăratec.

De cînd și-o fi pus Ursul perdeluțe la vizuină ? se va întreba, pe bună dreptate, cititorul nostru, care n-a aflat de așa-numitul procedeu al dării peste cap și al transformării radicale din iepure în leu, din urs în domnul Ursu.

Nici chiar Ursu, acest simpatic, deși cam greoi și cam mătăhălos responsabil silvic la Ocolul pămîntului Nr. 1, nu remarcase decît tîrziu faptul că se afla în paștele mă-si pe altă treaptă, cum îi reproșase de la obraz cumătra Vulpe, rămasă pînă una-alta, din cauza unor interpretări tendențioase, în blana ei și arzînd de necaz să se vadă și ea odată în rînd cu oamenii.

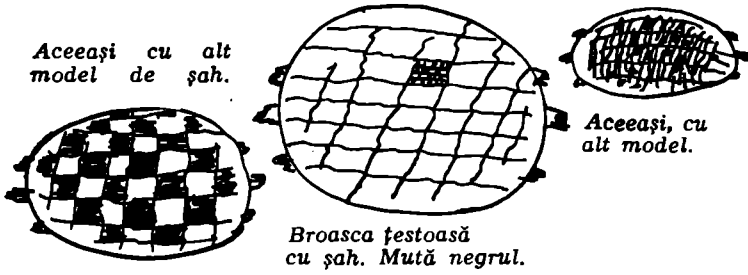

Aceeași cu alt model de șah.

Broasca țestoasă cu șah. Mută negrul.

Aceeași, cu alt model.

Ei nu-i reușea mișcarea. Făcea dimineața, în vizuină, gimnastică spaniolă (de ce spaniolă și nu suedeză ? va rămîne un mister, pe care îl vom nota, spre a se ține minte, cu cifra 3 arab = ultimul mister), se apuca ea cu mîinile de niște rădăcini care semănau cu niște drugi de fier, ridica haltere ș.a.m.d., dar nu-i reușea. Mișcarea.

Uite ce avans a luat nenorocitul ăla ! se gîndea ea, văzîndu-l pe Urs întorcîndu-se în fiecare zi acasă, azi cu o perdeluță, mîine cu o jaluzea.

Dar toată pasărea pe limba ei piere, încerca ea să se liniștească și scotea limba la umilul funcționar al ocolului (era totuși un umil funcționar), fără ca acesta să bănuiască măcar că stîrnește atîtea invidii.

Ursu nici nu bănuia într-adevăr că a fost odată un dobitoc. Odată ca niciodată, dar tot a fost — și subiectul acestei acțiuni fusese chiar el.

Acum era ocupat cu problemele. Se iviseră și ele, în sfîrșit, îngropîndu-l într-o hîrțogăraie care făcea biroul său să semene, la o anumită oră a zilei, cu o adevărată vizuină. La acele ore ale zilei, el se oprea dintr-o dată din scris, își băga tocul în gură, constatînd că „nici cerneala nu mai e aceeași". Hiberna.

Problemele care-l trezeau imediat la realitate erau legate de tot ceea ce o pădure modernă reclamă de la un om ca el. Metri cubi de cherestea. Acum de cîte ori vedea copacii, nu-i măsura decît în metri cubi : frumos

stejar, doi metri cubi, ia te uită ce mai fag, unu și jumătate.

Ținerea în frîu a animalelor sălbatice, care fie că se înmulțeau „peste capul meu", cum obișnuia să spună la ședințe, fie că dispăreau fără urmă, apoi demarcarea unor zone defrișabile ori a unor zone de vînătoare, iar în legătură cu această ultimă problemă, ochii cît cepele la vînătorii voluntari, care — în lipsa mistreților ori a urșilor — se împușcau între ei „prin imprudență" la cea mai mică mișcare în tufiș — iată ce gust amar avea acum cerneala uscată pe buzele harnicului ocolist.

Trăia într-o cabană. Era oarecum izolat de centru — de cîte ori pronunța cuvîntul „centru", expresia feței sale căpăta o anumită gravitate, ca și cînd ar fi spus „centrul pămîntului" — și toate dispozițiile le primea prin poștă. Și aici ar fi fost o problemă — că întîrziau dispozițiile cu scrisori cu tot, din cauză că... vom pune întîi trei puncte... și iar trei puncte, tovarășul Fără-Cap-Și-Fără-Coadă (vai, iar am ajuns la ăsta, săracul!), care era și poștaș, dar și responsabil cu conținutul, întrucît, cum spunea el, „eu nu pot duce în circă material inflamabil, într-un loc ca pădurea, unde la cea mai mică scînteie, orice frunză..."

Așa că deschidea pur și simplu scrisorile și le căuta de chibrituri.

De citit nu știa să citească, avînd o origine atît de sănătoasă, încît nici prin cap nu-i trecuse familiei Iepure, din care se trăgea cu mîndrie, să învețe altceva decît cultura pămîntului, pe care o descifrau, ca și asirienii ori babilonienii, prin semne.

Așa erau condițiile atunci, Fără-Cap-Și-Fără-Coadă n-avea nici o vină, era un element harnic, săritor și cu dragoste de avutul obștesc.

La această oră, Iepurilă (să-i spunem totuși pe numele cunoscut și copiilor) se oprise pe o buturugă și lingea o scrisoare, să o închidă la loc.

O desfăcuse cu ceainicul (nu mai e nici un secret) și nu găsise, spre uimirea lui, decît o foaie mîzgălită, prin care se comunica d-lui Ursu să facă bine și să însemne copacii de lîngă vîlceaua cu izvorul, în vederea tăierii. Totodată să cerceteze cel mai bun teren care ar

fi putut fi defrișat (adică făcut colnic) în vederea unui drum forestier. Adică tot banalități.

Iepurilă închise scrisoarea și se duse și o aruncă în scorbură.

La ora 3 urma să treacă Ursu să-și ridice poșta.

O ridica dobitocul „cu o macara", așa poreclise Vulpea mîna sa greoaie, dreapta, fostă labă, fost fund de mare (nu, ăsta era lacul. Ptiu, automatism nenorocit!).

Ajungînd la birou cu corespondența, ca de obicei, cînd venea, la birou, o puse în mapă, o deschise și începu să citească un roman polițist, care era alături.

Probleme de serviciu, gîndi el plictisit. Ia să vedem noi ce mai fac ăștia.

Cap. XII : NEVINOVAT CA O PANSELUȚĂ

„Tu ești ăla", ia te uită ce motto ! La cine o fi făcînd aluzie ?

Lui Ursu îi plăceau romanele doldora de acțiune, iar nu leșinăturile prozei de azi, cu probleme de conștiință chipurile, cînd conștiința omului a ajuns la os, chipurile.

Omului de către om... adică nu... ori ce voiam să spun ?

Sună telefonul. Țîrîitul prelung al acestui instrument de tortură, demn de a figura în camera groazei din închisoarea de la Haga, alături de săbiile tăioase, dintre care una era de lemn, și asta însemna iertarea care ți se acorda în ultimul minut, dar niciodată nu erai sigur pe care a pus mîna călăul și uneori nici după aceea nu te lămureai prea bine. Deci sunînd, zbîrnîind, trîmbițînd, dînd alarma, telefonul, acest instrument de tortură (se reia fraza) îi limpezi gîndurile despre romanul polițist.

Omului de către om nu-i e cald. (Construcția păstra vizibile urme animale, rudimentare, bestiale chiar, dar așa se întîmplă cu cei care au mai trăit o viață). Ce demonstrează oare întreaga acțiune dintr-un roman palpitant — uite — așa îi bate inima romanului polițist, că ar trebui să-l îndopi cu extraveral, asociat cu valium, la fiecare pagină — decît că un om fuge după un alt om și chiar dacă n-ar urmări decît să-i facă vînt, acestuia tot i-ar fi rece. Nu, nu ne jucăm cu cuvintele, intrăm în miezul problemelor, ca-n brînză. Neam de ciobani. Acești

De fericire mai, mai că zbura și atunci zîna cea rea o prinonea de o pioneză

bătăuși scoțieni (acțiunea se petrecea la Edinburgh, în castelul ăla din deal, Ursu parcă-l și vedea, înconjurat de ziduri, măreț etc. Nu fusese pe acolo, dar atîția ochi ai minții avea și el, încît să înțeleagă un roman polițist de-a fine al capo.)

Despre ce era vorba ? Cine era nevinovat ca o — cum i-am spus ? — panseluță ?

Ursu și-aruncă ochii pe scrisoare, se uită la ștampilă, văzu că era de-acum două luni : — poa' să mai întîrzie o leacă.

Criminalul, Dom'le. El nu făcuse nimic, era urmărit din principiu și acest principiu al său, din care se trăgeau toate, erau panseluțele, pe care le iubea de moarte. Din cauza acestei metafore, „a iubi de moarte pe cineva", pe care el o construise prin paralelism cu „a urî de moarte", declanșase o întreagă acțiune polițistă la Edinburgh, cu cîini și polițiști, ținuți de stat, pe mîncare și pe bere — primii numai pe mîncare, ultimii și pe bere.

Pe scurt. Smith (Ursu pronunța, scriem pe românește Smith, cu vîrful limbii între dinți, mai precis între dinthi, și înainte de a începe un roman polițist, pronunța fiecare nume propriu de cel puțin 100 de ori în timpul serviciului).

Iar sună telefonul, de data aceasta mai scurt. Ce dracu', au treabă cu mine ? With mihne. Without mine, aşa-i că vă duceţi de rîpă, fir-aţi ai dracului ? ! Ocara îi scăpase pur şi simplu printre dinţi, dinthi, dar nu mai putu să-şi continue cugetarea despre romanul poliţist, care, după el, reprezenta secolul al XXI-lea în proză, atunci nu vom fi decît ori toţi poliţişti în lecturi, ori toţi victime ale prozei de analiză.

Deschise scrisoarea.

În faptul zilei
sau
Început de cocoş

Cap. XIII : ALT CAPITOL

Scrisoarea conținea un roman polițist. Cum apăruse acest roman polițist în plicul care 3—4 pagini înainte (controlați, vă rog !) conținea o adresă ministerială, de serviciu, mister, mister. Mister ? Încruntă Ursu sprîncenele, aruncîndu-și ochii pe titlu, care era și nu era promițător : „Victimele exploatării".

Era un roman polițist de-al nostru, publicat într-o colecție verificată și totuși Ursu, fiind singur cu conștiința sa încărcată, nu-și înghiți un hohot de rîs : hî, hî, hî, hî, ca un lătrat de cîine non polițist, dulău de stînă, frecat de lupi, care dă cu ochii de o jigodie de viezure.

— Astea-s bune să ștergi sticla lămpii cu ele, în negrul obscurantism de altădată. Dar tot o citesc.

Scuipă în palme, ca unul care se apucă de tăiat lemne și începu să crape conținutul cărții, cu privirea, care conținut pîrîia la cea mai mică atingere și-i suna — așa pîrîind — oarecum cunoscut.

Acțiunea, evident, se petrecea la Turnu-Măgurele. Cititorul era plimbat, uite-așa, de la procuror la vînzătoarea de la chioșcul de ziare, de aci pe moșia lui State Istrate, care se lățea văzînd cu ochii, iar această lățime era urmărită, centimetru cu centimetru, de organele în drept, puse pe urmele exploatatorului și mirosindu-le cu înverșunare. Puteau. Urmele. Puteau de la o poșta. Dar cu toate acestea, moșia se lățea, lui State Istrate îi

creştea burta, organele prinseseră un fir, iar în vitele de pe izlaz intrase o molimă.

Dar care erau victimele exploatării ? se întrebă Ursu, văzîndu-se, încetul cu încetul, prins în reţeaua fină şi măiestrită, ţesută de personaje bine conturate, care aveau legături mai mult decît dubioase cu instituţii suspecte.

Pe primul loc se afla, bineînţeles, spionajul englez, cu interesele lui străine, pe al doilea loc mîna Canadei (mînă-n mînă cu Statele Unite, că nu le era greu) şi uite-aşa oamenii slăbeau, lui State Istrate îi creştea burta, comisia de anchetă alerga ca o haită de ogari (era să le zic prepelicari, pe stil vechi) şi... parcă văd c-or să mă pupe-n fund toţi, zise Ursu, că eu acum închid cartea. C-am ghicit cine e vinovatul. Ăsta-i autor serios, care să-ţi servească chiar din titlu, ca-n palmă, totul ? Ce fel de autor serios e ăsta, care face din exploatare subiect de roman poliţist, cînd noi stim că aceasta trebuie să ne fie ceva sfînt, adică lupta împotriva ei, sfîntă, iar nu terfelită printr-o literatură de a şaptea mînă.

Unde-i figura luminoasă a ţăranului ajuns la mahala, care încearcă să ridice mahalaua la nivelul, ori al satului curat, ori al centrului (cum s-o fi numit centrul în Turnu-Măgurele, Corso ori cum ?)... că vă iau acum de guler pe toţi şi... Ursu ridică cu furie cartea şi-o azvîrli în capul Vulpii, care tocmai intrase, într-o problemă de serviciu, şi aştepta de două minute ca tovarăşul Ursu să-şi termine monologul interior.

Îl cunoştea oarecum bine şi ştia cînd monologa el interior şi cînd exterior.

— Pardon, zise ea tăios.

— Pardon, zise el surprins. Am vrut s-o arunc pe-ailaltă.

— Romanele astea poliţiste, continuă Ursu, luînd-o în mînă pe Agatha Christie şi trăgînd în piept mirosul de carte străină (de mirosit, mirosea frumos, putoarea !) — nu fac decît să-ţi întărească convingerea intimă că ale noastre sînt mai bune, incomparabil mai bune şi mai instructive.

— Taci, zise Vulpea. Şi dădu să-i pună mîna pe gură, drept care el îi sărută politicos mîna şi continuă, poftind-o să ia loc.

— Să mă explic. În Anglia, să zicem, a murit un om, a fost găsit împuşcat, nemţii zic „erschossen", pe străzile Londrei, şi pe chestia asta se face atîta tevatură, se urmăreşte criminalul pas cu pas prin diverse localităţi oarecum pitoreşti, să zicem Veneţia, New-York, zi-i să-i zic, Roma, Honolulu, cu descrieri de peisaj absolut de prisos şi neinteresante, se cheltuiesc atîţia bani, valută, însoţindu-l prin avioane, vapoare, metrouri, cînd ar fi putut să-l aresteze chiar acolo, în primul... ăla, jos acolo, un fel de vizuină...

— Pub.

— Aşa, pub, nu pot să ţin minte toate tîmpeniile astea, unde criminalul, cu mîna pătată de sînge, s-a dus să mănînce un sandwich, şi ei ştiu asta (că nu-i prost nici Intelligence Service-ul).

— Că nu degeaba-i spune Intelligence. Dar Servisul se vede că nu-i chiar aşa ireproşabil, spuse Vulpea, care nu voia să-l contrazică pe Urs direct, fiindu-i net superior („Neaţă Superioru" îi spunea ea uneori, în momente de intimitate).

— Deci să pună mîna pe el cînd e cu sandwich-ul între fălci, să-i sară sandwich-ul dintre fălci, să-i sară fisa din telefonul public de la care criminalul voia să anunţe gaşca sa că totul e O.K. şi să termine povestea, de la care eu unul nu mai am nimic de învăţat. De-aia citesc, pentru comparaţie, şi trebuie să-ţi mărturisesc deschis, comparaţia e întotdeauna în favoarea elementului sănătos. Ai citit „Victimele exploatării", zise el pe tonul cel mai firesc, ca şi cum Vulpea acum ar fi intrat.

— Nu.

— Citeşte-o, o ai în mînă. Să vezi cum o să-ţi înalţe sufletul. Ce vînt te aduce prin ocolul nostru?

Din cauză că era puţin roşcată, domnişoarei Iordăchescu Anişoara i se spunea Vulpea, ceea ce pe ea nu o supăra, ba chiar încuraja porecla, avînd o părere cît se poate de bună despre vulpi în genere, cît şi despre cele care le poartă, cum se exprima ea.

Mare lucru să nu fi fost într-o viață anterioară chiar vulpe, zîmbea dînsa, arătîndu-și — vorba poetului — șiragul de perle strălucitor și fără să știe că adevăr grăia și adevăr zîmbea, arătîndu-și șiragul de perle strălucitor.

Cum ajunse Vulpea din birou în dormitor, iată un dublu mister, sau ca să spunem mai exact un mister conjugat, cel din romanul nostru cu cel din romanul lor, ca o dovadă în plus că viața ia ce e bun și de ici și de colo.

În primul roman, eroina principală nu ceda decît parțial (o pupătură), victimele exploatării neavînd forța să meargă mai departe.

Dincolo, cîntăreața din pub-ul „Trandafirul cu ghimpi" avea mai puțini ghimpi decît s-ar crede, iar petalele îi erau în floare. Așa că ar fi fost păcat să nu dea ea telefonul acela și să nu vină iubitul ei s-o salveze de la viol, exact la țanc și asta în folosul propriu.

Deci una peste alta, pînă acum ce a fost a fost, literatură. Acum să vedem viața.

Așa gîndea Ursu, servindu-o pe roșcată (era acum parcă mai roșcată ca oricînd) cu dulceață de zmeură.

— Da' frișcă n-ai ? zise Vulpea, cu un ton languros, privindu-l drept în ochii mari, ca de bou, dar sticlind acum de o lumină verde-albastră ca a iezerului noaptea, bătut de vînt.

— Ba da, zise Ursu scoțîndu-și haina.

— E cald, zise ea, sărind să i-o pună pe umeraș.

Umerașul trebuia agățat sus, de cuiul bătut în dulap și Vulpea, cu un instinct sigur, puse un scaun, se sui pe el și-l agăță. E vorba de umeraș, dar cum stătea acolo, urcată spre pisc i se văzuseră deodată picioarele, lungi, frumoase, care lui Ursu îi aduseră în conștiință revelația a ceea ce înseamnă „piciorul de femeie, Domnule" ca și cînd, pînă atunci, acolo în pădure n-ar fi văzut decît picioare de lemn.

— Să nu cazi, zise el și sări s-o ajute să coboare.

— Mulțumesc, la vale merg și singură, zise ea, punîndu-i totuși o mînă pe umăr și Ursu se simți ars în acel loc, ca și cînd ar fi fost minat și ar fi așteptat din clipă în clipă să sară în cer.

Se duse la frigider, aduse frișca, o mîncară în liniște, neștiind nici unul nici altul nici ce să zică, nici ce-o să facă în momentele următoare.

E fată mare, nu e fată mare, se gîndea Ursu, care avea totuși o funcție de răspundere. Să-i cer mîna, bineînțeles formal, ca să nu creadă că așa, hodoronc-tronc, să nu-i cer nimic, să-i cer totuși ceva ? Dar ce ? Nu mă va lua drept un naiv ? Mai așteptăm.

Vulpea se simțea foarte degajată, sau cel puțin se silea să dea această impresie, ținea oarecum la Neață Superioru', avea el un farmec grosolan, ca mobila aia necioplită care începe acum să se caute, și uneori simțea în ea acea pornire umanitară, că uite, dacă dă cu mîna pe el, îl lustruiește cît ai zice peșteț

Dar parcă poți să-i lustruiești pe toți neciopliții !?

Ea ar fi fost dispusă să facă dulgherie, dacă ar fi făcut cu omul ei, pe care să-l ia de bărbat, dar nu așa, te duci în pădure și începi să tragi cu rindeaua în dreapta și-n stînga.

„Ce-o fi în capul lui ?", gîndea.

„Ce-o fi în capul ei ?", gîndea Ursu.

El se temea mai mult de ce-o fi în capul ei, decît ea de ce-o fi în capul lui. Tocmai pentru că el știa ce are în cap, nu e timpul să-i facem acum inventarul, și bănuia că ea, cu acel inefabil feminin, care, uneori, se transformă într-un mijloc de investigație irevocabil, ca laserul — pardon, ce frază — Vulpii îi alunecase ușor fusta de pe genunchi, zisese „pardon" și logica Ursului își pierdu șirul de mătănii.

Căci parcă făcea mătănii Vulpii din gîndurile lui de stareț, care vede cîte-o femeie prin Vechiul ori prin Noul Testament și e copleșit de viață, ca o cetate părăsită, de bălării.

Simți pentru un moment o pornire mistică să-i cadă în genunchi... și ce dracu' să-i facă el ? Căzu.

Cap. XIV : DACĂ SÎNT CÎT DE CÎT DECONECTANT

Motto :

„Inainte drum îngust".

(Semn de circulaţie)

— Dacă sînt, cît de cît, decontectant, îşi începu el rugăciunea, cum pretinzi (Vulpea doar nu pretinsese nimic), atunci lasă-mă să fiu şi pentru mine, să mă odihnesc aici, la acelaşi nivel cu tălpile tale care, pentru mine, înseamnă, ţi-o jur, locul unde mi se pare că cerul se-atinge cu pămîntul.

— Să te-aud vorbind aşa, aş pica lată, chicoti Vulpea, dar nu mai mult decît trebuie, pentru a nu întoarce sublimul Ursului în reversul său.

„Care-o fi reversul Ursului ?" se-ntrebă ea în gînd, continuînd însă, cu glas tare : — Continuă.

— Fac prea mult abur, cînd mă gîndesc la tine. Şi-nchipuieşte-ţi, întotdeauna fac duş, cald, dar niciodată pereţii nu se aburesc în halul acesta (acela) ca atunci cînd gîndurile noastre se întîlnesc, pe cînd eu fac baie, după 8 ore de muncă, şi mă gîndesc la tine, de cum păşesc în cele 8 ore de odihnă, de neodihnă, tu ne-liniştea mea, ne-preţuita mea, ne-vasta mea, ne-a mea.

— E cald aici, la orizontul tău, tălpile, locul unde cerul mi se pare că se-ntîlneşte cu pămîntul şi calcă pe el.

— De ce nu calcă mai des ? nu se putu abţine Vulpea, care primise numai declaraţii ca de la egal la egal, şi niciodată nimeni nu se coborîse pînă acolo, încît chiar să-i sărute pulpele, cum făcea Ursu acum, pretinzînd că-l luase gura pe dinainte.

— Ridică-te și fii demn, zise ea, de secolul nostru, că sîntem egali în toate cele, inclusiv în intensitatea pe care atît femeia, cît și bărbatul o imprimă dragostei și respectului mutual.

E clar că nu se găsesc cuvinte pentru astfel de trăiri, care sînt — vorba lui Napoleon... — „pe cont propriu" — am închis citatul, adică sublimul se amestecă bine cu grotescul și fiecare face cum îi place.

Vulpea se dezbrăcă singură.

Mîinile Ursului acționau ca brațele lipsite de inteligență ale unui robot, conectat la o tensiune prea mare. Pe ce punea mîna, încheia : se jucase un timp cu fermoarul într-un du-te vino-ncoace, care te făcea să te gîndești la o ușă turnantă pe care nu iese și nu intră nimeni, mototolea, dădea să niveleze, să calce pe loc, într-un cuvînt încurcau lucrurile și lucrușoarele.

Și apoi dînsa pune atîta grație — căci făcuse nudism, vă amintiți, la iaz, dar nu cred că vă amintiți dvs., ci bunicii dvs. căci pe vremea aceea personajele noastre erau la cură, fiecare în animalul respectiv — și rămăsese cu gestul dezbrăcatului normal și sincer, care funcționa acum aproape ca un tic. Nervos. Căci și ea era femeie — de fapt fată mare, dar și fetele mari sînt tot femei pînă la un punct... și ce voiam să spun ? Nu știu de ce ne alunecă gîndurile, cînd încercăm să ne aducem și noi contribuția noastră, cît de cît, modestă, la descifrarea manuscriselor de la Marea Moartă, vreau să spun cînd încercăm să dăm cu presupusul despre eternul feminin. Există mai mulți magneți aici decît dincolo. Adică orice gingașă ființă, încălțată pe tocuri cît mai înalte — vedeți că au apărut niște pantofi cu talpă de plută cam de vreo 20 de centimetri, care defavorizează pe toate cucoanele tinere, ridicîndu-le talia cît mai aproape de nivelul privirilor — și iarăși ne-am încurcat. Care tocuri... nu, o luăm altfel.

Există un pol magnetic, pe care îl știe oricine a trecut prin școală, dar numai acela, și-mi vine în minte o expresie de necaz a unui amărît de funcționar : „Domnule, n-am eu liceul, că acum aș ieși din Cultură" — care pol e vax, scuzați-mi cuvîntul, nemțește înseamnă ceară,

dar nu-i ceară în cazul nostru, e vax pe lîngă magneții care există la purtătoarele de fustă demne de acest nume. Că sînt și de-alea nedemne, iar acestea nu sînt magnetice, ia plimbă acul busolei pe lîngă ele, c-o să doarmă dus.

— Ești magnetică, spuse el, privind-o de sus pînă jos, goală și, ca să zicem așa, nouă-nouță. Știi cu cine semeni ?

Vulpii i se uscase gura și nu răspunse. Nici nu știa cu cine seamănă în acele momente cruciale din viața sa, căci de aici „vor începe marile cruciade în viața mea", gîndi fără rost și nu-și auzi gîndul, din cauza zgomotului pe care-l făcu Ursul, cotrobăind printr-un dulap și întorcîndu-se cu o reproducere a Evei lui Cranach.

Cranach are multe Eve, fotografia o reprezenta pe una dintre ele, frumoasă, cu sînii ca două tărtăcuțe, printre care curgea rîul părului blond și atît.

— Ea e în alb-negru, eu sînt color, replică Vulpea.

Ursul rămase cu fotografia în mînă, cu mîna în aer și cu domnișoara, a cărei respirație îi trecea vîjîind pe la urechi, la un pas-putere de el.

Dar nu putea face acest pas-putere nici mort, cu tot magnetismul de care vorbise adineauri. Căuta o explicație, privind rătăcit încolo și-ncoace și își aminti o frază dintr-un roman, pe care o spuse chiar în original : „Die vorbereitung ist nicht fertig" — nu-i pregătirea făcută de ajuns, trebuia să mai stea în genunchi, să-și ia avînt, să se-ncălzească ori să răcnească, dar graba cu care vizitatoarea nocturnă (de fapt era în plină zi, dar el vedea negru-naintea ochilor) îi devansase „pornirile firești ale unei inimi care știe să bată cu putere"...

Dar uite că acum nu mai știa.

— Eu n-am văzut bărbați goi decît pe țărmul mării, trecînd așa, pîș-pîș, pe nisipul fierbinte, soare, briză, farmec nespus, spuse Vulpea, mai mult ca pentru sine, dar destul de tare ca să fie și pentru cine are urechi de auzit.

— Vezi că zidurile au urechi, zise Ursul, care era totuși în timpul serviciului și de aceea poate nu-i venea să calce regulamentul.

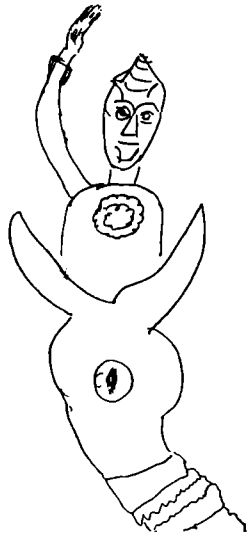

În gură
de șarpe,
vă salut

— Ai fi primul, dacă ți-ar da prin cap să-mi imiți „comportarea ușoară“ cum numiți voi, bădăranii de bărbați, curajul pe care îl avem noi, cînd ne luăm inima în dinți și vrem să picurăm în sufletele voastre muncite acel dram de fericire personală ș.a.m.d.

— Bine, o amenință. Dar să știi că nu te iubesc.

— Fără insulte, măgarule. Și te rog să te întorci cu spatele.

Se îmbrăcă la fel de repede, în timp ce Ursul se dezbrăcă, întors cu spatele.

Termină cam în același timp și atunci cineva bătu la ușă.

— Intră, zise Vulpea.

Și în dormitor își făcu apariția Comisia. Comisia, spuse Vulpea pe tonul cel mai natural. Femeile găsind inepuizabile resurse sufletești de a face față oricăror situații, pe care viața le ridică în fața lor, situații complexe și mai puțin complexe, situații vechi și noi, situații limită chiar. Pe cînd bărbații, pot să stea cu cio-

rapu-n mînă pe puțin 5 minute, umplîndu-se de ridicol, așa cum făcu Ursu, care — gol pușcă — tot încerca să se-ncalțe cu un ciorap de damă, cel de rezervă, care — nu știu cum — ieșise din poșetă și „nu-l mai încăpea".

„Ce fel de comisie, ce fel de comisie", murmura Ursu, neștiind unde s-o plaseze teoretic, ca și cînd aceasta ar fi fost, acum, problema cea mai arzătoare.

Cap. XV: ACOPERIȚI CADAVRUL

Motto:

„Tanța manța
Șade pe tănțoi bănțoi
Da tănțoi bănțoi
Nu șade pe tanța manța.

Tititișcă plișcă
Se pune pe titirișcoi plișcoi
Dar titirișcoi plișcoi
Nu se pune pe titirișcă plișcă.

Stingă motingă
Duce pe stingoi motingoi
Dar stingoi motingoi
Nu duce pe stingă motingă"

(Ghicitoare:
Cotofana și bivolul)

— Acoperiți cadavrul, se auzi o voce la corn (cum ai spune „la microfon"), foarte puternică și cu reverberații pe spațiu metafizic. Ursu înțelese „scandalul", „acoperiți scandalul", tocmai din cauza ecourilor multiple ale cornului și dădu să se bage sub pătură.

Abia sub pătura învăluitoare și blîndă, aproape ca o fustă, Ursu înțelese adevăratul sens al cuvintelor și putu să ia seama chiar și la sursa sonoră, ca să zicem așa, care, dincolo de cornul de bou, provenea de la cumătrul Lup, care era șeful comisiei.

Se vedea că el e șeful și numai el, deși mai erau acolo cumătrul Fără-Cap-Și-Fără-Coadă (ne permitem să-i spunem și lui tot cumătru), care pășise puțin îna-

inte, în virtutea spaimei pe care i-o pricinuise glasul de tunet al Lupului, Bursucul şi chiar Cocoşul. Comisia dobitoacelor mijlocii, după cum se vede, şi dacă mai aruncăm o privire, cum făcu acum Vulpea, un comitet mixt, alcătuit din animale sălbatice şi domestice, Cocoşul reprezentînd domesticul.

Bursucul scoase din servietă un ziar şi acoperi rîma, pe care o adusese pe o tavă, ca pe un catafalc. Fusese călcată o rîmă la marginea drumului forestier, accident de circulaţie, se întocmise procesul-verbal respectiv şi, ca fenomenul să nu se mai repete, o idee spontană făcu să ia naştere această adunare de împuterniciţi, care să discute problema la nivelul „responsabilului de ramură" al pădurii, prea stimatul inginer, agronom, horticultor, curvar (ca şi cînd ar fi o meserie), Vulpache Ursu. Toate acestea le spuse calm Lupul, bineînţeles fără a specifica ultima meserie, pe care ne-am permis să i-o atribuim, deşi ea nu era trecută în nomenclator, pe ştat, şi îl rugă respectuos pe dumnealui să decidă.

— Şi mai este o problemă, adăugă Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă. De o bună bucată de vreme, din pădurea noastră au dispărut Ursul şi Vulpea.

— Se zice că s-ar fi transformat în oameni, cîntă Cocoşul a treia oară, căci el doar a treia oară era auzit, din principiu, şi toţi începură să şuşotească şi să rîdă, ba chiar să-şi facă sfînta cruce, întrucît vărsarea animalului în om se produsese de mult, pe o anumită treaptă şi Darwin nu ne mai dă voie să admitem astfel de minuni — şi asta încă de la 1859 cînd a apărut „Originea speciilor" — în zilele noastre, cînd numai munca l-a transformat pe om. În ce, nu se mai specifică. „Poate în robot", gîndi Vulpea luînd seama împricinaţilor care, se pare, nu observaseră, ori se făcuseră că nu bagă de seamă, micul roman de dragoste, strict autentic, care se frunzărise (termenul mi se pare potrivit, căci ne aflăm totuşi în pădure) acolo, cu puţin timp înainte de venirea lor.

Îi pofti să ia loc pe scaun. Stătură jos.

— Ce facem cu ei ? întrebă ea.

— Afară ! ţipă Ursu, urlă mai bine zis. — Cum au îndrăznit ? Să aştepte afară cinci minute.

E penibil să te dea cineva afară din birou și cu atît mai penibil să fii dat afară din dormitor. Dar comisia mixtă nu sesiză nota joasă, înțelese exact ce trebuia, adică să mai aștepte o vreme afară, și ieșiră frumușel toți, în frunte cu Lupul.

În pragul ușii, Cocoșul, pus în situația de a vedea cadavrul prea de aproape, nu-și putu opri un instinct rău și înghiți rîma.

O să rămînă numai problema a doua, se gîndi el, cu părere de rău și mustrări de conștiință — și, vorba aceea, ziarul. Vru să mai spună ceva, dar simți că se înecă — și corpul delict își reluă locul sub anunțul mortuar, care suna așa : „O rîmă în etate de 3 săptămîni și în lungime de 10 cm și-a găsit moartea într-un groaznic accident de circulație, fiind călcată în picioare". Gata anunțul, gata și ieșirea nepoftiților, ușa se trînti singură, ca un sentiment al complicității și inginerul etc. etc. Vulpache Ursu și — ce era Vulpea ? — funcționară — deci și funcționara Ursula Vulpe se văzură față în față. Singuri. Sigur că ea își mai spunea și Anișoara Iordăchescu dar nu strică pentru o femeie să aibă mai multe nume și, vorba aceea, o singură vîrstă.

Realizau un unghi drept, cum stăteau ea în picioare și el întins sub pătura de păr de capră. Cele 90° care făceau unghiul drept ar trebui să facă și dreptate, se gîndi Vulpea geometric. Și începu :

— Urîciosule, derbedeule, dobitocule, prost ca tine n-am mai pomenit, cap de lemn, să bați în el mai des, să nu i se întîmple ceva. Ești un nesuferit, nu merită să strice natura orzul pe gîște. Mocofanule, tontălăule, blegule — și încă vreo cîteva perle ca acestea, demne de o lady.

Ursu pretinse că nu înțelege aluziile și o rugă să nu mai stea așa împopoțonată în fața lui, să vină și să-și pună un pic capul pe pernă, să ia exemplul lui, căci el — de cînd stătea așa, la orizontală — se calmase și altfel vedea acum problema feminină, una dintre cele mai mari probleme ale secolului nostru.

Tonul calm cu care el debitase aceste reflecții, cît și faptul că Vulpea, dîndu-și drumul la gură, se desbrăcase, îi trecuse mînia, făcură ca în mica încăpere să se insta-

leze un climat de pace, tihnă ş.a.m.d. Ceva foarte plăcut plutea în aer, poate mireasma verii în toi, nu mai demult decît aseară avusese loc o furtună, se frînseseră crengi cu duiumul, de parcă o turmă de elefanţi de aer trecuseră la nivelul vîrfurilor, înfulecînd muguri de frunze, cuiburi, călcînd şi dejghinînd şi acum în natură domnea liniştea de după furtună.

Vulpea spuse că da, vine, dacă îi spune (repetiţiile de dragoste nu-s dăunătoare, ba fac chiar bine) că o iubeşte, la corn.

— Spune-mi că mă iubeşti, la corn, zise ea textual.

— Du-te de adu cornul, se învoi Vulpache şi nu-mi mai spune dom'le Ursu şi zi-mi pe nume, Vulpache, ori — dacă vrei — Pache. Iar eu o să-ţi spun ţie, de la Ursula... cum Ursula calului să-ţi zic ? Vai de mine, ce nume urît ! Cum ţi se spune ţie acasă ?

— Anişoara, se roşi Ursula.

— Bine, Anişoara, du-te de adu cornul.

Aceasta ieşi, îl luă din labele Lupului, care înfuleca o halcă de miel, în aşteptarea celor cinci minute, şi se întoarse. În dormitor răsună cea mai frumoasă chemare de dragoste, adică un simplu şi firesc „te iubesc", pe care urechile Ursulei, nu, Anişoarei, au putut s-o audă vreodată.

— Mai spune o dată, ca să nu cred că visez, zise ea. — Ah, mă-nnebunesc după glasul de corn !

— De-aia o să-mi pui coarne, glumi Pache, de cîte ori vei auzi sunînd cine ştie unde acest instrument vînătoresc.

Vulpea se făcu mică lîngă el.

Avea pielea fină, dar foarte fină, formată din celule clasa-ntîia, cum se gîndi Pache, şi foarte nervoase şi sensibile, că oriunde puneai mîna, ea pretindea că o doare şi zicea „Au !"

Îi povesti gluma care-i venise în minte, cu ardeleanul care, în noaptea nunţii, la întrebările repetate ale mirelui că „te doare, Floareo ?", aceasta răspunsese, la fel de repetat, „Mă doare", ardeleanul se ridicase şi bătuse la vecin : „Bade Gheorghe, vino dumneata şi culcă-te cu nevastă-mea, că mie mi-e milă".

— Vai, delicios banc, spuse Ursula, deşi, în gîndul ei, nu-l consideră un spirit de salon, nu găsea aici cine ştie ce rafinament. — Şi mai departe ? întrebă ea. — A venit ăla ?

— N-am timp să-mi aduc aminte, zise el şi ochii i se tulburară, gîndurile i se făcură una cu frumosul jgheab dintre sînii ei, care erau mult mai aţiţători decît ai Evei lui Cranach şi se tot învîrteau acolo, gîndurile, bătînd — cum s-ar zice — apa în piuă.

— Eu de acum încolo îmi voi pierde conştiinţa, îi şopti el, nu voi mai fi responsabil pe acţiunile mele.

— Dar pe capacitatea de muncă sper că da, spuse ea, căci şi eu simt că-mi pierd capul, obrăznicătură mică.

Îl încercui „din toate părţile" cu braţele şi dintr-o dată Pache se pomeni ieşind pe horn, aruncat în slava cerului, culese cîteva floricele la întîmplare, de printre nori, şi se întoarse pe gaura cheii, să le aducă iubitei sale, care ţinea un ochi închis şi altul întredeschis, zicea că zboară şi că s-ar afla în acel observator astronomic, construit de incaşi, cu milenii în urmă, prin ale cărui orificii, în tavanul boltit, se vedeau stelele mai puţin luminoase, aşa cum citise nu demult într-o carte. Acum le număra, una două, trei... cincisprezece — stelele, le dădea nume latineşti şi pretindea că nu mai are vid, eter, pentru toate şi că ar fi cazul să depăşească galaxia.

Avură loc numeroase cutremure, furtuni cu descărcări electrice. Pache, pe măsură ce obosea, se odihnea. Pretindea că a dat peste adevărata odihnă activă, o numi pe Anişoara „odihna mea activă", „domnişoara Duminică". Ea spunea că mai bine vrea să moară, decît să-i dea drumul din braţele ei — ca să nu fie „ambiguă" expresia —, îl numi „mon cher ambigu", ba chiar „ma chair ambiguë" şi-l mai trimise o dată după floricele şi iar se văzu Pache în chip de zgriptor, călare pe mătură în văzduh şi cînd se întoarse, obosit, transpirat, murdar de funinginea de pe horn, căzu moale alături de frumoasa inimii lui, din pădurea mai mult sau mai puţin adormită, îngăimînd trist : — s-a terminat.

Era o jale cosmică în această mărturisire, dar asta era situaţia, şi cerul şi pămîntul îşi epuizaseră întreaga fantezie şi putere de creaţie, în primele flori pe care

el i le oferise iubitei și acum gata, natura întreagă „se făcea că plouă".

Anișoara nu fusese fată mare, din cauză că, explica ea acum destul de degajat, cînd era de 12 ani începuse să practice ciclismul și sportul acesta are și un neajuns, în cazul fetelor ; plînsese, se dăduse cu capul de pereți, de ghidon, plînse și acum puțin, numai aducîndu-și aminte, apoi se liniști ca prin farmec și-l întrebă ce părere o să aibă el despre ea.

— Ei, na ! făcu Pache.

Și cu toate că Vulpea aștepta frazele, el se încăpățînă să mai zică o dată „Ei, na, și tu acum !"

El spuse să-l ierte că s-a purtat ca un porc, tocmai într-un moment cînd dobitoacele stau la ușă.

Nu chiar toate dobitoacele, de fapt, pentru că Bursucul rămăsese înăuntru și privise, fără să înțeleagă, și abia acum, tușind de trei ori, le-a atras atenția asupra sa.

— Bine, vin imediat, spuse Ursu. — Așteaptă dumneata afară.

El mai rămase puțin, să-i explice Anișoarei următoarea idee : „Ar trebui să ne fie rușine să facem amor nu numai de față cu animalele mici sau mari (unii s-au culcat adeseori în grajd și s-au iubit sub privirea mai multor perechi de boi îngăduitori) — dar chiar și față de obiectele înconjurătoare. Trebuie să ne fie rușine, de exemplu, de pat, de pernă, un alt exemplu concret, de pătură, de covor.

— Da' de ce ? spuse ea, scuturată de un frison în care se amesteca rîsul și plînsul, într-un fel de cocktail, pe care-l tot înghițea și nu reușea, cînd acesta este lucrul cel mai dumnezeiesc pe care ni l-a lăsat natura, pe care ni-l oferă viața și noi nu știm să-l prețuim.

— Numai poeții nu sînt porci pe lumea asta, se înverșună ea, și știu să mai așeze dragostea adevărată mai presus de orice instinct trivial.

— Se-mplinesc patru ani de cînd îmi spui povești, rosti ea (asta à propos de ce ? mirarea lui). — Iată cum e capabil un sentiment curat să concentreze timpul, să te scoată din timp, să te-ntoarcă în timp, să pierzi timpul și să regăsești timpul și ai crede că nu au fost decît 5

minute, atît cît le-ai spus dobitoacelor acelora să aştepte afară. — Ce hotărîre o să iei cu rîma ?

— Te-aş ruga să nu te amesteci în problemele mele de serviciu, spuse el. — Depinde cine a călcat-o în picioare. E drept că rîme sînt destule, dar cum dezvoltarea pescuitului o să ne oblige să mărim producţia, nu cred că trebuie să tolerăm accidentele de pe toate drumurile.

— Se zice că rîmele se trag din nişte şerpi fantastici, zburători, un fel de cosmonauţi, care ar fi vizitat înaintea potopului pămîntul (era încă sub impresia cărţii citite) şi că — ce te uiţi aşa la mine, că-mi pierd şirul, dar nici nu te întoarce cu spatele — numai ele ne-ar putea furniza cheia spaţiilor interastrale, dacă ne-ar spune cum pot ele să se dezvolte din inele. Â propos, cînd luăm verighetele ?

Pache se făcu a nu auzi şi, aranjîndu-şi cravata, trecu în birou.

ȚOIURI ȘI VENTUZE

(Versuri în două volume)

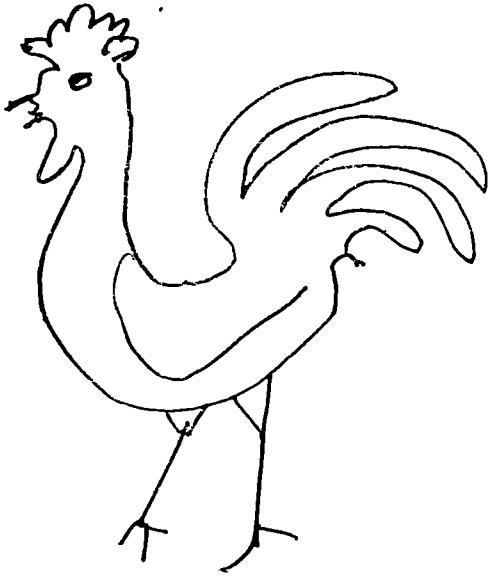

VOLUMUL I

ȚOIURI*

Motto :

„Adevărul e că trăim amînînd tot ceea ce poate fi amînat ; poate că toți știm, în adîncul ființei noastre, că sîntem nemuritori și că, mai devreme sau mai tîrziu, fiecare dintre noi va face totul și va ști totul."

Jorge Luis Borges

* A nu se citi „Tuiuri". Primul volum din „Țoiuri și ventuze", despre care cititorul știe din subtitlul romanului nostru (Vezi

Balaurul cu şapte capete (un cap şi-o coadă)

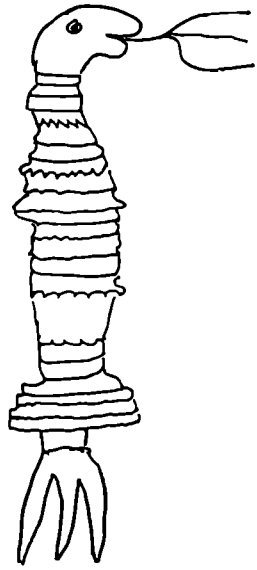

---

cartea pe care o ai în mînă: „Vizuina viziunii, roman într-o doară" etc). Ivite ca din senin, aceste versuri, înrudite cu mana cerească, pun o frînă lirică unui roman atît de avîntat, cu scopul, de a-l da peste cap şi a-l determina să se transforme. Cine va sări vreun vers, o strofă sau chiar — ferească dumnezeu — o poezie întreagă să n-aibă pretenţia că ne-a înţeles. Şi pedeapsa, pe lumea cealaltă (lumea cealaltă este tot asta, privită din partea cealaltă, nu există decît cuvîntul „cealaltă", lumea fiind una ca şi lunea) va fi aceasta: ne va transcrie versul, strofa sau poezia, împreună cu întreaga operă, de cîte 7 125 (de la facerea lumii), fără a primi drepturi de autor. Şi, pierzînd vechimea de cititor, nu va mai beneficia nici de pensie conf. paragrafului 13 şi fărădelegii săvîrşite, ridicîndu-i-se totodată părul măciucă în cap şi permisul.

Nota autorului, combinată cu acatistul păgubaşului. (Colaj)

NU CUNOSC

Nu cunosc un cer sub limbă,
O, deasupra cerul gurii !
Cine cozile își plimbă
Cu păunii, p-alții, surii ?

Agățată taina moare
La trei palme de bemolii...
Unde dai și ce răsare !
Mores — tempora — o, molii !

De mă pui, nu stau, n-am cumpăt,
Cumpănă-ntre nu și jimblă.
Cu buricul coastei cum pot
Pipăi o vorbă simplă ?

COMPOZITIE

Frecatul labelor de muscă
Stîrneşte un curent uşor,
Un zgomotşor pierdut, confuz că
Poţi să-l atribui de motor,

Care-a trecut, în goană iute,
Între aripile de zei,
Dîndu-le cîteva volute
Şi-un brînci prin gaura de chei.

Să fie-n orice casă unul,
În scrumieră sau în gînd,
Că ştie numai dumai dracul bunul,
Cît ne dorim un zeu, flămînd !

Atîtea motoraşe-n casă,
Atîta energie val...
Mă lasă, din oblînc, mă lasă
Să scot ceva, să trag la mal.

MI

Mi se-ntruna, mi se-ncotro
Mi te duce mi s-ar culce
Încotro căci eu nu potro
Să mai mă dezvăț de dulce.

De dúlcele, de ulcele,
Dedulcite-n dulcigaie,
Pe-un picior de rai, de raie,
De raiale de rîiele.

Deraiare-n dedesupturi.
Și mai am dacă mă scuturi.

CRIMĂ

Eu voi ruina acest păduche
Dîndu-i să bea fără motiv,
Mă voi culca-nadins pe-o muche,
Pe-un muche, -n pat contemplativ.

La urmă-mi voi spăla buricul
Al degetului mare doară
De la piciorul drept buricul
Pe care-l am la subțioară.

Și-l voi ruina definitiv,
Iar patului i-oi trage-un tiv.

ISPITĂ

Fac pe porcul să-mi semneze,
Din cauza multelor lui influențe,
De pe la brînza de pe la breze
Să-mi iscălească niște indecențe.

Dulci dintr-un mod dulceagul
Cum din ceapă la orceagul
La borceagul și mai hăt.
Înapoi la Îndărăt.

Marele-ndărăt, mai marele
De-a-ndoaselea dar de-a-n-picioarele
De-a-n-picioarele dar de-a buşilea
De-a îngerii și de-a căpuşilea.

CU OCHI

Brăcinarele vederii
Rupu-le în zori de zi
Ierii și alalteierii
Cine dracu i-o păzi

Că rămîn în pielea goală
Cîn' mă uit cu ochiul gol
N-am prosop mă-ncing c-o coală
Și c-un gînd clăbuc mă spăl.

MIRĂTURĂ

Ne creşte păr în nări atunci,
Cînd dormim prost, dormim pe brînci,
Atunci cînd ne trezim pe stînci,
Ne creşte păr în nări adînci.

De ce, de cum, de căci, de care ?
Întîi fiindcă ne e foame.
A doua — că e de mirare.
A noua că ne e de coarne.
A unsprezecea — nu e carne.

URME

Urme pe burtă dimineaţa
Cînd apar cu schiurile pe ea
Şi te dai pe burtă cu gheaţa
De aluneci teleleu pe telelea.

Ce de jivine au fost azi noapte
Pe aici, uite urmele, fa !
Sînt un vînător care vînează lapte,
Ochind cu puşca-n ţiţa ta.

DIALOG

Zise luna : „Hai sictir,
Că eu nu-s de tibişir,
Cum ai vrea tu să mă faci,
Să mă-mparţi între gîndaci".

Însă porcul, care-o rîmă,
Spuse : „Lună, na o rîmă,
Tragi de ea şi trag de ea,
Om afla jumătatea.

Astea-s trageri noi, de tir".
Luna iarăşi : „Hai sictir".
Porcul : „Şi tu eşti tot scroafă,
Dar miroşi ca o garoafă".

MAUL

Şade tocul meu înfipt în
O ureche cu mustaţă,
Do re mi hap sîn fa sîn
Sub arîpa lui săgeaţă.

Fum pe coaste jos în gang,
Dintr-un mi şi mi se pare,
Trei zmeoaice-mi ţineau hangul
Mult mai sus de cingătoare.

Cu o clamă, cu un troscot,
Mă agăţ, mai pun, mai scot,
Mai socot de-un cot, de-un troscot,
Şi mai pot de vreau un pot.

ESTE

E un sîmbur oareşcare
Şi în mic, da şi în mare,
Şi la munte şi la şes,
Cînd mai rar şi cînd mai des.

Nu se află, dimpotrivă,
Doar în crema de colivă,
Nu un sîmbure, ci două,
Nu mai sînt — şi de-aia plouă !

Îndoitul bold de undiţi,
De-l înghiţi
Nu mă inviţi.
Nu te pune cu fitilu
Miluieşte-l ! Milu ! Milu !

CÎNTEC

Strecuratu-i o problemă
Sus la munte la izvor.
Caşul are munţi într-însul
Şi-o pădure şi-un topor.

Eu brazi nu mănînc, se zice,
Dar îmi place să-i jupoi.
Şi să fac din coajă bice
Şi să mîn munţii-napoi.

DE CE ?

De ce murişi, ariciule netot,
Azi e duminică şi-nchis peste tot
Şi-o să răceşti la uşa raiului
De dorul mălaiului.

Şi licuricii-n ţepi, pînă diseară,
Or să se stingă toţi şi-or să piară,
Degeaba-mi plecaşi aşa cu alai
Şi-n gură c-un pai.

PUSTIU

Păsările cerului mă tot hrăneau
Şi eu făceam mofturi la fărîmituri
De la o vreme nu mai veneau
Păsările cerului de prin păduri.

Am miorlăit eu, am miorlăit,
Ele — fugite, — cerul pustiu...
De ce pieriră̦ţi ? Unde-a̦ţi pierit ?
Dar cerul tace şi eu nu ştiu.

Cap. XVI : O LĂMURIRE SAU MORMĂILĂ SE CLARIFICĂ

Motto :

„Din cercetarea pe care am făcut-o în „Evoluția criticii literare" asupra „Esteticei integrale" reiese cu evidență că, după o analiză de treizeci de pagini aplicată cu cele mai savante metode poeziei de cîteva strofe „Somnoroase păsărele", d. M. Dragomirescu dovedește că n-a înțeles sensul ei elementar. În zeci de pagini d. Dragomirescu s-a străduit să arate anume că Eminescu a urat „păsărelelor" „Noapte bună", că a zis „florilor" „dormi în pace" („Dorm și florile-n grădină, Dormi în pace" era, dealtfel, o imposibilitate gramaticală) și „lebedei" „să-i fie îngerii aproape, somnul dulce" — cu alte cuvinte n-a înțeles că „noaptea bună", „fie-ți îngerii aproape, somnul dulce" se adresează iubitei și nu păsărelelor, florilor și lebedei (lebădă cu îngeri la căpătîi), că toate tablourile naturii n-au nici o valoare în sine, ci numai valoarea de sugestie prin raportare la ființa iubită asupra căreia poetul ar voi să reverse toată liniștea naturii.'

E. Lovinescu : „Știința literaturii" și „somnoroase păsărele".

Cap. XVII : ACUMA, ADINEAORI

Motto :

„Eu, căruia îmi place viața de țară, salut pe Euscus, căruia nu-i place decît viața de oraș !"

Horațiu

— Aveai dreptate că nu țin minte.

Amîndoi se căzneau să-și aducă aminte ce-i spusese el să țină minte cu puțin timp înainte și ea afirmase că nici nu mai încape îndoială, are nodul gata făcut, dar uite că la o adică, luată din scurt, se vede că totul se evaporase din căpșorul colcăind de idei pînă mai adineaori, cu tot gordianul. Se evaporase cu nod gordian cu tot.

Se pusese problema să aibă și ei o ieșire de-o noapte, undeva, unde scîrțiie șina, cînd trece tramvaiul, unde cineva bate încontinuu într-o tinichea și fumul se înalță și se înalță... Adică la oraș.

— O să mă mai ții mult aici în pădure ? zise Vulpea, căreia îi reveneau, încetul cu încetul, pretențiile mici și mari, de toată mîna, *pretențiile complete* ale unei femei aflate în deplasare și dînd peste un urs care pretinde că vizuina lui poate concura ușor cu centrul lumii.

El spusese că nu poate. N-avea dezlegare. Și Vulpea parcă-l și văzu legat de fiecare copac din acea pădure, cu fire împletite în șase, ca un păianjen luat prizonier de propria-i plasă, un păianjen care e, în același timp, printr-o ciudățenie a soartei, și muscă. Se vînează și se prinde întruna, alunecînd pe firele sale împletite în trei. Vulpea mai lăsă ceva.

Aceea cu ochii verzi îi cășunase o stare albastră, dacă ne putem exprima astfel, îi dăduse acea transparență de

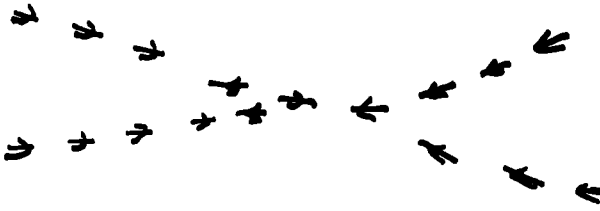

Se duc cocorii, vin cocorii

Cade iarba, creşte iarba

mare aflată la munte (vezi Coasta Dalmată), cînd totul vibrează şi poţi zări prin tine, departe în zare. Asta e o formă nouă de privire generală, pe care foarte puţini o au şi Vulpea se considera o privilegiată. Ea făcuse pasul de la verde la albastru şi se simţea liniştită. Nu i-o putea însă ierta Ursului *pe-aia,* misterioasa din borcanul cu spirt al sufletului Ursului — pentru că ea-l văzuse întotdeauna pe Urs ca pe un mare colecţionar de amoruri, pe care le ţinea în spirt, undeva, într-o încăpere a inimii sale şi, din cînd în cînd, le studia cu lupa sau cu ochiul liber.

Ursul îşi puse o altă cravată. O scoase şi pe aceasta, o privi lung, pe Vulpe, nu cravata, şi-şi descheie nasturele de la gît.

— E prea cald azi pentru cravată, zise. Simțea căldura Vulpii aproape, ca un calorifer de tren, care pînă atunci fusese dat la moderat și dintr-o dată cineva se sculase și-l dăduse la maximum.

Se apropie de ea cu gîndul să-i pună termometrul și mîna parcă-i rămase lipită acolo pe frunte, unde crezuse, pentru o clipă, că ar putea da presupusa fierbințeală.

— Dă-i în p. mă-si ! Se dezbrăcă urgent. Nu se știe, la cine se referea insulta grosolană. La copacii de care el fusese legat și iată că se eliberase, la orașul aflat departe, înecat în fum și-n zgomot, la oamenii care-i puneau piedici la fiecare pas, încît dac-ar fi fost să se ia după ele, ar fi trebuit să meargă în brînci, ca acuma. Da, la oameni, căci oamenii sînt răi și noi uităm că din cauza lor nu putem vedea lumea, care e frumoasă.

— Ce frumos ! zise Vulpea. (Vru să continue : e afară).

— Ce frumoasă ești, îi spuse Ursul pe șleau, privind-o gol, adică goală, de sus pînă jos, în timp ce ea înțelese că de sus spre jos.

Se iubiră, dar nu așa, cît ai zice pește, fără pic de poezie, ceva animalic și trecător, ci cu încetineala dibuitului, acea febră veșnică, pe care o are marea pe alocuri, prin părțile încă necercetate, o iubire celebră, dintre două ființe modeste, care — în lipsă de istorici — își scriu analele pe propria piele, dar cu litere de aur.

— Cînd bate ăla, n-aud nimic, zise ea. Afară se auzise o bătaie în lege.

— În ce ? întrebă Ursul.

— Aia e, că n-aud cînd bate ăla, răspunse ea. De ce ziceai că mă iubești ? Spune-i să tacă.

Declarația Ursului era verbală și împănată cu nevinovate onomatopee — aici îl trăda firea lui de pădurar. Branșa, ca să zicem așa.

Îi mărturisi că n-o să răspundă la telefon, în caz că va suna cu semnal.

Desigur nu mai exista una ca dînsa (într-adevăr telefonul sună cu semnal și într-adevăr nu răspunse, de unde se vedea că e un om de caracter, că nu fumează, nu bea și nu se ține de femei).

Ea nu semăna cu nici o altă femeie. Ursul nu mai cunoscuse, e drept, altă femeie, dar nu-şi putea scoate din cap ideea că ea ar putea semăna cu o alta *pînă-n-tr-atîta.*

Totul era din ce în ce mai fantastic, şi nu numai că Vulpea îi arătă că, dacă vrea, poate face dintr-un om un dumnezeu, dar asta e prea sus. Din ţînţar armăsar, dar asta e prea jos. Aşa îl sălta şi îl lăsa, nu-l slăbea din comparaţii, ci — dacă vrea ea — e capabilă să-l pună cu botul pe labe şi să-l facă să-i declare întruna că o iubeşte, stereotip, ca o placă de patefon uzată.

Ceea ce Ursul şi declara, simţindu-se într-al nouălea cer, ba chiar numărîndu-le şi ieşindu-i unsprezece.

Cine a lăsat iubirea, n-a fost un gîlmă, cu g mic, un tîmpit, un tontălău, ci însăşi natura mamă, şi-acum ar trebui să le punem pe toate la feminin — o gîlmă, o tîmpită, o toantă. Dar uite că nu mai avem timp.

În braţele Evei, nici măcar Adam — se pare că el a fost primul acolo — Ursul parcă-şi pierduse memoria într-o ceaţă groasă, mai mult aburi, emanaţi de-o gîfîială pe care nu şi-o cunoştea, — nu s-a simţit mai lipsit de logică şi mai fericit tocmai din cauza asta, căci logica ne împiedică de a ne lua partea noastră de fericire, cum se complăcea Ursul în braţele, dar asta e puţin spus, menghina braţelor acestei copile pline de forţă, pe care o punea în slujba omului.

Trecu un an.

— Ce te uiţi aşa, zise Vulpea, a cărei menghină slăbea încetul cu încetul, simţind în muşchi acea oboseală de zahăr în ceaşca de ceai, cînd se toarnă apă clocotită deasupra şi zahărul se moleşeşte şi totul devine dulce şi peste măsură de diluat.

Îi promisese să-l ţină aşa şapte ani.

— Grase ? întrebă Ursul, cu gîndul în altă parte.

Şi el devenise altul, nu ştia bine ce fel de altul, nu avusese timp să se cunoască, transformarea se făcuse parcă prea repede, îi scîrţîiau oasele cînd se dezlipi de sufletul Vulpii, pe care — nu ştiu de ce — îl vedea ca o scoică, aruncată în mare numai la un minut după ce îl primise pe el înăuntru. Drept pernă. Şi mai ales osul frunţii, cînd se gîndea cît e de obosit.

Nu-şi găsea un ciorap. Afară se înseninase, o lumină lăptoasă filtrată prin cei 2—3 nouraşi, care se plimbau pe cer în acest scop, făcea să strălucească doar un singur ciorap, cel găsit, în care Ursul, cu totul aiurit din motive necunoscute, încerca în zadar să bage mîna şi nu i se potrivea la călcîi.

— Nu ăla, ălălalt, spuse Vulpea şi Ursul înţelese că se încălţase greşit.

— Dacă şi tu eşti ca o sugativă ! zise el. De unde să mai am atîta forţă, după atîta înălţare. Recunoştea implicit că-l înălţase în grad, în proprii lui ochi mai crescuse cu un grad de bărbăţie şi credinţă (asta era o decoraţie pe care el n-o merita în partea a doua).

— Dă-ţi cu apă pe ochi, îl sfătui ea şi Ursul plecă la izvor, aşa cum era, într-un singur ciorap, căci izvorul nu era departe.

Cîntau păsărelele, care îl iubeau, în felul lor, cîntat, îl alintau cu cîntecele lor, Ursul recunoscu că pentru el cîntă atît de frumos şi se umflă în pene, iar de undeva apăru un colibi, care-i făcu o demonstraţie nemaipomenită : zbură prin faţa lui ca o săgeată şi după aceea se dădu înapoi, ca şi cînd ar fi pus în funcţiune un marche-arière ajustat pentru păsări, apoi mai execută un zbor lateral stînga şi unul lateral dreapta. Execută un fel de cruce perfectă şi Ursul stătu să studieze contururile acestei cruci, rămase în aer, după ce pasărea minusculă se pierdu în zarea albastră şi interpretă toată întîmplarea cu un proverb încercat de vreme : fă crucea mare că dracul e bătrîn. Se închină mare.

Cînd ajunse lîngă şipotul florii (sau floarei ?) dădu să se dezbrace pînă la brîu şi abia atunci observă că plecase din braţele iubitei glonţ, adică gol puşcă.

— Simţeam eu că-mi lipseşte o doagă, zise el şi se acoperi cît ai zice peşte cu nişte foi de brusture, aşa cum fac pieile-roşii, cînd le e ruşine, spre bătrîneţe. Se spălă pînă la brîu, băgîndu-şi capul sub cascada de argint viu şi simţind cu fiece picătură o înviorare cum nici la armată nu fusese capabil să simtă, cînd se sculau la 4 şi făceau toţi înviorarea în sunete de goarnă. Apa cînta ca goarna, pînă la brîu era înviorat, mai jos parcă îi era ruşine să se spele, să nu-l vadă cineva, Doamne fereşte,

gol în mijlocul naturii. Își luă inima în dinți, înlătură brusturul și se săpuni bine cu săpunul-calului. Era o buruiană ce creștea prin preajmă și care, știa el din copilărie, era bună pentru rapăn — rapănul porcilor, și cu asta s-ar freca dacă ar iubi curățenia și ordinea sufletească. Căci după această baie, Ursul își simți și sufletul în ordine.

— Unde-o fi, domnule ? se întrebă Vulpea, care aștepta un copil. Nu știa precis cam la cît timp trebuie să aștepți copilul, voia să vină Ursul, să se consulte în privința aceasta, pentru că ea, sinceră să fie, parcă simțea ceva, ceva... un copil să fie, ori altă dihanie ? Una de pe strada ei adusese pe lume un porumbel, nici mai mult nici mai puțin, e drept că se născuse la 8 luni, dar era porumbel toată ziua, la maternitate trecuse din mînă în mînă pe la toți doctorii și surorile, gungurindu-le și privindu-i cu ochișorii ca mărgelele, iar cînd să se întoarcă la mama sa, să-l mai privească o dată, zburase. Pînă la urmă ea n-a recunoscut c-a fost porumbel, a zis c-a pierdut sarcina din motive misterioase. Fusese o sarcină negativă probabil, își dăduse cu părerea cartierul, foarte inițiat în probleme de sarcini și de fizică atomică. De atunci respectiva mămică n-avea ochi să mai vadă păsări, n-avea ochi să mai vadă bărbați, stătea singură cuc și ofta.

Vulpea ar fi vrut să fie băiat. Un băiat din flori are oricum o altă șansă în viață decît o fată din flori. Se gîndi cu groază că nu e legitimă, și dacă respectivul are proasta inspirație de a nu se mai întoarce de la baie, rămîne așa, cu plodul în brațe, fără tată, fără mamă (el, plodul), căci nici ea nu știa dacă o să aibă curajul să nu-l abandoneze. Nu, nu-l va abandona, căci acesta era copilul ei, era sigură de asta.

— Mișcă, nu mișcă, încercă pe o foaie de romaniță, găsită într-o carte, presată, pe care o deschisese la întîmplare, să-și mai omoare timpul. Cartea era într-o limbă necunoscută, noroc că romanița era cunoscută și după petalele ei reieșea că a mișcat. Nu-i venea să se scoale. Abia acum simți un dor mai presus de ea de a-l vedea pe omul de care își legase viața pentru totdea-

una acolo, departe, în inima unei păduri seculare, dar cu tot confortul modern, și cu posibilități de avansare. El.

Intră el. Era altul. Vulpea cu greu îl recunoscu, pentru că îl văzuse întotdeauna îmbrăcat, iar cînd se despuiase, fusese prea aproape de ea ca să ia seama.

— Bărbații ar trebui să umble goi și femeile îmbrăcate, spuse ea, nici nu știi cît le stă de bine : unii așa, alții altminterea.

Partea a II-a

VIZUINA VIZIUNII

Cap. XVIII : PLÎNSUL

Motto :

„Strigă Dobra
Din Moldova
S-o păzească de găini
Că n-are frică de cîini

M-a trimis doamna de sus
La cea de jos
Să-i dea peşte fără os."

(Ghicitoare : Rîma)

— Acuma sînt animale sau oameni ? Oameni sau fiare ? Curiozitatea noastră e legitimă, ca autor, sîntem în legitimă apărare să ştim, cum se numeşte asta ? să ştim starea... fizică a personajelor noastre, pentru a revedea modul în care ne vor ataca şi cum să ne apărăm.

— Ce te uiţi aşa la mine ? Nu pot găsi pe loc răspunsul la o problemă de metafizică, omul a fost din toate timpurile şi om şi animal, iar animalul a fost în toate timpurile şi animal şi neom.

— Mi-e frică să mă mai uit la tine, zise Vulpea, crăpînd puţin uşa cu o secure, cu care crăpase nişte butuci.

Şi nu ştiu de ce îi era ei frică, în momentul acela, cînd ea avea, ca să spunem aşa, pîinea şi cuţitul. În cazul concret, grahamul şi securea, căci ţinea regim să nu se îngraşe, iar Ursul era cu ochii pe carte, un Larousse de data aceasta, căutînd să dea de rost cuvîntului „legic". Ce e legic, ce nu e legic şi de ce nu e legic ce nu e... cum să evităm cuvîntul „legic", cînd chiar în Larousse Ursul îl găsi de vreo cincisprezece ori, cînd le-

gic, cînd nelegic, în funcție de dezvoltarea legică și nelegică a naturii, istoriei, destinelor etc.

Era legic destinul lui ? Închise Larousse-ul cu o forță atît de mare, încît mai multe foi se lipiră între ele, Cromwell intrînd în Cranach și ieșind prin partea cealaltă învingător — și se uită la Vulpe atît de crunt, încît ea scăpă securea din mînă. Imediat îi scăpă și grahamul.

— De ce mi-ai spart ușa ? întrebă el cu furie reținută, așa cum un călăreț belgian știe să-și rețină calul său pintenog la un metru înaintea obstacolului cu gard și băltoacă, pentru a-l face să sară cît mai bine gardul și cît mai departe, ca să nu calce în băltoacă (etc., etc.), (asta tot în legătură cu călărețul belgian), tot așa acesta... ia să vedem noi fraza de la început... da, Ursul își reținu mînia, strîngînd-o din zăbale și pinteni și sări de ridică grahamul.

S-au văzut cazuri similare între soți, pot cita zeci de exemple de pe strada Turturica-n cuib, cînd soții, dînd dovadă de un tact supraomenesc, transformă electricitatea produsă de nervii pricinuiți de soție în energie mecanică și comit politeturi la care nici nu te-ai aștepta. Ea îi zice „măgarule", el îi ridică batista. Ea nu-l scoate din albia de porci, și el pleacă după lapte (mai corect ar fi „nu l-a scos bine din albia de porci, că el a și plecat după lapte") ș.a.m.d.

— Unde mi-ai trimis nevasta ? întrebă el, înghițind în sec. (Piinea o ținea în mînă).

— E-n concediu.

— Ce caută ea în concediu, cînd toată lumea muncește ca să urnim societatea mereu mai înainte ?

— Societatea merge de la sine, chiar și fără s-o urnești tu cu nevastă-ta, îi răspunse Vulpea, jignită profund în simțul ei politic. Și-ai face mai bine să nu mai citești atîta, că-ți strici ochii (în glasul ei picură un strop de miere) și nu mă mai vezi bine (alt strop). De la o vreme. (Alt strop). Încoace ! (Alt strop).

Ursul o lăsă să-și verse borcanul (nu, cupa ; dar mierea se ține în cupă ? Nu, borcanul), dar se-ndulci pe parcurs, așa încît efectul picăturii se dovedi miraculos, picătura mică sapă și piatra, cum spune și proverbul.

— Fă-mi o maximă, zise Vulpea, aranjîndu-şi frumos părul, care-i mirosea a răcoare de peşteră (dacă o să ajungeţi vreodată în vreo peşteră, o să vedeţi cît de adînc am cunoscut eu viaţa şi de unde mi-am luat metaforele).

— Care era maxima aia a noastră ?

— Nu se poate spune.

— Totuşi aş vrea să ştiu.

— A iubi. Maximă luată din viaţă, cu morală sau fără morală, după cum e şi omul.

Vulpea era o astfel de fire, sau, dacă vreţi, de natură, de constituţie, era ea însăşi firea, natura, constituţia umană, încît o privire bună din ochii celui la care ţinea cît de cît şi cînd şi cînd, făcea mai mult decît un potop de complimente după principiul : „un potop de complimente şi după aia potopul".

Îl aşează pe Urs la masă, îl ospătă, îl ridică de la masă, că îl ospătase prea mult şi se ridica greu, îl pieptănă, îl căută în cap şi îl adormi.

Ursul avu un vis.

Vulpea avu un copil.

Ce vreţi, mai întîi visul sau mai întîi copilul ?

Mai întîi copilul. Nu, mai întîi visul să fie ca o pregătire, căci spune Shakespeare : „sîntem creaţi din aceeaşi materie ca şi visul şi scurta noastră viaţă e înconjurată de somn".

Cobora cu o frînghie, făcută din lapte, laptele de la trei vaci albe împletit cu laptele de la trei vaci negre, deci o frînghie împletită în şase, vărgată (laptele vacilor albe era puţin mai întunecat la culoare) către o altă lume, să zicem mai bună şi mai dreaptă, mai dreaptă oricum, fiindcă funia era dreaptă şi el mergea drept în jos. Stîncă în dreapta, stîncă în stînga, sus cerul cu stelele şi cu vacile, jos lumea cealaltă, mai dreaptă, mai bună, dar încă nevăzută de nimeni şi el se tot lăsa pe vine şi la urmă iar îşi dezdoia genunchii, ca şi cum ar fi încercat să atingă fundul prăpastiei. Cobora în salturi. Unde merg eu aşa, în salturi calitative ? se întrebă deodată, oprindu-se din coborîş, să-şi pună această întrebare, şi de ce sînt singur pe lumea asta ? Îl înecă plînsul, văzînd cît e de singur şi văzînd stîncă în stînga,

stîncă în dreapta, sus cerul cu stelele şi cu vacile, jos lumea cealaltă, mai bună, mai dreaptă. Plîngea din ce în ce mai tare şi cobora din ce în ce mai iute. Funia din lapte se mai subţiase, pesemne că sus era secetă, ori că jos nu mai era nevoie de o funie aşa de groasă de mătase de lapte.

Deodată o lacrimă îi căzu pe funie şi laptele se îndoi cu plîns de om singur, pornit în jos. O altă lacrimă căzu pe-o floare de colţ, încă mai erau flori de colţ pe la colţuri, o culese şi porni mai departe, în jos.

Şi merse aşa în jos pînă se plictisi. Şi de mers, şi de jos, şi de vis, căci piatră în dreapta, piatră în stînga, în sus cerul cu stelele şi cu vacile, în jos o lume mai dreaptă, mai bună, îi venea să se dea cu capul de pereţi şi chiar avea unde să-şi dea cu capul, căci în dreapta stîncă, în stînga stîncă, sus cerul cu stelele şi cu vacile, jos o lume mai dreaptă, mai bună.

Floarea i-o voi duce Vulpii, gîndi şi-odată tristeţea i se transformă în bucurie, bucuria în fericire, fericirea în extaz şi cu energia acestor treceri de la o stare la alta, porni şi mai vîrtos în jos.

Încep să rimez, îşi dădu el seama, înseamnă că mă apropii de o lume mai dreaptă, mai bună. Dar cum va fi lumea aceasta mai dreaptă şi mai bună fără Vulpe şi fără nevastă-mea ? Mă întorc.

Începu să se caţere, prinzîndu-se de funie, cu gîndul cînd la Vulpe, cînd la Ica, atunci cînd obosea de una, se gîndea la alta, după aia, obosind de amîndouă, îşi dădu drumul în jos, ştiind că acolo îl aşteaptă o lume mai dreaptă, mai bună, şi fără Vulpe, şi fără Ica.

Peisajul neschimbat : în dreapta, în stînga, în sus, în jos, şi cînd se plictisi de coborît, începu iar să urce, dar acum ce se vedea jos ? Cerul, cu stelele şi cu vacile, şi ce se vedea sus ? O lume mai dreaptă şi mai bună.

— Ce mama dracului, am ameţit ? se izbi el cu palma peste frunte, se frecă la ochi şi-n timpul ăsta, luîndu-şi mîna de pe frunte, mai lunecă vreo cîţiva km. pe funia de lapte, în jos, unde se vedea cerul cu stelele şi cu vacile.

O luă în sus. O luă în jos. Începu să plîngă. Plînsul îndoia cu apă funia de lapte, care din împletitura în șase se transforma în împletitură în doisprezece, dar nu mai era calitatea aia și bîț în sus, bîț în jos, stîncă în dreapta, stîncă în stînga, nu se mai putea hotărî încotro s-o apuce, de unde plecase și încotro se îndrepta, îi ieșiseră din minte și Ica și Vulpea, își ieșise el însuși din minte, adică nu se mai gîndea la el decît ca la un personaj străin, la care s-ar fi gîndit mai de mult și ceea ce era clar, era că simțea cum trece viața. Nici mai dreaptă, nici mai bună, trecea pur și simplu, acolo, cam pe la mijloc, cînd el urca, și cobora, stătea și plîngea.

Un țipăt neobișnuit îl făcu să se oprească din plîns și Vulpea, care stătea pe marginea patului, îi zise :

— Poftim copilul !

— Ce, a și venit comanda ? se miră Ursul, care înțelesese : „poftim grătarul".

Dar își aduse aminte că nu comandase nici o friptură și că era undeva într-un puț monoton, extrem de monoton, piatră nu numai în dreapta și în stînga, dar și în față și în spate, și cum trecuseră așa nouă luni de vis, de lumea asta, de lumea ailaltă, de stele, de vaci, de lapte, de miere ?

— Faptul e consumat, zise Vulpea, acum avem și noi un copil al nostru, scoală somnorilă și gîndește-te cum să-l botezăm.

Cap. XIX : NU GUSTĂ GLUMA

Motto :

„Și cine va strica această tocmeală, să fie blestemat de 318 părinți, și să lăcuiască cu Iuda și cu Arie."

(Dintr-un testament vechi)

Degeaba, pentru că el nu numai că nu gustă gluma și n-o recunoscu drept glumă de calitate superioară, s-o ia între degete și să-i încerce „apele", cum fac femeile cu mătăsurile și bărbații cu mătăsurile femeilor, dar n-o mai recunoscu nici pe ea, nici ca femeie, nici ca iubită, nici ca nimic.

— Ce cauți dumneata aici, zise el pe un ton neutru, elvețian. De unde pînă unde o necunoscută despuiată în patul meu ? spuse ca pentru sine, ca și cînd acum lua pentru prima dată cunoștință cu corpul delict, ca să zicem așa, al unei infracțiuni, săvîrșite cu secole în urmă, poate chiar în rai și ajuns (corpul delict), proaspăt și nealterat, prin nu știu ce mister al firii, în patul de campanie al unui bărbat sobru, inteligent și cinic, care își pavoazase modesta încăpere cu fotografii ale unor vedete smulse din Playboy (primea Playboy-ul regulat, într-o scorbură), dar care nu cunoscuse încă misterul feminin în carne și oase.

— Ești din carne și din oase ? întrebă, ca să zică ceva.

— Cum să ies ? răspunse ea buimăcită, neînțelegînd bine, — căci eu sînt numai spirit.

— Îmbracă-l, pune ceva pe el și piei ! ordonă, simțind că dioptriile pe care le avea în plus dispar și-i aduc imaginea prea în ochi, i-o bagă în pupilă și are două

femei în ochi, dintr-o dată, una mai frumoasă decît alta, începu să se frece la ochi, acoperind-o cînd pe una cînd pe alta, ea făcu vreo mișcare greșită, el își pierdu echilibrul și căzu, lovindu-se cu tîmpla de marginea patului.

Să nu ne așteptăm la vreo lovitură morală, își spuse, căci nu e cazul. Se sculă, luă boarfele damei și i le puse în brațe.

— Nu admit farse de felul acesta, adăugă, iarăși elvețian, neutru, dar dintr-o altă perioadă a neutralității elvețiene, să zicem cea din I-ul război.

— Cine v-a trimis aici și pe ce bază ? Aveți vreo hîrtie ?

Vulpea avea multe hîrtii în poșetă, dar poșeta era agățată de speteaza unui scaun, tocmai la capătul celălalt al lumii, cum i se păru ei, și i-ar fi fost imposibil să parcurgă distanța pat-capăt lume dus-întors în halul în care se afla, de despuiere materială și morală. Da, și morală ! Căci după ce îl iubise din tot sufletul, dăruindu-i-se cu frenezia purității, ce mai la deal la vale, iată că viața își dezvelea dintr-o dată altă cută și altă cucută.

— La orice mă așteptam, numai la cucută nu, zise ea tare, pentru că oricum trebuia să ia o atitudine verbală.

— Mă întorc cu spatele și număr pînă la 101, zise Ursul. 1, 2, 3, continuă el repede, dacă pînă atunci n-ai ieșit pe ușa asta, îi arătă ușa, 5, 6, 7, chem miliția și convoc colectivul oamenilor muncii, comitetul de bloc și toate celelalte, 12, 13, 14, și să vedem atunci pe unde veți scoate cămașa.

— Furoul, ceru Vulpea. Dă-mi măcar atît, atît cer de la tine, de la dumneata, de la Domnia-Voastră. Constată din glas, în timp ce vorbea, că intimitatea începuse să-i înghețe și că într-adevăr se afla în fața unui om străin, nevăzut, necunoscut, nepipăit care-ar fi surprins-o în baie, ca pe un nud de Renoir, proaspătă și îmbăiată și, ceva în plus, un farmec abia sugerat la Renoir, dar în cazul ei dus pînă la capăt, cu o pensulă măiastră, dar de care tipul din față nu voia să țină seama, fiind el tămîie în materie de pictură.

— N-are ureche muzicală pentru pictură, mă și așteptam aici, în pădure. Sări ca o vietate sălbăticită brusc de atîta incultură, se îmbrăcă iute și cu lacrimi în ochi și ieși, tocmai cînd el, care dăduse tot timpul din buze, rostea 99, 100, 101.

— Zdranc! se auzi ușa în urma lui 101. După care însă o prea frumoasă doamnă, la care, peste farmecele naturale, se mai adăugau acelea pe care arta machiajului, a pedicurei și a coafezei știe să le scoată în ochii privitorului dezinteresat să zicem, își făcu apariția în camera Ursului și rosti această frază celebră :

— Să știi c-o să fiu totuși mamă !

Făcu stînga-mprejur, frumoasa doamnă pretinsă viitoare mamă, după aprecierea bărbatului sobru, inteligent și cinic, care nu înțelegea o iotă din toată această mișcare de trupe, și dispăru în hățișuri. Pot fi și ale vieții.

Timp de zece ani, Ursul nu mai auzi nimic de ea și numai din cînd în cînd această frază celebră, „să știi că o să fiu mamă" îi filfîia ușor prin conștiință, pe care el o scria cu trei de i, crezînd că are mai multă, ca un fluturaș cu aripioarele încărcate de polen, care îți intră în birou, pe fereastra deschisă, se așează pe o carte și iese pe aceeași fereastră deschisă, lăsînd pe carte 3—4 firicele galbene de polen de traista-ciobanului. Numele latinesc nu ne vine acum în minte, deși ar trebui să-l scriem și pe acesta în paranteză, pentru că cititorul care nu găsește numele latinesc al florilor în paranteză ar putea să încurce traista-ciobanului cu ciubotica-cucului. Căci el după latinește se ghidează. Știu că acesta este cazul meu, dar să nu divagăm.

Și de ce mi-o fi spus ea tocmai mie ce mi-a spus în acea apariție de o secundă sau două ? se tot întreabă Ursul timp de zece ani. Fac pariu c-a și devenit mamă și dacă-mi spunea atunci c-o să devină și mamă-mare era și mai bine, pentru că uite cum trece vremea...

Se afla în același cuib singuratec din pădure, tocmai rezolvase o hîrtie, adică o semnase și o aruncase la coș, în camera alăturată patul era desfăcut, păstrînd încă urmele unui trup cald și rece (de ce nu ?), cînd ușa se

deschise iarăși și, cu o siguranță de zile mari, păși înăuntru aceeași făptură.

— Ai terminat de numărat ? zise ea în loc de bună-ziua.

— Numărat, care numărat, ce numărat ? Ce sînt eu, abac ? începu Ursul să se bîlbîie, pentru că această intrare în scenă, atît de neprevăzută, a unui personaj atît de bine conturat, îi plăcu ca teatru (toți vrem să intre femei peste noi în teatru, cînd sîntem singuri), dar nu ca viață și realitate. Un văl parcă i se luă de pe ochi, de pe dioptrii.

— Aaa, dumneavoastră sînteți aceea cu mama, zise el. Dar vă rog, luați loc, doamnă.

— Nu, eu sînt cu mama, se auzi un glas cristalin din curte și ușa se deschise din nou, mai mult se prăbuși și-n cameră țîșni cu o viteză cosmică un puști, înarmat pînă-n dinți cu arc, tolbă, sabie, tun, rachetă. Răsturnînd scaune și sărind peste birou, învălui inamicul din trei fente și-i sări în spate.

— Tată ! Tăticule !

Se afla realmente în spatele lui și acum se străduia să-și țină echilibrul pe umerii Ursului, care — și de rușine și de greutate — simțea că intră în pămînt.

Cap. : XX PÎNĂ LA GLEZNE

Motto :

„Într-un triunghi dreptunghic suma pătratelor catetelor este egală cu pătratul ipotenuzei."

Teorema lui Pitagora

Intră. Pînă la glezne, pînă la brîu, pînă la umeri, nimerise probabil un loc mlăştinos, acolo îl apucase ruşinea şi greutatea şi dumneaei fu cea care îşi strigă odrasla (— dă-te jos odată, dacă nu vrei să rămîi fără pensie alimentară !) şi-l trase şi pe el în sus de-o ureche, aducîndu-l la linia de plutire, ca să zicem aşa, pe scaun.

— Nu intri în pămînt, pînă nu asculţi povestea vieţii mele, ţipă ea. Nu vei scăpa nici mort de povestea vieţii mele.

Pe vremuri, Ursul ascultase povestea vieţii Şeherezadei, i-o povestise chiar ea, de fapt una care-i ţinea locul pe acolo prin pădure, pădurea virgină, şi ştia că pentru astfel de baliverne îţi trebuie o mie şi una de nopţi pe puţin şi să fii măcar calif. Cînd îi povestea Şeherezada II, îşi aminti că îi punea în cap un turban, făcut dintr-un prosop de baie şi îl apăra de muşte cu o scobitoare, lucru de care fugeau cel mai mult muştele de prin partea aceea a locului, vrăjitul.

— Pe puncte, mormăi el. Noaptea I-a. Cu cine te-ai culcat ? Noaptea a II-a. Unde erai la 3 ? Noaptea a IX-a... Să nu-mi vinzi mie gogoşi, că-ţi ştiu noaptea a IX-a pe dinafară ca pe simfonie şi-n afară de asta, eu am nevastă.

— Vino-ncoa, fă ! E aici una care... mi-e ruşine să-ţi spun, pretinde că, mă rog, sînt soţul ei şi-aşa mai departe... copilul...

Puse mîna pe copil şi-l privi în ochi. Ochii lui, ca şi cînd s-ar fi uitat într-o oglindă şi şi-ar fi văzut ochii identici dar mai mici din cauza distanţei.

Din odaia alăturată îşi făcu apariţia un corn... (un ce ? se miră Vulpea), după aceea celălalt, cu greutate, ca şi cînd n-ar fi încăput pe uşă şi... un bot, un cap, şi în sfîrşit, restul unei viţele, nostimă în felul ei, dar parcă prea simplă pentru ceea ce denumise el.

— Nevasta mea, repetă Ursul, făcînd prezentările, care nu erau de prisos, şi doamna în muştar (Vulpea purta o rochie muştar, foarte frumoasă) şi copilul care pretinde că ar fi al colectivului nostru, adică eu, ea... Ursul se înecă. Domnul inginer *, mai bine se îneca în mlaştina aia de la început, de o mie şi una de nopţi, căci ar fi scăpat de situaţia penibilă de a avea faţă în faţă nevasta şi amanta, de care el nu-şi aducea aminte. (Ca să fim sinceri, nici de una nici de alta).

— A, e bine că e şi doamna aici, cheam-o, te rog, făcu Vulpea, să audă şi dînsa, cînd va sosi o să-i cer chiar voie să ne tutuim, ce pramatie ţine la aşternut. Şi dă dobitoaca asta afară, spuse ea autoritar, că nu sîntem la iesle.

— Străino, spuse Viţica, cu glas de om, mai bine zis de femeie vrăjită, nu uita că eşti în casa mea şi legile ospitalităţii mă obligă să te întreb, în primul rînd, dacă nu vrei o cafea. Sau un ceai ? Ceai sau cafea, ce preferaţi ? Serviţi cu noi o dulceaţă ?

Glasul potolit dar ferm o puse pe femeia cea frumoasă la locul ei. Se frecă la ochi, şi el şi ea, pînă le dădură lacrimile. Viţica era tot acolo, cu cafeaua în mînă.

— Plîngeţi aici, în ceaşca asta, zise ea, şi după ce beţi, s-o întoarceţi cu fundul în sus, să vă ghicesc eu cu cine aţi făcut copilul.

---

* Cînd mă-sa s-a făcut şi ăsta inginer ? !

— Ce-ai văzut, domnule, la ea? spuse Vulpea cu oarecare calm, după ce sorbi caimacul. Înaltă, curățică, dar...

— Viţică, găsi puştiul rima. Şi eu ştiu de unde provine încurcătura, de la Circe. Căci abia l-am citit pe Homer şi ştiu cum prefăcea aia, cu varga-i fermecată, oamenii în animale. Pe dînsa o fi uitat-o aşa, şi dacă tata îmi dă voie, voi porni în căutarea frumoasei cotoroanţe, să vedem pe unde se întinde cu Ulisse...

— Vai, ce-i vocabularul ăsta, puiule? Ţi-am spus eu să nu te mai joci cu toate puşlamalele.

— Homer, mamă, babacul! Şi nici nu merită să vorbeşti frumos despre curva aia boită, că uite în ce hal aduce o parte din populaţie! Unde mi-e arcul, unde-mi sînt săgeţile? puştiul le găsi imediat, arcul era pe umăr, săgeţile în tolbă şi plecă.

TRIUNGHIUL

— Acum am rămas noi, triunghiul, zise Ursul, ca să zică şi el ceva.

Vulpea oftă adînc şi un val de compătimire o cuprinse văzînd cu cine îşi irosise atîta amar de viaţă, omul după care ea suspinase şi a cărui fotografie o ţinea pe mînecă, lîngă batistă.

— Am văzut astăzi doi cai, zise ea, amîndoi albi, frumoşi, şi fiecare era dus de căpăstru de cîte un Aprodul Purice. A propos, călăreşti?

— Pe vremuri, se lăsă Ursul furat de amintiri. Cînd făceam primara, trebuia să călărim toţi calul primarului, la dirigenţie, dirigintă fiind chiar primăreasa.

— Şi ce simţi? Aşa-i că te dor pulpele? continuă Vulpea, ca şi cînd acesta ar fi fost firul normal al lucrurilor care trebuiau lămurite.

— Şi pulpele şi... În orice caz e foarte obositor să călăreşti, chiar dacă e poetic, îţi aminteşti versul lui Rilke: „Reiten, reiten, reiten, Durch den Nacht, Durch den Tag, Reiten, reiten, reiten“?

— Asta seamănă chiar a strofă întreagă, spuse nevastă-sa. Oricum, e foarte frumos. Începu să-şi lingă

un genunchi și acum Vulpea observă că Vițica sclipea toată, nu degeaba primul ei gînd după „viță" fusese „curățică".

„De ce-or fi fugind unii atîta după curățenie, domnule ?" cugetă ea, „cînd sînt în jur atîtea femei care, vorba aceea, nu așteaptă decît o privire". Își aduse aminte de ea și iar mai trase o bură de plîns. Plîngea cu lacrimi mici, ca prin ceață.

Ursul o privi lung și iar îi plăcu. Îi plăcea cam din două în două minute, după cronometru.

„Ce-o fi cu mine ?" își zise el. „Nu cumva decad moral ?"

Începu s-o bîrfească pe nevastă-sa. Mai întîi așa, pe departe, spunînd că nu e suficient de econoamă și-i toacă toți banii ca pe frunze, după aceea împungînd-o de-a dreptul cu cîte o ironie à la vache qui rit, cu ironie pe brînză, atrăgîndu-i atenția Vulpii să se uite bine la ea, a început să se îngrașe, chiar dacă se cîntărește în fiecare zi, pentru că are o poftă de mîncare de regiment.

— Las' că nu-i chiar așa. Știi că n-am mai pus gura pe pîine de două luni, interveni Vițica. Dar așa este organismul meu, metabolismul, ce mănînc aia e, se transformă în proteine. Zîmbi rușinată oarecum și nu mai părea chiar atît de înlănțuită de vraja Circesei. Era chiar simpatică.

Oricum, un animal sănătos, fu silită Vulpea să recunoască. Eu sînt prea intelectualizată, prea livrescă, pe ici pe colo, prea îmi merg la inimă unele versuri, ca acelea ale lui Rilke, care m-au făcut praf, măcar că nu știu bine ce înseamnă. Întotdeauna o femeie din topor va lua-o înaintea unei femei din toporișcă, își continuă ea raționamentul, și asta pe bază de neșlefuire, pentru că bărbații vor să aibă *ei* ce șlefui, să aibă sentimentul că le dai material de lucru, pe cînd dacă te duci așa, platinată și numai lac, alunecă pe tine cu privirea și se opresc cine știe unde. Să luăm cazul lui ăla, care ține în casă un caz patologic, nici mai mult nici mai puțin. Cum intră pe ușă, îl ia la palme, zice : „Săftoiule, acum se vine ?! Unde-i cașcavalul, unde-i cornul, unde-i La Fontaine ?...", n-o fi spunînd ea chiar așa, dar mă rog,

aceasta e logica nodului în papură și jap, jap ! și mai dă și cu genunchiul. Ăsta da soț, s-a lăcomit la material, dar oricum prea mult material, o să aibă ce șlefui și pe lumea cealaltă. Altfel, ca bărbat, nu era de aruncat. Se uită cum Ursul își tot frămînta degetele și se juca iar cu verigheta, pe care ba o scotea și da s-o vîre în buzunar, ba o punea la loc, cînd i se părea că Vițica face ochii mari, mai mari decît erau ai ei în realitate, sub pretext c-o scosese s-o lustruiască.

— Ei, n-am avut noroc, oftă el. Toți colegii mei de facultate au niște soții trăznet, chiar tu ești nimic pe lîngă ele, scuzați, dar nu asta voiam să spun, și de ce ? Pentru că au avut noroc, au fost născuți într-o zodie omenoasă.

Îi făcu apoi teoria vîrstelor, uitînd cu totul de prezența uneia dintre ele și spunînd că vîrstele rotunde, care sînt cu soț, sînt de bine, cele fără soț nu sînt de bine. La 20 de ani te simți zeu, toată lumea e a ta, la 30 de ani e marea răscruce, nimic nu-ți mai place, la 40 de ani iar ți-ai găsit un echilibru pe coordonată, la 50 de ani iar cîș, ș.a.m.d. El se însurase la 30 de ani și acum își dădea seama că se căsătorise cu o *răstignire*. Sublinie cuvîntul și-și scoase niște țepi invizibili din podul palmei.

Cap. XXI : VERDE DE PE OCHI

Motto :

(...) Numai eu singur
Cîntarea să le-aud, dar voi pe mine
Vîrtos să mă legați întîi cu funii
Încinse de catarg, să stau acolo
Lipit de el, dar oblu în picioare.
Iar de vă rog și cer să mă desfaceți
Voi și mai mult în lanțuri să mă strîngeți.“

Homer

— O fi îndrăgostit, zice F^2C^2 * (mai făcuse un pas înainte spre concentrare), de-aia nu-l găsim noi nici în gaură de șarpe. Și se zice că dragostea îl schimbă pe om, îl face animal și invers, face dintr-un urs și o vulpe doi oameni. Din ziua aceea am observat eu că îmi fuge imaginea, adăugă Iepurilă. Ce e cînd îți fuge imaginea ? Ești miop ori presbit ?

— Ești iepure, zise Codin și știu pînă și imaginile că iepurii sînt buni de picior și la tavă. Dar nu-nțeleg cum l-a schimbat ea pe el. Ce fel de urs era ?

Stăteau acolo pe arătură, așteptînd parcă muncile agricole, pe sus zburau cocori care se întorceau din țările calde, trecînd apoi prin țările călduțe și ajungînd la noi, odată cu prima Babă. Căci între timp venise 1 martie și prima Babă bătea, cum s-ar spune, la ușă cu mărțișorul.

Și Codin și F^2C^2 spuseră că nu-l primesc. Că n-au unde băga acul.

* Cum va fi numit începînd cu capitolul..., cînd va mai face cîțiva pași.

De sus pică o pană de cocor. Codin o luă în gură.

— E caldă, zise el. A scris cu ea pînă mai adineaori. Nu mă las, pînă nu descifrez ce-a scris cocorul acolo sus pe cer. Cred că aşa vom descoperi vizuina cu pricina. Sărea în sus de bucurie, cu pana în gură, după aia o luă glonţ spre Nord-Vest, urmat la mică distanţă de prietenul său.

Ajunseră în pădure exact în momentul în care Ursul îi spunea Vulpii că are verde pe ochi şi că a venit primăvara.

— Asta-i un compliment, întrebă Vulpea, pe care mi-l faci mie ori naturii ?

— La amîndouă, că amîndouă sînteţi mame. Dar unde-o fi copilul nostru ?

— Ei, lasă-l că se joacă pe afară, zise Vulpea. Ştii că arăţi mult mai bine acum. Atunci erai prea slab, prea timid şi nici nu ştiai să stai la fereastră ca acum şi să te uiţi cum vine primăvara.

— Erau condiţii grele pe vremea aia, zise domnul inginer, salariul era mic. Slăbeam din zi în zi cu o cantitate egală cu greutatea vorbelor pe care nu le puteam spune. Ţin minte că mă îndrăgostisem de una şi n-am putut să-i spun direct nimic. Am ţinut-o doi ani tot în lucruri vagi, c-o să plouă, că tramvaiele nu mai fac aşa zgomot, ea de la care chioşc îşi cumpără ziarul (trebuia s-o întreb şi eu cîte ceva, că dacă n-o întrebi nimic, o femeie zice că n-o iubeşti), ea-mi răspundea cu aceeaşi monedă, pînă cînd ajunseserăm pur şi simplu să ne urîm de atîta plictiseală.

— Cum o chema, cum arăta şi unde lucrează acum ? puse Vulpea trei întrebări deodată, ca să arate că altele sînt condiţiile acum şi poţi să-ţi mai deschizi baierele sufletului.

— Ei, n-are nici o importanţă, făcu inginerul, mergînd la fereastră şi îndreptîndu-şi nodul la cravata care o luase puţin spre stînga. Era o cravată nouă, bleumarine, pe care i-o făcuse cadou, de ziua lui, o fată de la Centru, de care el se îndrăgostise, fără însă să-i mărturisească, iar ea, de cîte ori îl vedea venind cu problemele pădurii la Centru, cu servieta aceea neagră, în care purta o ciocolată pînă se topea şi se lipea, îi spunea :

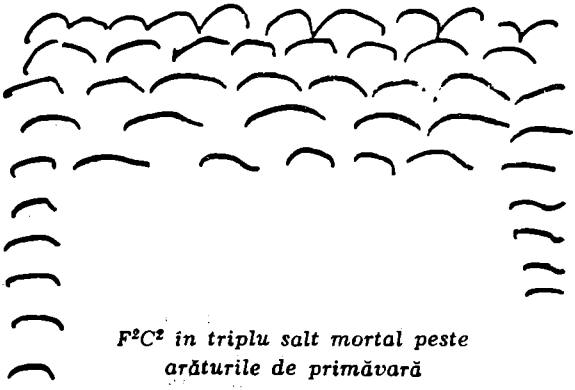

F^2C^2 în triplu salt mortal peste arăturile de primăvară

„Vai, eşti îngrozitor!". Aşa se alesese cu o cravată şi n-o pusese decît astăzi pentru că ţinea la fata aceea şi nu voia să se uzeze gestul ei de tandreţe, iar astăzi îşi luase inima în dinţi, se gîndise la ea dis-de-dimineaţă şi-şi pusese ştreangul de gît — dacă e să poarte cravată, măcar s-o poarte din dragoste!

S-o înşele sau să n-o înşele?

Vulpea era acolo, fata la Centru, nevastă-sa în camera alăturată — o situaţie cît se poate de delicată şi, pe cît se părea, fără ieşire. Există situaţii cînd trebuie să fii fericit cu orice preţ, chiar dacă-ţi jigneşti aproapele şi eşti obligat să calci nişte precepte morale, pe care, luat la rece, nici prin cap nu ţi-ar trece că le-ai putea călca, şi încă vesel. Cum să-şi înşele el viţica? Ea se auzise o vreme dereticînd prin camera cealaltă, strînsese patul, mîncase un braţ de lucernă şi acum rumega tihnit, tihnită, ştiind că bărbatul ei are audienţe, lucrează şi n-o să fie gata decît peste două ceasuri, cînd va năvăli cu părul vîlvoi, spunînd că-i e foame şi că ăştia de la întreprindere s-au pus să-i scoată peri albi.

— Dragă, de cîte ori ţi-am spus să laşi afară mizeriile de la serviciu, cînd vii acasă, pentru că de-aia există casă proprietate personală şi de-aia există serviciu proprietate impersonală, acolo eşti impersonal, aici plăteşti rate, nu amesteca grija zilei de mîine, la birou, cu bucuria de azi, acasă. Deci asta era teoria pe care i-o făcea soţia; cu calmul ei proverbial şi pe care el nu reuşea să şi-l însuşească.

— Mai vrei o cafea sau trecem la whisky? zise Ursul, hotărît, în sfîrşit, să treacă mai departe. La ceva tare, mai tare decît cafeaua, care — de la o vreme — parcă i se părea tot moale. Cu vîrsta, parcă şi cafeaua tare devine mai moale, şi nu ştiu cum, simţea întotdeauna, după a doua ceaşcă, un junghi nenorocit în şale, care-i amintea de omul cavernelor şi că, vrînd-nevrînd, trebuia să se prezinte la un doctor, să-şi ia grija aceea de la plămîni. Pentru că din două una: ori are o ne-

vralgie intercostală, care i s-a fixat acolo de mic, poate din timpul cutremurului din '40, cînd s-au zguduit toate, ori a făcut tuberculoză şi trebuie să se caute — acum i se pare că nu se mai moare de tuberculoză chiar aşa, una-două, ca pe vremea lui Thomas Mann, dar oricum trebuie să se caute şi deocamdată numai cu un păhărel de whisky o mai scotea la capăt cu junghiul. Şi tusea. Că tuşise din cauza unei gripe, ca să dea afară microbii, pe cale bucală.

— Şi muzică ? întrebă el. Ce disc îţi place ? Debussy ? Fie şi Debussy şi dezbracă-te.

Vulpea se uită lung la el, dacă nu cumva aiurează. Da, ca orice femeie, voia să se convingă că individul din faţa ei are gînduri serioase. Pe Debussy nu-l mai încercase niciodată şi murea de curiozitate, dar nu ştia cît de uzată e placa şi dacă aparatul e un Grundig sau e japonez.

În cameră începură să se audă, înaintea melodiei învăluitoare, nişte tic-tac-uri de metronom — prostul obicei al inginerului, mort după tehnică, de a cronometra dezbrăcatul şi ceasul adevărului.

— Acum zece ani parcă erai altfel, zise tot el, văzînd că ea întîrzie cu o mînă împiedicată într-un nasture de la bluză şi cu alta în şold.

— Nu, hotărî ea, nu pot. Aş vrea să vorbesc întîi cu mama.

— Faci spiritism ? se miră el, dîndu-i drumul lui Debussy pe o turaţie greşită şi trecîndu-l apoi de la 33 la 78. Parcă acum zece ani era moartă.

— Sînt părinţii mei, fac ce vreau cu ei !

Se-aşeză pe scaun iar şi aşteptă o declaraţie.

Ursul îşi spuse că ora marii declaraţii a venit.

— Ce-ar fi să-mi iubesc eu puţin meleagurile natale în persoana acestei aprinse garoafe, atît de potrivită cu focul inimii pe care o simţea năpădită de petale ş.a.m.d. Cu fiecare femeie frumoasă ne iubim puţin şi patria, nu-i aşa ? şi cu cît mi multe femei, şi cu cît mai frumoase, cu atît iubirea ta devine aproape una cu poporul.

— Patriotul mamei, bine că te-am întîlnit ! se sculă Vulpea de pe scaun veselă și-ntr-o altă dispoziție, cu totul alta, mult mai aproape de ștrengării și, pentru că tot se ridicase, veni și-l sărută.

— La nasturele ăsta am rămas, zise ea, arătîndu-i-l pe al lui de la cămașă, sub nodul care-l chinuise atîta.

Cap. XXII : ODIHNIHNĂ

— Acum să mă odihnihnesc... vezi că sînt şi surdă, zise Vulpea. Ai auzit cum am zis „odihnihnă" ? Rîse frumos. Doamne, ce-o fi cu mine ? Se schimbă vremea.

— E şi primăvară, admise Ursul. Moleşeala neastîmpărată şi zglobie a femeii, în timp ce mirosea o zambilă, constatînd abia acum, la vîrsta asta, că zambilele sînt violete, cînd nu sînt roz şi că violetele (zambilele), sînt de fapt un ciorchine de clopoţei cu cupa dinţată, cu grijă de giuvaer şi cu limba pistilului sunînd : „A venit primăvara, hai la albine !"

Fusese frumos. De patru ori mersese la baie să se trezească în apă rece, împleticindu-se printre săpun, dacă se poate spune aşa, căci săpunul aluneca mereu, ca o fiinţă vie şi împleticea, îl împleticea.

Vai, Vulpea nu fusese niciodată atît de — atenţie ! şi chiar putem spune aşa : atenţie ! şi asta trebuie luată ca un superlativ. Cînd era elev, colegii de şcoală făceau liste cu fetele de la şcoala de fete care au sex-appeal (— Vorbeşti serios ? Eu te cred, zise Vulpea, ghicindu-i parcă gîndurile, dar nu pe acestea, pe celelalte).

— Sigur că da, îşi continuă Ursul gîndul interior, iar unele se dovedeau că au mai mult sex-appeal decît le trebuie, în timp ce altele nu au deloc. Listele treceau din mînă în mînă, fiecare o bifa pe cea care îi plăcea cel mai mult şi le ştergea pe celelalte, după care erau băgate într-o urnă (listele) făcută la catedră şi, la numă-

rătoare, ieșea întotdeauna una șchioapă. Nici acum inginerul nu reușise să descifreze enigma șchioapei, regina atracțiozității acelor ani de adolescență și înflăcărare. Probabil exista o doză de perversiune, cuvîntul e prea tare, sau cam așa ceva printre colegii săi, sau pur și simplu unii, mereu aceiași, își băteau joc de candidatele la postul de zînă. Dar nici cele mai frumoase de la „fete", erau trei, vă spun și cum le cheamă, dacă vă interesează : Carmen Mărgărit, Saintpierre Luminița și Danciu Miranda, aceasta din urmă cu ceva țigănesc în vinele strămoșilor, trecînd de multe ori înaintea Saintpierrei, oricum toate la un loc formînd un buchet de esențe tari, să nu te mai înmoi o viață, însă... nici una din ele, conchise Ursul, stînd o clipă într-un picior, ca și cum s-ar fi ferit să nu facă un pas greșit, nu s-ar fi putut compara cu Vulpea, care-i picase în brațe și așa se dusese cu ea jos, pînă în iad, pînă la Talpa Iadului, unde luaseră foc, ea mai întîi, el după aceea și arseseră curat și dumnezeiește, că și dracii se închinau și făcuseră coadă să toarne gaz. Pălălaia era prea frumoasă.

De patru ori. Vulpii nu-i ieșea din minte această cifră, să-i zicem fatidică, deși pînă la 7 ar mai fi ceva, dar orice cifră poate fi fatidică la urma urmei și a fatidiculuí. Își puse pulloverul galben, spălat în polen, pullover adus de cineva din Danemarca, și se uită și ea la Saintpierre. Văzînd însă mult mai mulți clopoței decît Ursul, mai prozaic prin firea lucrurilor.

Îi plăcea la nebunie violetul, această culoare a vînătăilor firii, din dragoste, și a unei anumite categorii de cardinali, de unde așa-zisul violet-cardinal, altceva decît roșu-cardinal.

Nu văzuse nici un cardinal violet. Și de asemenea nici un cardinal roșu. Să fie ăsta un cardinal, se gîndi ea, măsurîndu-l pe individ de sus pînă jos, de parcă acum l-ar fi zărit pentru prima dată, că prea face pe sfîntul.

Ursul se întinsese la picioarele ei și pretindea că se odihnește, că-și mai trage sufletul, că e frînt de oboseală, că așa ar bea un păhărel, mă rog, tertipuri bărbătești, ca să nu se afle în treabă. Că în loc să pună mîna să muncească 8 ore, Vulpea îl judeca acum casnic, și să aducă toți banii acasă, el zice : — Vai, mor și stă

tolănit pe la picioarele damelor. Acum e la picioarele ei, legitima — putem spune și legitimă apărare, că doar cine să-l apere, dacă nu ea ? ar putea la fel de bine să se topească și la picioarele alteia, din moment ce s-a creat precedent și din moment ce-i place. Se vedea pe el că-i place, dragostea, și că ar servi-o, vorba aceea, cu lingura, cu polonicul.

În odaie intrară, fără a bătea la ușă, ori bătuseră, dar nu se auzise, ei pretindeau c-au spart ușa, Fără-Cap-Și-Fără-Coadă și Codin. Fără-Cap-Și-Fără-Coadă era un om cu cap, și fără coadă, e drept, de vreo 30 de ani, ras proaspăt, cu ochelari și cu o servietă care parcă făcea parte din persoana sa juridică.

Codin era Codin, așa cum l-am lăsat în capitolul precedent, un cîine-cîine. Și Fără-Cap-Și-Fără-Coadă fusese — vă amintiți — un iepure dar, plecînd ei spre Urs și alergînd așa, brambura peste cîmp, unul iepure, altul cîine, iar cîmpul — cîmp, cel iepure nu știu cum se împiedicase, se dăduse de trei ori peste cap și în locul lui apăruse acest domn, acest tovarăș, acest om, om în toată firea, care purta în mînă o servietă și venise urmat de un cîine.

— Bine că te găsesc, spuse F^2C^2, îți mai dă omul de urmă. Se repezi la Urs, îl ridică de pe pat și-l îmbrățișă zgomotos, pupîndu-l pe un obraz și pe celălalt, frățește, iar cînd îi dădu drumul, Ursul, moale, căzu pe Vulpe.

— Pardon, zise Vulpea, cine sînteți dvs. ? Și cum dați buzna așa, peste o familie închegată ? Făceam copii și n-am isprăvit, așa că te rog să ieși afară, domnule, continuă ea, știind că astfel de indivizi trebuie luați tare de la început, ca să învețe bunele maniere. Ori pot să stau cum vreau în casa mea, pentru care plătesc rate, după cele 8 ore de serviciu, plus înghesuiala din tramvai, plus cozile la avion (se înființase un program de zbor de agrement și Vulpei îi plăcea așa de mult să zboare, încît mereu o vedeai la coadă la bilete, dar asta era dreptul ei, căci serviciul și celelalte obligații și le îndeplinea mai mult decît satisfăcător).

— Deci afară, porcule !

Musafirul își păstrase, din viața lui anterioară, acea timiditate, că dacă te uiți mai lung la el, o ia la fugă. Se simți jignit, atins la coarda sensibilă a încălcării unui principiu sfînt al prieteniei, scoase cureaua pentru că uitase lesa (lesa mă-si, iar o uitase nu știu pe unde), legă cîinele lup, care răsturnase flori, făcuse pipi în cele patru colțuri și pe toate picioarele scaunelor, mîncase un roman polițist, linsese mîna Vulpii pînă la cot, îl pupase și el pe Urs, sărise pe birou și lătrase din belșug la un tablou de pe perete, care-i înfățișa pe cei doi, dăduse iama pe la bucătărie, suflînd în piper, sare, înfulecînd o chiftea și acum, cînd să-i pună cureaua de gît, mîrîia — semn că se simte bine acolo, să-l lase în pace.

Iepuraș reuși să-l lege și ieși cu el tîrîș.

Cap. XXIII : EU ÎȚI DAU TIMBRE ȘI TU TE PORȚI URÎT !

Motto :

„Casca de protecție este absolut indispensabilă cînd lucrăm pe schele."

(Dintr-un tratat de protecția muncii)

— Putem sta o jumătate de oră ?

— Sigur că da.

Erau amîndoi pe o creangă. Ursul îmbrăcat în galben, culoarea polenului de floarea-soarelui, din care iese cea mai bună miere, miere de flori de salcîm (așa credea el, că totul se face prin permutări de *n* obiecte, luate cîte unul) și ea într-o bluză vernil (vernil, dracu' știe ce culoare are !) ieșiți amîndoi, și Ursul și Vulpea, la un cîntec de pasăre. Ieșiți și urcați mai sus decît semenii lor, pe o creangă, alături cu drumul. Se întîmplaseră multe prin preajmă și în timp. Ce.

— În timp ce ?

— Vreau să spun în timp și în spațiu.

Peste drum apăruse un podeț, făcut din țevi, prin care se transporta vînt, nu gînd, vînt, de pe o cîmpie mănoasă la niște mori de vînt, răsărite undeva ca prin minune, cu mai multe veacuri în urmă, demolate odată cu revoluția morăritului (ah, locomotiva cu aburi !) și acum remontate, șurub cu șurub, pentru turiști. Cum însă locul își schimbase înfățișarea sau, mai bine zis, vîntul de altădată, rămas în gol, după ce dispăruseră aripile și se semănase, în locul instalațiilor primitive, iarbă, plecase în căutare de alte mori și ocolea acum locul. Peste podeț se putea trece și cu piciorul, mergînd

pe țevi. Cîte unul, dintr-un exces turistic, se mai apleca și punea urechea să vadă dincotro bate vîntul. Niciodată turiștii străini nu izbuteau să afle cu precizie din ce parte bate vîntul, chiar dacă, în ultima vreme, trimiteau anume cîte un om de-al lor, deghizat în fotograf amator, și îl puneau să supravegheze țevile 24 de ore din 24. Pentru că — acesta e adevărul — prin țevile respective, vîntul mergea și așa, și așa. Cînd așa, și cînd așa, după o inspirație diabolică, diabolică în ochii străinilor, dar după un plan foarte simplu al constructorilor, care proiectaseră în așa fel susnumitele țevi din susnumitul pod, încît să nu știe nici ei în ce direcție va trece vîntul prin ele. Pentru că, și aici raționamentul era bun, într-o zi s-ar putea să avem nevoie de vînt pe cîmpie și în alta să avem nevoie de vînt la morile de vînt. Acum, cum o da Dumnezeu !

Fotografii amatori erau înnebuniți.

— Ce-i cu drăciile astea ? zise Ursul, observînd abia acum mănunchiul de țevi arcuite peste drumul de căruțe.

— Un pod, zise Vulpea, mai la curent cu tehnica modernă.

— Și cine trece pe acolo ?

— Vîntul. Și turiștii.

— Bine că nu l-au făcut degeaba. Hai și noi.

O luă în brațe, dădu să coboare din pom pe drumul cunoscut și cu dexteritatea proprie ursilor, cum avea însă brațele ocupate, o privi în ochi, cu brațele ocupate, și se aruncă în gol.

— Să nu cazi pe mine, că te omor ! țipă Vulpea, dar partenerul, care urmase un curs de protecția muncii, o ridică deasupra capului și se lăsă lin în iarbă. După care o depuse cu mare gingășie alături, între două floricele, un clopoțel și alt clopoțel.

Cînd ajunseră la cîțiva pași de pod, o mașină frînă brusc și din ea coborîră mai întîi doi tipi îmbrăcați în costume naționale, apoi unul în blugi, apoi vreo șapte inși prevăzuți cu magnetofoane, aparate de fotografiat, de filmat (cum or fi încăput atîția într-un autoturism cu număr străin, dar cu litera orașului Vălenii de Munte)? și întrebară scurt, în cor :

— Unde e ? Unde l-au dus ?

— Pe cine ? întrebă Ursul, care avea momente de mare naivitate.

— Nu putem spune, pentru că se-aude, spuse unul cu nas lung și voce răgușită. Pricepi ?

— De, știu și eu, făcu Ursul, nevrînd să-și dea pe față nedumerirea, ca unul care nu citea chiar în fiecare zi ziarele și se teme să nu fie prins și interpretat. Știu eu ce să vă spun ?

— Domnule, am vorbit adineaori cu el, adică pînă mai ieri, și dintr-o dată s-a întrerupt, spuse același ins cu nasul mare și glasul răgușit.

— S-o fi mutat, interveni Vulpea, care cam bănuia despre ce e vorba. L-ați căutat pe acasă ?

— Da, casa e goală, fără mobilă, fără telefon, doar cu o masă, la care era instalat un tip care, cînd am întrebat de el, a spus că nu știe, că e greșeală și că să nu-l deranjăm, că el își lucrează proiectul de diplomă.

— Despre cine e vorba ? întrebă Ursul, enervat că Vulpea știe mai multe decît el.

— Despre unul de la Căminul cultural, care stătea pe aici, probabil că voiau să-l înregistreze, că are glas frumos.

— Și de ce l-au mutat așa repede ?

— O fi primit locuință. Hai să mergem că, uite, vine cineva.

Vulpea îl menaja pe Urs, nu voia să-l bage în dedesubturile activității culturale a căminului cultural, care trecea printr-o criză, în urma simpozionului despre îndatoririle culturale ale Căminelor culturale și de *mese* (fusese dactilografiat greșit), ținut la raion, cu vreun an în urmă, prin care se stipula că fiecare cetățean are dreptul să cînte în cor, dacă vrea, avînd în același timp și îndatorirea de a nu cînta în orice cor, dacă vrea. De aici se stîrnise un adevărat scandal, o furtună de scrisori, pro și contra, o furtună adevărată pe Marea Nordului, unde o sondă făcuse erupție și arunca zilnic tone de țiței în aer, umplînd de paraziți posturile de radio pirate și apoi în apă, poluînd, încetul cu încetul, kilometri întregi de nord, ca o maculatură a pămîntului în-

suşi, menită să acopere maculatura oamenilor. A unui anume fel de oameni, să nu generalizăm.

Însă acestea erau speculaţii, prea subtile poate, ale Vulpii, căreia îi plăcea să lege Căminele culturale de restul lumii, punîndu-se pe ea în faţă, poate prea în faţă, şi crezînd că dispariţia unui bariton, care se mutase la bloc, poate pune pe drumuri o ceată de reporteri de la Frankfurter Allgemeine Zeitung, Newsletter, Express, Time şi, mai ales, foaia ilustrată a Căminului, Avîntul, Monitorul Oficial şi Albina Sudului. Bine făcu deci unul dintre reporterii mai practici, cel care condusese şi maşina, care, apropiindu-se de una din ţevi, ciocănind-o, bocănind-o, exclamă :

— No chance !

— Adică p.m., traduse Ursul, care abia acum înţelese că, de fapt, subiectul era vîntul, care fusese oprit de la Centrală, şi că prietena lui Vulpea e dispusă să despice prea mult firul în patru (îi ghicise gîndurile oarecum fanteziste, de femeie şi femeile trebuie să vadă mai mult în realitate decît în oglindă).

— Deci nu mai curge nici aşa, nici aşa ? întrebă cel cu nasul mare, băgîndu-şi nasul mare într-un bloc-notes şi scriind această întrebare, aşa cum făcea întotdeauna, întîi vorbea, după aia scria la gazetă.

Plecară, urcîndu-se, toată ceata, în aceeaşi maşină cu număr străin şi mic.

— Ce-o fi avînd atîta căutare vîntul nostru ? întrebă Ursul, cu naivitatea-i dintotdeauna.

— Foarte mare căutare are vînatul nostru, continuă el să mormăie... foarte mare căutare şi cînd e lăsat liber pe cîmpie, şi cînd e tras la ţeavă.

O luă de braţ şi îi arătă creanga, care încă se mai mişca, indicînd, prin oscilaţiile ei, că acolo fusese, nu demult, un cuib al amintirilor.

— Nu, nu mai vreau acolo, zise Vulpea. Mai bine mergem la Cămin.

Cap. XXIV : NATURĂ ÎN LÎNĂ

Motto :

„Haosul fost-a înainte de toate, iar după aceea
Fost-a pămîntul cu vastul lui sîn și
Eros ce-ntrece-n frumusețe pe zeii ceilalți împreună."

Hesiod

— Sînt animale sau oameni ? că încă nu ne-am lămurit pe parcurs. Timpul, în continuare , se scurgea prin aceeași clepsidră cu frunze, agățată la intrarea în pădure — în copac de sticlă, cu frunze de sticlă, gîtuit la mijloc, copacul, și frunzele picurau, iar cînd se terminau, se întorcea lumea cu turu-n sus și vremea o lua de la capăt.

— În ultima jumătate de an, am tot ținut-o în triunghiul clasic : Ursul, Vulpea, Vițica, hai să ne întoarcem la eroii noștri (Ce bufniță cîntă acolo, că mă deranjează ! Sau cucuvea ?), la niște eroi mai oropsiți, care trăiesc în afara triunghiului, dar tot în pădure.

Cîrtița. Victimă a întunericului ce domnește la un lat de palmă sub pămînt, Cîrtița vrea să iasă la lumină într-o zi festivă. Acolo, la ea, toate zilele erau lucrătoare, deci monotone, umede, întunecoase, plictisitoare. O ceață groasă i se punea pe parbriz, cînd alerga ea ca o mașină printr-un tunel și pleoapele trebuiau să lucreze fără încetare, ca niște adevărate ștergătoare, pentru a o feri de accidente.

Dar la suprafață auzise că ar fi și altfel de zile, luminoase, iar unele dintre ele de-a dreptul festive. Deci într-o astfel de zi voia ea să *pice* în sus, să vadă de-

monstrația teoremei lui Euclid, care se făcea în Piața Mare, pe o tablă.

Cîrtița voia să aibă și ea acces la Euclid. Săpă multe zile cu lopețile dinainte, în direcția N—V, perpendicular — în mintea ei — pe ecuator. A propos : pămîntul, zice-se, nu mai e rotund ca o sferă, ci e ca o pară. Cînd ajunse în piață, exercițiul se terminase și cei rămași organizau o excursie la munte.

Așa se văzu cîrtița înscrisă pe listă și purtată într-o mașină de pîine spre înălțimi. Vecinii ei de agrement erau Ursul, Vulpea, Lupul, Iepurele, care prinseseră sărbătoarea și se întorceau în pădure, sus la munte, la izvor.

— Cum a fost ? întrebă Cîrtița într-o doară, întrucît știa că răspunsul nu putea fi decît unul singur :

— Interesant, foarte interesant, cu voce tare și tot el de unul singur :

— O porcărie, cu voce moale, în gînd.

Deci, într-o doară, pentru că ori dacă i se răspundea prin viu grai ori în gînd, era plictisită de răspunsul pe care îl știa dinainte, în varianta a și b.

— A fost foarte interesant, sări Fără-Cap-Și-Fără-Coadă, pînă la un punct, cînd ni s-a servit o adevărată porcărie. Eu nu sînt de acord cu acest c^2, întrucît e o abstracție și ca orice abstracție nu are nici o valoare și nu interesează pe nimeni.

— Taci, mă ! îl repezi Vulpea, nici nu știam cît poți fi de îngrozitor de crud.

— Mie crud îmi place, zise Lupul.

— Dar de ce nu ne duc într-o mașină deschisă, să vedem și noi ceva din frumusețile naturii, zise Cîrtița, care acum observă duba, în calitatea ei de dubă, adică patru orizonturi mate și băgate unele în altele, care se mișcă într-o singură direcție, înainte și în sus.

— Mergem înainte și în sus, nu ? mai întrebă ea.

— Da, făcu Ursul convins.

— Atunci de ce nu se vede ?

— Stai să ajungem acolo sus și înainte și o să ți se deschidă obloanele și o să ai perspectivă cîtă poftești, cumătră Cîrtiță, zise Vulpea, care nu pronunțase ceva

substanțial pînă în momentul acela, sau cel puțin nu chiar atît de substanțial. — Simți cum urcăm ?

— Da, simt.

— M-aș fi mirat să nu simți, cînd toată lumea simte, numai tu să nu simți. Ia fă-ți autobiografia !

Cîrtița se trăgea, după spusele ei, dintr-o familie celebră, care stăpînea hectare nenumărate de șes, dar oarecum pe șest, căci le stăpînea de la o anumită adîncime în jos, fără a observa cei de deasupra care se considerau latifundiari, dar nu știau că latifundiile lor nu merg în jos, decît cel mult un cot. Pentru acest un cot adîncime, toți făcuseră pușcărie, intrînd mult mai adînc decît Cîrtița care, prin strămoșii ei, avea latifundii și mai mari și mai groase. Ce mai încolo-încoace, Cîrtița era o boieroaică rasată, cu bijuterii îngropate de goți, vizigoți, turci, huni, avari, cumani, și dintre care doar cele de la Măciuca fuseseră dibuite și dezgropate, pentru a călători apoi și a se întoarce un tezaur falsificat. Așa credea Cîrtița, așa îi spusese și ei Bursucul, așa aflase Bursucul de la un șoarece, care rodea o carte și-l întrebase Bursucul, văzîndu-l cum roade cartea : — E bună, e bună ?

— E bună, dar mi-a plăcut mai mult filmul, îi răspunsese șoricelul, spunîndu-i, în chip de banc nou, povestea cu falsul în acte publice.

Mai avea o brățară din aur de 24 carate, care închipuia un șarpe boa ce se încolăcise pe o antilopă (o vecină a ei nu îi spunea antilopă, îi spunea antilopula), iar la șarpe — șarpină (căci nu știa bine limba), iar această brățară ar fi valorat cît toată teoria din piață, dacă s-ar fi tradus în practică + altă vorbărie pe la colțuri, dacă s-ar fi tradus în piață, și numai datorită faptului că americanii fuseseră proști și nu știuseră ce bijuterii pierd, scăpase ea din ghearele crahului internațional. Căci Cîrtița (am spus că era rasată ?), vedea destinul omenirii în funcție de propria ei persoană și fie că avea seismografe personale foarte fine, fie că se baza pe cutremurele de pămînt, știa mersul evenimentelor de la suprafață ca pe apă. O strămoașă a ei fusese la curtea țarului Alexandru (la Alexandru m-am gîndit și eu, nu știu de ce), bine-nțeles jos, la bază, iar un verișor de-al III-lea se căsătorise cu un nepot al baronului Von Bul-

low, ăl care are o stradă în Berlin. Pe scurt : se înrudea cu toate familiile nobiliare din Europa, cele care influenţaseră, într-un fel sau altul, destinul lumii şi cărora li se datora, în ultimă instanţă, chiar mersul acesta de agrement în sus şi înainte.

— În maşina de pîine ! remarcă amar cel care nu vorbise deloc pînă acum, ghiciţi care ! Bursucul.

— Frumos peisaj, exclamă Cîrtiţa care, obişnuită cu întunericul adîncimilor, vedea prin fier. Ce creste ! Ce drum în serpentină ! Ce păduri defrişate !

Se dădu mai aproape de „geam" şi începu să contemple. Între ceilalţi se înfiripă, cum se întîmplă în astfel de ocazii, o discuţie foarte dezlînată şi pe bisericuţe.

— N-a încăput în maşină, zise Ursul descumpănit, răspunzîndu-i Vulpii care îi reproşa că de ce n-a luat-o şi pe Viţică. — Şi cînd ai copii, obligaţiile sînt mult mai mari, trebuie să stea cineva tot timpul acasă, să mătură, să spele, să facă lecţiile.

— Ninge, spuse Cîrtiţa. E prima dată în viaţa mea cînd văd zăpadă — această carne a albastrului, carne de petale şi petale de alb şi alb de la Marea Albă, din cer... ce frumos ninge !

Într-adevăr, afară ningea (deşi ceilalţi nu puteau să observe fenomenul), parcă se făcuse focul undeva, în vîrful muntelui, şi un fum tăiat cu foarfeca şi făcut confetti se risipea pe stînci şi pe brazii încă verzi sub cenuşiul fumului de zăpadă.

Şoferul opri în curbă şi se dădu jos să se uite la scoarţa unui copac. După aia se întoarse mai vesel şi, peste umăr, le aduse şi el la cunoştinţă vestea formidabilă că ninge la munte.

Cap. XXV : CONTRAPUPATUL

Motto :

„Prefer să descopăr o singură legătură cauzală decît să devin regele perşilor."

„Animalele s-au născut la început din umezeală, prin împreunare de atomi producători de animale."

„Oamenii au ieşit din pămînt, în felul viermilor, fără să aibă un creator sau o raţiune oarecare."

Democrit din Abdera

— Ce fac ăia ultima dată ? (hai să fie ăsta un leitmotiv).

— Sînt la munte, în duba excursioniştilor.

Deodată cerul se lumină şi prin dîra de lumină care brăzda dumbrava îşi făcu apariţia poştaşul, care se simţea obligat să alerge chiar şi pînă la capătul lumii după clienţii săi, pentru a le înmîna calde (ori încălzite) ştirile. Ziarele erau pline de noutăţi, alegerile în Statele Unite demonstraseră încă o dată că orice campanie electorală incumbă anumite responsabilităţi şi se desemnaseră candidaţii pe partide.

— Cîte partide sînt acolo ? întrebă Cîrţiţa care, mai nouă în povestea noastră, avea încă stocul de întrebări aproape nou.

— Două, răspunse Iepurele, care dăduse o raită şi pe acolo.

— Aşa ?! (Cîrţiţa).

— ...Taci, căci în afară de aceste două, fiecare *girl* îşi are partidele ei şi dacă la 200 de milioane, numai să

zicem că un sfert sînt fete mari şi că fiecare îşi are 3—4 partide, ajungem la 400 de milioane de partide politice, căci şi căsătoria îşi are politica ei.

— Asta da ! (Cîrtiţa).

— Taci că n-am terminat, zise Iepurele, care nu pierdea nici o ocazie de a-şi manifesta entuziasmul deschis faţă de Middle West, care-i plăcea pentru faptul că era, pe de o parte, întins ca o tavă şi nu-ţi ridica probleme de alergat, pe de alta că era acoperit cu o recoltă bogată, care se recolta singură (tehnica americană, pe care însă n-o înţelesese în resortul ei intim).

— Cum adică singură, cum adică singură ? (Cîrtiţa).

Ursul citea, ca de obicei, articolul de fond, căutînd cu mintea sa greoaie să sesizeze deosebirile faţă de articolul de fond din ziua precedentă şi de articolul de fond din urmă cu trei zile şi din urmă cu 15 ani (că el atunci se născuse), în afară de un ton vădit optimist, mintea sa greoaie nu pricepea bine articolele de fond din „Rebus" (el la asta era abonat), decît că de fiecare dată trebuie să existe 2—3 cuvinte rare, pe lîngă cuvintele care — se spunea în articol — luate de-a-ndăratelea pot da acelaşi lucru.

Vulpea, care în ultima vreme studia toate partidele de şah, frunzărea cu înfrigurare revista de specialitate, care anunţa rezultatele unei remize, dacă se poate spune astfel, între alb şi negru.

— A fost sacrificat un pion, spuse ea, iar nebunul a fost mîncat cu calul. Însă ceea ce îmi place mie în jocul de şah e că piesele nu se aruncă şi că n-ar fi de mirare ca mîine, cînd se ia partida de la capăt, nebunul să mănînce calul, să se sacrifice iar doi sau trei pioni şi încontinuu lupta se va da între aceleaşi piese, nici mai rele, nici mai bune, în vecii vecilor. Însă e de mirare cum nebunul a ieşit aşa de repede pe tuşă, cînd avea tura în spate şi viitorul în faţă.

Nu asculta nimeni, cum observă, toţi se delectau cu probleme de sport şi muzică uşoară, singur Ursul, care citise articolul de fond şi de-a-ndăratelea, încerca să pătrundă, cu mintea sa greoaie, chintesenţa rebusului. Cîteodată rezultatul articolului de fond era trecut la rubrica „Criptograme", în numărul următor, cîteodată nu.

Circuitul anotimpurilor prin ocie

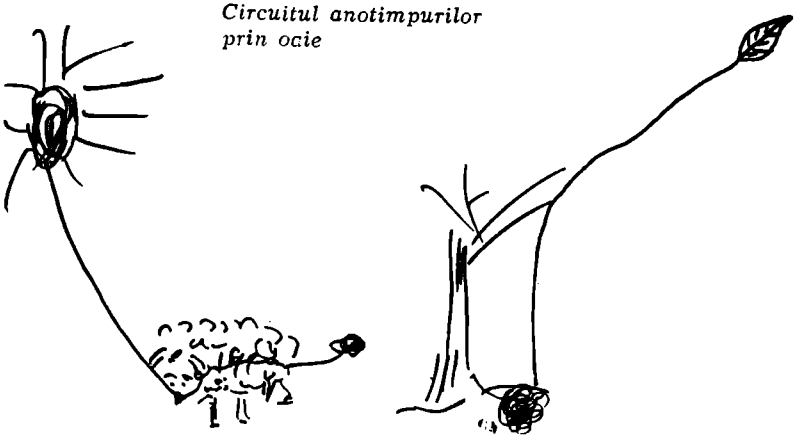

„Dacă veți citi din primul rînd al treilea cuvînt, din al doilea primul, în al treilea al doilea ș.a.m.d., se spunea, în numărul următor, la rubrica „Dezlegarea criptogramelor“ veți da peste un proverb romanesc.“ Ce proverb romanesc o fi aici ? se chinuia Ursul, că au fost cam toate. Nu mai mult decît săptămîna trecută îi ieșise, la o lectură atentă, următorul proverb care nu era proverb, naiba știe ce era : „Bărbatul trebuie să-și cunoască nevasta de la brîu în jos“. Adică cum ? E adevărat că femeia este jumătatea bărbatului, cum se zicea, dar de ce jumătatea asta și nu cealaltă ? Și iar fuga, lipa-lipa, cu mersul său greoi de individ care calcă cu toată talpa pămîntul patriei, la dubă, să se uite și în rebusul de ieri, dacă cimilitura (se dădeau și cimilituri, spre variație) propusă îl putea ajuta să găsească proverbul.

— Terminați cu fleacurile, zise Bursucul, după ce semnase de primire (că el semna de primire) și-i dăduse factorului poștal bacșiș 25 de bani („— O fisă.“ „— Fisa asta s-o bagi în mă-ta !“ Acesta fusese dialogul mut între poștaș și responsabil). Terminați cu prostiile și revistele distractive, așezați-vă aici, pe iarbă, să citim cu toții poezia prietenului nostru Cocoșul, apărută în „Vocea pădurii străbune“. Și citi :

SĂ NU LUĂM AVANS DE MIZERIE

Să nu luăm avans de mizerie,
Să nu luăm avans de mizerie,
Căci viața în sine e ca o perie,
Deasă și plină de mizerie.

De ce să ne gîndim înainte
Cînd noi privim înapoi cu mîndrie ?
Să nu luăm avans de jurăminte,
Pe ce punem sufletul cu bucurie ?

Cocoșii sînt înlocuiți cu cucii,
Cucii cu ceasul cu cuc,
Pantofii cu tenișii și cu papucii
Și dacă-mi iau papucii unde mă duc ?

Cîntați pădurea să răsune
Că mai sînt și lucruri bune *(Refren)*

Cîntați pădurea să răsune
Că mai sînt și lucruri bune
De viață ce gem !

Bursucul închise ochii și încercă să înțeleagă, timp de 30 de secunde, recordul Iepurelui la 100 m plat. Îi deschise și spuse :

— N-am înțeles. E optimistă sau pesimistă ?

— Asta s-o spună Cocoșul, îi spuse Cîrtița, care trecea în lumea lor ca un element cu vederile cele mai largi. Numai el e în stare să înțeleagă ce a scris. Să ia un avans de înțelegere, ca să ne exprimăm în limbajul său mizerabil. După mine, baza filozofică a acestei producții este jalnică, te face să plîngi. Deșteptătorul, adică poetul, îndeamnă, într-un fel sau altul, să nu ne gîndim la viitor, pentru că el este sub aspirații, un viitor scufundat, și ne recomandă să trăim ziua de azi, *carpe diem,* care nici ea nu poate fi trăită decît în caz de forță majoră.

— Cum în caz de forță majoră ?

— Așa, că dacă trăiești azi, trebuie să trăiești.

— Nu asta e filozofia, zise Cocoșul, asta nu e o analiză științifică. Eu am vrut să combat aici pesimismul, mîncătoria, turnătoria, șperțul, revizionismul, veniturile ilicite și risipa de material.

— Nici mai mult, nici mai puțin ? întrebă Cîrtița, punîndu-și ochelarii.

— Nici mai mult, nici mai puțin, răspunse Cocoșul, bătînd din pinteni ca un ofițer care dă raportul. Adică să nu ne grăbim să luăm avans de mizerie, ci să ne grăbim să luăm avans de fericire, de certitudine, de sentiment al demnității...

— ...Stai, se auzi o voce.

— Nu stau deloc, de măreție a prezentului, de încredere în strămoși și în moașe. Moașele de la sate sînt tot mai bune, iar strămoșii sînt tot mai bine moșiți. Iată ce am vrut să spun în această poezie neînțeleasă, pentru că poetul e prin definiție un neînțeles. Mergem pe un drum nebătătorit și acest drum nebătătorit nu-l găsești decît în pădure, de aceea trebuie să ocrotim pădurea, să nu ne jucăm cu focul, să-nmulțim spațiile verzi, să nu tăiem frunză la ciini.

— Astea reies tot din poezie ? întrebă Cîrtița, scoțîndu-și ochelarii de pe nas și băgîndu-i în pămînt, într-o gaură pe care și-o făcuse anume, cu labele dinapoi.

— Da, răspunse Cocoșul, fără a sta o clipă pe gînduri.

— Măi, da' a dracului poezie !

— Bineînțeles că e o poezie nemaipomenită, din moment ce m-a costat 7 ani.

— Ca s-o scrii ?

— Nu, ca s-o înțeleg. A, a fost o poveste foarte lungă, începu Cocoșul. M-au închis absolut degeaba. (Se auzi un păcănit ușor. Asta înseamnă că dau drumul la căldură, spuse Vulpea, care ascultase cu mare atenție pînă acum, de aceea auzise și păcănitul ușor, ca al destinului, în ramurile copacului din apropiere. Soarele dă drumul la calorifer în natură.)

— Deci eu te căutam și tu erai închis. Te-au luat direct de la cenaclu ?

— Nu tocmai. M-au luat de pe stinghie. Stăteam acasă, pe stinghie, se apropia miezul nopții, era la fără un minut, mă pregăteam să zic „cucurigu", cînd doi lucrători tăietori de lemne s-au prezentat și mi-au tăiat stinghia. După aceea am căzut în plasă, că aveau și o plasă cu ei, au pus plasa în coș, că aveau și un coș, și am luat drumul orașului. M-au dus întîi la piață. Cum prețurile erau în scădere (parcă sună cineva. Cine să sune ? Vîntul. A format un număr greșit de frunze) m-au dus în beci și acolo m-am aflat dintr-o dată cot la cot cu diverși indivizi, puși toți pe lucru. Scriau autobiografii.

— Oameni ?

— Da, oameni.

— Și tu, cocoș printre oameni ?

— Da, oameni și fiare, în fiare.

Vulpea făcu socoteala. Zise :

— Nu știu ce am azi, că aud prost. Cam pe cînd să se fi întîmplat toate astea ?

— De mult, zise Cocoșul, în vremea aia afurisită, cînd nu puteai să te plimbi ca acuma și orice intenție însemna un proces de intenție și pentru orice proces de intenție ți se făcea proces, și pentru orice proces ți se dădea o detenție, și după detenție, nici o atenție.

— Măcar rimau, zise Cîrtița.

— Rimau vremurile, dar erau monocorde, zise Cocoșul. Eu am fost o victimă a înghețului. Era un frig acolo, la beci, încît portretul lui Stalin, care ne privea cu ochii reci din perete, înghețа bocnă și, din cînd în cînd, trebuia să suflăm pe el, să-l aburim, să-i mai dăm puțină viață din viața noastră puțină.

— Deci voi l-ați făcut să trăiască așa mult ? zise Iepurele.

— Într-un fel. Eram obligați să suflăm numai pe el, nu se pierdea o respirație, înghițea totul. Dar ce oameni minunați am cunoscut acolo ! Aceia da oameni ! Intelectuali !

— Subțiri ?

— Subțiri, că se subțiaseră cu totul, încăpeau în urechile acului fără încălțător, ca să folosesc o expresie mai prozaică. Unul mi-a povestit „Război și pace" în 45 de ore. Ca să vezi cum îți revine memoria ! Citise pe vre-

mea liceului acest roman şi acolo şi l-a amintit pe tot, cu toate amănuntele şi l-a povestit pe capitole, fără să încurce nimic. Mare scriitor, Tolstoi ăsta, 45 de ore n-am ştiut unde sîntem, eram pur şi simplu în Război şi pace. Într-o zi, unul a venit cu faţa sticlind (a venit e un fel de a spune, că venea din colţul celălalt) şi a spus : Am rezolvat, am rezolvat !

— Ce-ai rezolvat, domnule ?

— Problema pentru care am căzut la bacalaureat. De cînd sînt aici mă tot chinui s-o rezolv şi iată că am găsit soluţia.

Acolo mi-am înţeles eu poezia, zise Cocoşul, am priceput de ce este ea atît de optimistă. În fiecare vers vezi o poartă deschisă spre viitor şi un pas în prezent. De-aia zic să nu mai ia nimeni avans de mizerie, pentru că acest avans l-am luat noi, generaţia de acum 2—3 decenii şi de-aia voi, ăştia care beneficiaţi de pe urma suferinţei noastre, nu pricepeţi mare lucru din sacrificiile făcute, credeţi că totul vi se cuvine pentru că v-aţi născut voi, aşa, într-o epocă luminoasă.

— Transformăm excursia noastră într-o oră de educaţie politică ? zise Iepurele care sta pe ghimpi şi care, ca cel mai tînăr, trebuia să şi încaseze aluziile şi mustrările la adresa generaţiei mai noi şi năstrusnice.

— Da, o transformăm, ca să ştiţi şi voi cu ce se mănîncă poezia, pe unde se ouă găina în revoluţie, zise Cocoşul, roşu de mînie. Mînia nu-i trecu decît cînd, umflîndu-şi pieptul şi trăgînd în plămîni aer reavăn, proaspăt, de munte, ozonat, zise cu glas de trîmbiţă : Cucurigu, cucurigu, cucurigu ! Azi trăim alte zile !

Nici nu-şi terminase bine cocoşul pozitivul lui cucurigu, că Fără-Cap şi Fără-Coadă ieşi în faţă, ca pe o scenă, se înclină în faţa publicului şi începu :

„Ventuze"

— Aoleu ! se auziră glasuri alarmate. Versuri ! Iar versuri.

— Da, versuri, spuse Iepurilă netulburat. Din volumul „Ţoiuri şi Ventuze", partea a doua. „Ventuze", mai zise el odată. O linişte mormîntală se aşternu, ca întotdeauna cînd se recitau versuri. Tuşi, ca să-şi dreagă gla-

sul, şi fie că pofta tuşitului îţi vine tuşind, fie că era cam răcit, îl apucă un adevărat acces de tuse măgărească, ... şi toţi o ascultară ca pe o muzică...

— Nu seamănă cu ţoiurile, nu ştiu cine remarcă, destul de tare să audă toată lumea. Alea parcă erau versuri, asta e muzică...

— Hm... mmm ! „Ventuze". Revenindu-şi, Fără-Cap şi Fără-Coadă debită ca pe apă aceste poeme.

„Or fi ale lui, n-or fi ale lui" — se-ntreba fiecare în gînd.

VOLUMUL II:

VENTUZE*

Motto :

O să plouă, că uite ce jos zboară pisicile.

(Sindrom astenic pe fond reumatic)

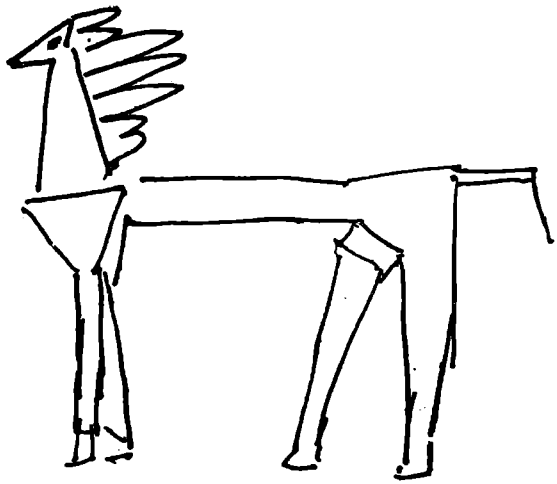

* în continuarea volumului I („Ţoiuri"). Introdus şi acesta arbitrar, din aceleaşi motive.

ZORI

Mai rămîne să mă-ntorc
Și pe partea cealaltă
Și din coastă să mai storc
Încă-o Evă, mai înaltă.

Cerul iar s-o lumina,
Resfirîndu-i-se-n păr,
Soarele mi-o scutura :
Uite-ți mărul, na-ți un măr.

TAIFUN

Furnica ocolind paiele
Cu atîta grijă,
Obstacolele astea colosale
Ivite ca din senin.

Vine vîntul, ridică paiul
Ca să-i facă un bine
Apoi vrea s-o ridice și pe ea —
Cine-ți mai face azi un bine
Degeaba ?

BOBÎRNACUL

Să vă-nvăț cum se dă un bobîrnac :
Scaperi unghia degetului arătător
Pe buricul degetului mare
De la mîna stîngă.

Astfel poți arunca o scamă
Poți lansa o rachetă
(Asta mai tîrziu).

Același lucru la mîna dreaptă
Dacă vrei două bobîrnace.

MIŢA ŞI ANTI-MIŢA

Existenţialei Miţa
I-a rupt trăznetul rochiţa,
Cum făcu, cum nu făcu,
Că-n furou rămase, tu!

Asta îi mări-ndoiala
Miţei existenţiala,
Acest fapt incoerent
Azvîrlind-o-n transcendent.

CUM ?

Cum faci ca să te doară ?
Problema nu-i ușoară,
Fiindcă fiind mic
N-ai dreptul la nimic.

Îți pui o piatră-n gheată
Și-ncerci să faci o roată
În pat, ca oarba baba —
Așa-i că e degeaba ?

Să-ți scoți un dinte-ți vine,
Dar nici o usturime !
Uf, domnule dentist,
De ce nu pot fi trist ?

Ce faci ? Vîri nasu-n stup ?
Albinele își rup
În el atîtea ace ?
Nu simți nimic, ei, drace !

Nefericit mai ești,
Durerea greu s-obține !
Așteaptă dar să crești
Și vei urla ca mine.

COCOȘEȘTE

Cotcodacul mîinii drepte,
Cotcodacul mîinii stîngi
Ai să urli stînd pe trepte
Paralele, de nătîngi.

Cucuriguu ! mii de zodii
Cucuriguu — gulului
'N cotcodacul de prin rodii
Cum i-am spus chiar eu lui Lulu.

JALE

Mă doare-cotul pînă-n gît
Sătul de vrăbii şi de totul !
De-aş fi mai gras, mai hotărît,
M-aş răsturna-n abis, cu cotul.

Dar vrăbii mari şi vrăbii mici
Aleargă după licurici
Şi printre pene şi sclipiri,
Respiri, mai mori, şi iar respiri.

SAȚIU

Laptele de la ninsoare
— Spuma aia de la fulgi —
Cu o lingură mai mare
Este cazul să-l mănînci.

Iar apoi să rîcîi cerul,
Tuciul lui, pe săturate.
Să te ștergi la bot — și zerul
Să-l dai stelelor, să crape.

ÎNTÎMPLARE

Musca asta, cap zevzec,
Ce-o fi căutat în bec ?
Eu nu înțeleg deloc,
Pentru ce și-a dat ea foc ?

Mai bine în ceaslov ;
O bubă pentru Iov.

VULPEA IESE

Vulpea iese ceas de ceas
Din coteț, ca din impas,
Vulpea intră zi de zi
În coteț — fie ce-o fi.

Rață, curcă ori găină,
Să le scoată la lumină !
Ca să nu rămînă-n beznă
De coteț, pînă la gleznă.

RĂZBUNARE

O molie degeabă
Îşi începuse treaba
Că vine gospodina
Şi zvîrl ! cu naftalina.

— De ce mi-o sufli-n nas,
Vrei să tuşesc şi azi ?
Vrei să strănut din nou ?
Te prind eu în cavou.

PRIETENUL

(variantă)

Furnica-şi duce traiul
Tot vrînd să treacă paiul
Ce-i sta în drum — un munte
Şi ea se face luntre

Şi punte, tot asudă
Şi-atît ocol şi trudă !

Prietenul ei, vîntul,
Ce-i înţelege gîndul,
Să-i facă ei un bine,
Ia paiu-n înălţime.

Apoi, tot ca nimica,
Ridică şi furnica.

CARIUL

Cariul care-mi roade-n grindă
Vrea să-i cumpăr o oglindă.
„Cînd lucrez şi nu mă văd
— Mi-a spus el — este prăpăd.

Mi se pare c-am pierit,
M-am autogăurit
Dînd afară rumeguş
Ca atunci cînd rod în uşi.

Stai şi dumneata-n oglindă
Să te văd de-aici din grindă.

Ia una veneţiană
Că acestea-s de pomană.“

SFANŢA

Sfanţa e ceva ce nu e,
Cam aşa ca o gutuie,
Dacă n-ar sta în gutui,
La cheremul orişicui.

E ceva, mă urmăreşti ? —
Ce se vede prin ferești
Cînd te uiţi peste balcon
În casă la Arion.

Ca să nu zic vorbă mare
Sfanţa la numărătoare
Cînd ieşea, cînd dispărea —
Aşa-i sfanţa, asta-i ea.

ÎN ȚÎȚÎNI

Marea în țițîni de cer,
Scîrțîie parcă-i de fier.
Oamenii de lîngă ea
Începură-a se muta.

Lor le place răsăritul
Dar mai ba cu scîrțîitul !
Scîrț ! răsare luna ceea
Parcă-n broasca ușii cheia.

Că n-am eu forță mai mare
Și în mîini și în picioare
Să-ncui marea într-un lac
Și să cînt sus în copac.

PARCĂ

Parcă-aş vrea să fiu mai breaz,
Mai viteaz, da, mai viteaz,
Chiar dacă-aş fugi să fie
A fugi din vitejie.

Lasă-mă să-mi tai urechea,
Ca să n-o răzbească strechea,
Să mă leg de un picior,
Bunul nostru-al tuturor.

Şi-aşa şchiop o viaţă-ntreagă
Să mai văd dacă mi-e dragă.

Mozoc cu ochii în patru

DELTA

Rața sălbatecă-i o gîscă,
Așa-i de mare, pe cuvînt.
De mii de ori decît o muscă
Mai mult, consumă-n aripi, vînt.

Deci cel mai greu e răsuflarea
În deltă să ți-o tragi, ca-n plasă,
Noroc că e alături marea,
Plină de aer, foarte deasă.

VINE

Vine tristețea de la sine,
Așa cum știu doar eu că vine
Mă ia foarte frumos de braț
Zicîndu-mi foarte simplu : — Haț !

— Eu nu am timp de hațul tău,
Tristețe, pentru dumnezeu !
Cată-ți te rog un alt nătîng,
Poftim, iar m-ai făcut să plîng.

PE TREI SPIRALE

Călare pe un șarpe
Prin cerul cu eșarfe,
Eu am fugit din rai :
Nu mai era mălai.

Toți sfinții : „Stai, mă, stai.
Acuma e de trai"
Dar eu pe trei spirale
De șarpe, fugi la vale !

PSS !

Ce odihniți sînt morții !
Și-au cheltuit toți orții
Și-acum trag la aghioase,
Cu oase fără oase.

Odihna mortului !
Să fiu al dracului
De nu-i aici misterul
Din care crește cerul.

Cu stelele-i cu tot.
În gura unui mort
Sîntem cuvinte noi,
De dincolo de-apoi.

Sachelarie, Macarie, Ilarie
Toți aveau cîte-o carie.
Le-au încărcat într-un tramvai
Și le-au tras cu un pai.

Sachelarie îl bănuia pe Macarie
C-ar mai avea o carie
— Macarie, mă Carie, Măgarie
Scoate și ailaltă carie.

OFTAT

Se plînge porcul supărat :
În iad să fii şi-i mai curat !
La orice pas — ce murdărie !
Ce bălegar, ce scîrnăvie !
Şi culmea culmilor — oftat —
Să nu poţi să mănînci... (oftat)

Căci dacă-ai pus un pic pe limbă,
Îndată soarta ţi se schimbă !
Te prind de ceafă şi te taie
Şi te mănîncă în tigaie...

PE LA CÎNTĂTORI

Mi-e dor de nu știu cîte ori...
Și-anume, pe la cîntători,
Cînd zice vulpea : — Cucurigu !
Ce-mi dai dacă-am venit cu dricu ?

Îți dau un gînd — zice cocoșul —
(Ce-i în construcție „la roșu")
Să-l cari prin vizuini cu coșul.
Să-l tot jumoli, dacă ai ce,
Și să mă lași în pace, bre !

Mi-e dor de multe ori la rînd
Să mă tot dau în plîns, plîngînd,
Ca proasta, cînd se dă în bîlci,
Și plînge, pînă face gîlci.

AȘ VREA SĂ MI SE PARĂ

Aș vrea să mi se pară
Că viața e ușoară
Că stăm, ca-n fund de apă,
Sub multe foi de ceapă.

Și eu, ori nenea Laie,
Desfoaie, tot desfoaie !
Și anii trec — pe apă —
Și plîngem, de la ceapă.

Cap. XXVI : „ŞI PLÎNGEM, DE LA CEAPĂ"

După „Şi plîngem de la ceapă", Fără-Cap şi Fără-Coadă tăcu, emoţionat, iar publicul aşteptă, mai puţin emoţionat — fiecare se lăsase furat de gînduri — să urmeze altă poezie. Iepurilă tăcea, nimeni nu ştia dacă trebuie să aplaude sau să mai aştepte, să nu strice efectul... Poate recitatorul se concentrează pentru o nouă rafală... Dar acesta, în sfîrşit, se înclină şi trecu la locul său.

— Deci ale dumitale sînt şi Ţoiurile şi Ventuzele — zise Ursu, cînd, după aplauzele care izbucniseră, în sfîrşit, şi acum abia se mai putuseră opri, vorba poetului „E greu românul la pornit / Dar din pornit e greu de-oprit" — ale dumitale, nu ?

Nu primi nici un răspuns deocamdată. Abia într-un tîrziu, cînd întrebarea se pierduse de-acum în neant şi-n memoria tulburată estetic a auditoriului, Iepuraşul rosti cu mîndrie :

— Da.

— Să-ţi fie de bine... Ursu tăcu, încruntînd din sprîncene. Cîte nu-i veniră în minte... Îl podidiră lacrimile şi plînse două săptămîni încheiate.

Cap. XXVII : DECONECTAREA

Motto :

„De altminteri era și cu carte, el putea să spue, călare fiind, pe de rost tatăl nostru."

Panait Macri

— Erau într-o deconectare totală.

— Cine erau ei ?

— Vulpea și Ursul. Ce, crezi c-au venit străini între noi ?

...Și, continuăm ideea, se uitau în jos, în prăpastie. Ea vedea o prăpastie mai mare decît el, deși priveau amîndoi în aceeași prăpastie, ce se căsca egală cu sine la picioarele lor, dar el era mai puțin prăpăstios decît ea, care era o prăpăstioasă pe marginea prăpastiei. În adînc se pregătea ceva, nu se știe bine ce, și apa rîului, care se zărea ca o pînză de fierăstrău, spintecînd cu hărnicie piatra și lăsînd rumegușul să curgă la vale, le trezea imaginația bolnavă. În fond, chiar de aia se și aflau acolo, că erau bolnavi, nu de imaginație, ci de vremea asta păcătoasă, schimbătoare, cu intemperii („imperiul intemperiilor") și lui nu-i lucra bine splina, iar ei ficatul. Erau doi bolnavi simetrici. Fuseseră trimiși acolo, la odihnă, prin sindicat, căci — ca sinistrați — aveau voie să stea 13 zile la munte, casa și masa plătite, și să se uite în prăpastie.

Acum, de cînd se făcuse șoseaua, mă rog, drumul acesta de care, peisajul nu c-ar fi fost o porcărie, dar se stricase mult. Peste tot mișunau turiști, vedeai bucăți de ziare, agățate de brazi. Cutii de conserve. Înainte, pentru a se ajunge acolo, urcai pe tot felul de scurtături

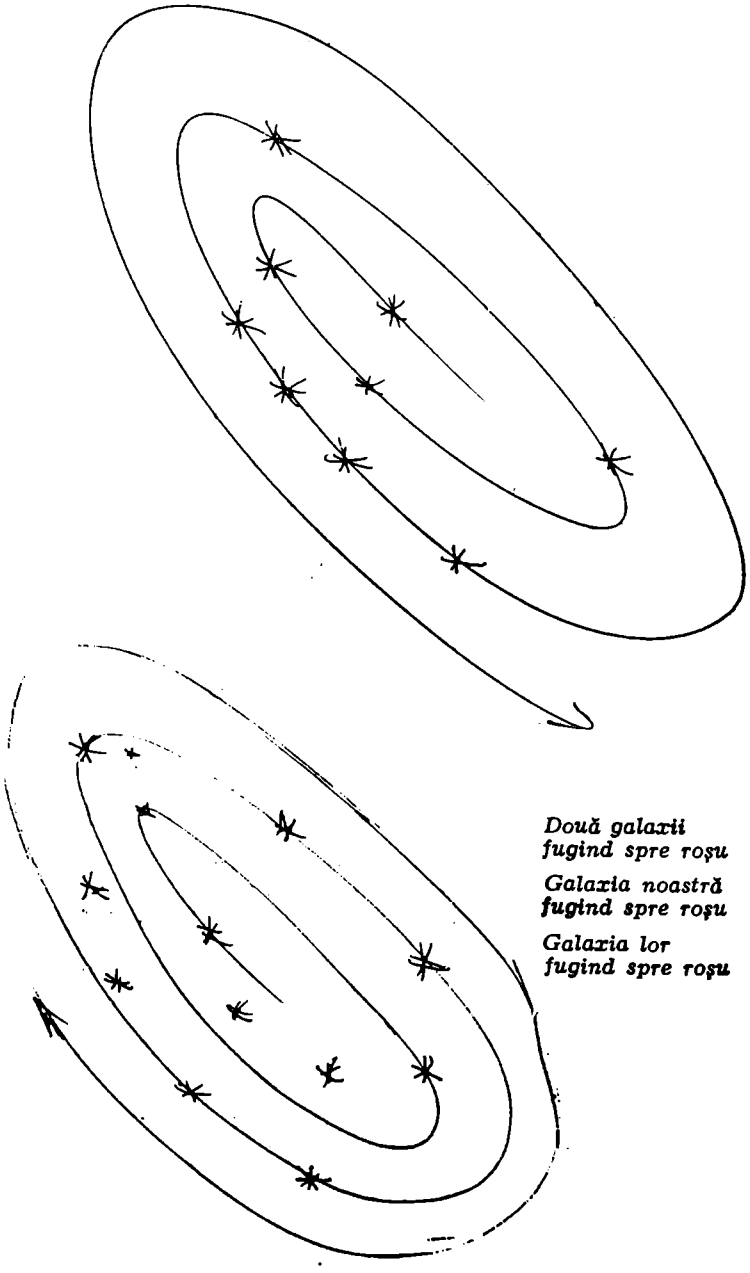

Două galaxii fugind spre roşu

Galaxia noastră fugind spre roşu

Galaxia lor fugind spre roşu

și cînd ajungeai sus, chiar că-l prindeai pe Dumnezeu de un picior. Lacul, care era la doi pași, îți oferea unda lui răcoroasă și, parcă scoasă la minut, propria-ți imagine, privind cerul fără pic de nor. Tu te uitai în jos și-n lac apăreai că te uiți în sus, numai așa se poate contempla ideea de Dumnezeu, se gîndise Ursul odată pus într-o astfel de situație, cu ocazia unei excursii făcute cu rucsacul la spinare și în altfel de condiții.

Acum, pe drumul de care (pronunță cară), treceau camioane, de fapt nu camioane, ci mașinile acelea mari, care cară bușteni, și ți se rupea inima, uitîndu-te cum se dezgolesc munții. El, care purta nume alpin (se considera urs alpin), suferea și cu inconștientul din el pentru defrișarea și dispariția pădurilor care-l „lasă descoperit". Tot privind în jos, cînd ochii i se obișnuiră cu întunericul, zări o foaie de ziar, prinsă de o piatră, lîngă rîul care sfredelea întruna, luminînd, cu argintul său, plumbul din ziar. Începu să citească, aplecîndu-se mult peste marginea prăpastiei (era cam miop), știut fiind că lectura, la munte, îți dă o cu totul altă plăcere, decît cea din tîrg. „Autorul ia în derîdere o perioadă pentru care nu are suficiente mijloace s-o investigheze, ca și cînd..."

— Îi cunosc scrisul, zise el și se aplecă și mai tare. E idiotul de Coșoroagă, care mă urmărește cu prostiile lui, prea pompos numite critică literară, pînă și aici.

Coșoroagă era tipul de critic așa-zis „isteț", care înțelege la prima ochire totul (așa i se pare lui) și nici un scriitor nu-i scapă din ghearele lui istețe. Citea o carte ca și cînd l-ai fi obligat tu să ți-o citească, și o termina într-o stare de iritare, pe care ți-o dă corvoada. Corvoada lui era de fapt lipsa de talent, pentru că nimeni nu-l obligase să se facă critic literar și să mănînce, cu atîta chin, ce nu-i place. Cînd își aducea aminte de el, lui Ursu îi venea în minte imaginea băiețelului unui orășan care, dus la Sinaia și văzînd pentru prima oară o vacă păscînd, se așezase în patru labe și începuse și el să rupă iarbă cu gura. Atîta pricepea Coșoroagă din cele citite, era la fel de nevinovat ca și copilul care paște.

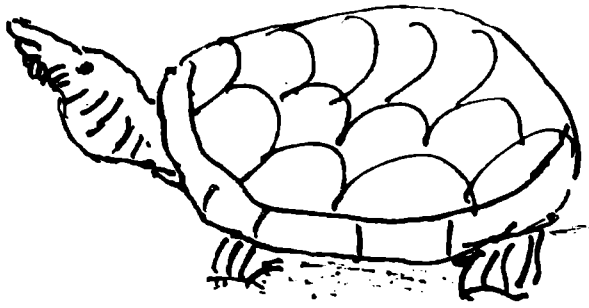

Bineînțeles, lui Ursu, ca inginer, puțin îi păsa dacă un critic are sau nu aplecare pentru literatură. Dar cum Coșoroagă era vecin cu el, de cartier, și-l întîlnea din cînd în cînd, trebuia să-i suporte și năzbîtiile lui critice, pe care întîi i le povestea, pe urmă i le dădea să le citească și stătea lîngă el pînă termina de citit, făcîndu-i mereu cu ochiul și trăgîndu-l de mînecă, nu cumva să scape vreun sens, vreo ironie acidă, nu cumva să nu bage de seamă ce tare l-a mușcat pe „venerabil".

„— Poate de c...", îi venea lui să-i răspundă de fiecare dată cînd îl întreba, dar se abținea, pentru că nu voia să mai lungească discuția.

La un moment dat, bucata de ziar se desprinde de sub piatra care o ținea și fu dusă la vale. Ursul, urmărînd-o cu ochii, ca să nu scape rîndul, era să facă o mișcare greșită și dacă nu-l ținea Vulpea, cine știe ce s-ar fi întîmplat. Deși el pretindea că, în orice situație, iese deasupra ca untdelemnul, întrucît are adevărul în el.

— Ehe, mulți am văzut eu cu adevăr în ei și n-au mai ieșit, ba dimpotrivă, cu cît aveau mai mult adevăr, cu atît s-au scufundat mai mult, îi spuse Vulpea.

— Să nu vorbim de ulei, adevărul, numai adevărul, îi răspunsese el, tot în gînd.

Se ridicară amîndoi, relaxați și, ajungînd la concluzia că prăpastia e de natură vulcanică și nu prieste, luată

în doze mari, unor temperamente vulcanice cum erau ei, își promiseră să mai vină și mîine, s-o contemple.

Chiar dacă mișunau turiștii în jur, ei se simțeau singuri și mulțumiră din tot sufletul întreprinderii care avusese buna idee să-i trimită la munte în aceeași serie, deși sindicatul lor pretindea că n-are destui oameni pentru sezonul acesta și trimite două serii descompletate. Descompletate pe dracu' !

Cap. XXVIII : REVENIREA

Motto :

„Istoria aceasta, precum am arătat mai sus, era ştearsă în manuscriptul de la Cioara, dar s-a întregit apoi din pergamina de la Zănoaga, prin osteneala învăţatului Tălălău, care zice acolo că ar fi fost pagubă să fi mers întru nepomenire această istorie, măcar că-i puţintel nu prea frumoasă, însă zice el mai încolo, că poate fi de învăţătură. Întâi : *că sub orice chip să nu primească femei prin mănăstiri.*
A doua : *ca fraţii călugări să nu caute cu ochii încolo şi încoace, ca să nu vază deşertăciuni.* A treia : *dacă visează ceva rău, îndată trezindu-se, să-şi facă cruce şi să ia apă sfinţită.* A patra : *că văzînd vreo femeie şi mai vîrtos cînd s-ar învita, să ştie că aceea de bună seamă e demonul."*

Ion Budai-Deleanu

Peste cinci minute, se afla din nou acolo (după ceasul lui trecuseră de fapt opt minute. Avea un orologiu cu nisip în ochi, cum îl numea el, pentru uzul şefilor, dar care mergea destul de bine). Închidem paranteza şi continuăm descrierea orologiului fără nici o chingă, care era, orologiul, aşezat acolo — unde se ţin astea ? — Pe o etajeră, alături de „Manualul bunului nebun". Şi picura, pic, pic, nisipul, aducîndu-i aminte de frumoasa Clepsidra. Căci de-aici vine numele, de la acea nemaipomenită curtezană romană, din epoca imperială, cînd graniţele

erau atîta, și aceea, de cîte ori primea cîte un iubit, punea nisipul să sune și cînd se termina sticluța, o întorcea pe partea cealaltă și-l dădea pe ăla afară, cu un brînci ușor și tandru. De unde numele a trecut la ceas.

— Unde ai fost ? îl întrebă Vulpea, care stătea pe marginea unei idei : să-și pună și baticul turban, să-l facă pe turbat să turbeze (simțea vag că s-a îndepărtat oarecum de ea), sau să rămînă, cu pletele în vînt, în vîntul acela artificial, care venea de la ventilator ?

— Am fost îndrăgostit, spuse el sec, mai precis demisec, pe de o parte ca să nu-i dea ei de bănuit, dacă ar fi fost prea sec, pe de altă parte ca să nu mărturisească prea mult.

— Hm. Știam.

— De unde știai ? ridică Ursul o sprînceană, devenind dintr-o dată interesat — interesat să afle cît se aflase în tîrg. Și-n afară de asta, el se dădea în vînt să afle povești cu dragoste ; chiar propriile povești în gura altora sunau ca noi. — Ia mai zi odată.

— Ce ? făcu Vulpea. — Lasă că știu tot.

Se priviră o clipă în ochi, să vadă care pe care. Care roșește, ăla e !

— Și la urma urmei, continuă el, viața e mai complexă decît bunele noastre intenții, îți scoate în cale și bune și rele, nici nu știi de unde sare iepurele, trebuie să fii călit, să faci față.

— Generalități, spuse Vulpea. — Eu știu și cum o cheamă. Măi, aș vrea s-o cunosc pe maică-ta aia care te-a făcut, fir-ai tu să fii, că așa te joci cu vorbele ! Exclamare ! Am aflat fără să vreau, într-o vizită.

— Nu la serviciu ?

— Și-ți închipui cît m-a durut, pentru că persoana fusese combinată cu băiatul unei colege și aia, persoana, se lăuda ce cucerire grozavă a făcut, și că tu i-ai face declarații în scris.

Eu, care abia știu să scriu, vru să spună Ursul, trîntind și el o minciună acolo, dar în gura lui răsunară alte cuvinte.

— Cum să-ți explic eu ție cît de mult mă miră aceste scorneli, care, cu cît sînt mai mult scorneli, cu atît mai mult se îndepărtează de realitate, pentru că tu — și cine

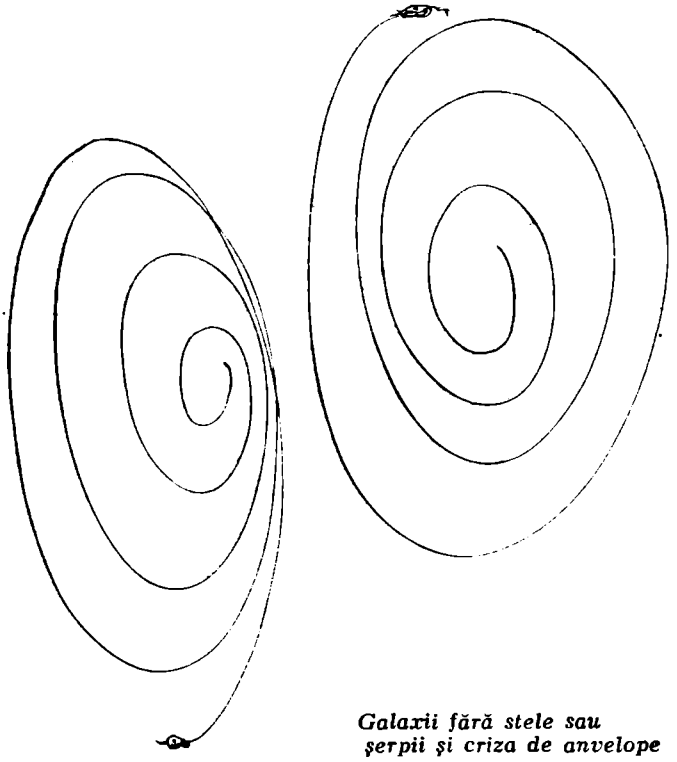

Galaxii fără stele sau
şerpii şi criza de anvelope

mă cunoaşte mai bine decît tine ? — ştii că dacă ar fi vorba să fie ceva, n-ar răsufla nici în mormînt. Cine se laudă că m-am uitat o dată la ea, înseamnă că m-am uitat în treacăt, aşa, degeaba...

— Acum ai vrea să şi plătească.

— ...fără s-o observ, mi-am plecat privirea ca peste un peisaj feminin oarecare. Adevărul trebuie căutat în altă parte.

— Unde ?

Vulpea nu ştia nici ea ce să creadă, se uita la el care, între timp, se aşezase pe pat şi stătea întins la orizontală perfectă, dacă mai există astăzi vreo orizontală perfectă, de sus îl privea Vulpea, cu superioritatea ei morală de femeie. De femeie.

— E o actriță, mărturisi el și ea odată se întunecă, de parcă cerul se retrăsese în sus, lăsînd loc golului cosmic.

— Știam.

— Dar nu-i adevărat, spuse Ursul, am zis așa ca să-ți fac plăcerea de a crede pentru o clipă că deții adevărul pe care nici Kant, cît era el de expert, de campion în ale abstracțiunii, nu-l poseda în stare pură, ci numai așa, cu impurități.

Acum ce gîndea Ursul.

Viața trece așa de repede, încît dacă nu iubești la timpul oportun, iubești la timpul inoportun, tu poți să rîzi dar așa e, și te faci de bîlci. Dacă te apucă amok-ul la 60 ani, pe unde scoți cămașa ? El nu era un sentimental, cu toate că avea și el o inimă, vorba lied-ului, și de ce-i era lui cel mai frică în viață, nu scăpa. De tendința de acaparare a femeilor, care parcă lucrează la monopol (acum cuvîntul nu se mai întrebuințează) și ce-i al lor, trebuie să fie numai al lor. De aceea fugea de orice sentiment mai adînc, dar acu' chiar că nimerise să se îndrăgostească, însă îi trecuse. Ce poți să faci în cinci minute (opt, după orologiul cu nisip în ochi), cît stătuse în birou, mai ales cu o prezență ca a ei dincolo, în dormitor, ea care pe toate le miroase, pe toate le pipăie.

— Uitaseși că și tu ai fost actriță. Tu ești actrița, zise el, uitîndu-se pe o bucățică de hîrtie pe care o ținea în mînă, ca și cînd ar fi citit de pe ea și nu vedea bine literele, ba o apropia de ochi, ba o îndepărta în zare.

Ce gîndea Vulpea ?

Acum să te văd, cum pătrunzi în gîndurile frumoasei noastre doamne, care știe atît de bine să fie citeață cînd vrea și ilizibilă cînd nu vrea să fie citeață.

Stătea cu mîna la frunte, realizînd un triunghi isoscel și unghiile, în lumina soarelui, sclipeau ca niște pietre prețioase, pe care anticii ar fi încrustat un labirint. Gîndurile i se pierdeau în acest labirint, căci îl lăsase să intre acolo fără firul Ariadnei.

Simțea o atracție pentru omul de lîngă ea, pe care încercase să și-o reprime și chiar acela o îndemnase, prietenește, să lase lucrurile așa, să nu le dea proporții. Ce poate fi mai frumos decît o prietenie, care nu degenerează într-o dragoste curată ? Pentru că atunci cînd iubești, suferi, stai lîngă telefon și tremuri pentru fiecare semnal, fiecare greșeală, fiecare deget băgat unde nu trebuie, formînd 5 în loc de 8, ce, parcă-i greu ?!

Își bătuse capul multă vreme să afle cauza răcirii aparente a scoarței pămîntului, în primul rînd, pentru a ajunge așa, din aproape în aproape, din țară în țară, la cauzele răcirii lui față de ea. Știa că dînsa nu poate fi de vină, întrucît avea toate calitățile și chiar el îi spusese o dată textual : „ai toate calitățile și orice s-ar întîmpla, vina trebuie căutată aiurea".

Dar unde ? Că lumea e mare. Ursul era și plimbăreț, iar cînd stătea pe loc era pur și simplu năpădit de corespondență, și ea știa să citească dragostea printre rînduri și pe sub timbre. E drept că și ei i se făcea curte — o curte turbată — pentru că dacă îi plăcuse lui Ursu, era normal ca toți cei care au doi ochi de văzut s-o vadă, să-nchidă ochii, să-i deschidă, s-o mai vadă o dată și să le placă. Avea niște farmece de bună întocmire și așezare, cum s-ar spune în limbaj cronicăresc, totul era la locul lui și pus la punct, știa să fie grațioasă, suavă, dulce, cultă (a se sublinia cuvîntul cultă). Avea capul limpede și piciorul zvelt.

— Dar ce-ai în cap tot n-ai zis, se gîndi ea, interceptînd gîndurile Ursului, căci avea și acest dar de a fi pe unde scurte, cînd acestea pluteau în aer, la distanță de 3—4 metri.

— Ce-o fi în capul ei, se frămîntă Ursul, învăluind-o cu o privire tandră, în care el strecură și un pic de laser, de-ăla care detectează gîndul ascuns al omului, în cotlonul cel mai ferit.

O simțise cînd aproape, cînd departe, în timpul acesta, și nu-și dădea seama bine dacă atunci cînd el o simțea aproape ea îl simțea departe și invers. Dacă există o

potrivire de caracter și în relațiile acestea de despărțire.

Și în căpșorul ei cu bucle mai era ceva, și mai prețios : acea intuiție că el poate s-o înșele oricît, s-o uite de la mînă pînă la gură, pentru că așa era el, dintr-o bucată de fier, care se călește și în focul unor ochi sinceri și în focul unor ochi nesinceri, aceștia din urmă fiind verzi. Căci *aia* trebuia să aibă ochii verzi.

Cap. XXIX : E VARĂ ŞI LUMEA NU PREA SCRIE

Motto :

„Nu există «lucrul în sine» în afară de mine."

Fichte

— În fond, mie-mi trebuie foarte puţin ca să fiu fericită, atît cît poate fi fericit un om, fericită o femeie, zise Vulpea, femeieşte, după ce deduse, din mişcările oarecum mai ordonate ale partenerului de coşmaruri, că Ursul se trezise din visul secolului. Acum, care secol ? XIII, XIV ?

Începu să-i facă o lungă analiză stilistică a comportamentului. De la primele bănuieli, cum putuse aluneca el într-o asemenea asociaţie de idei, e drept că născută inconştient, dar şi inconştientul acesta are legile lui care, analizate conştient şi conştiincios, vreau să spun cu conştiinţa împăcată, îşi pot dezvălui mobilele reale ale irealităţii sinelui. În fiecare ins este un sine (cîteodată sinele se confundă cu sine qua non, dar mulţi ne arată că se poate şi fără şi 50% din numărul acestora este recrutat dintre cei care nu ştiu latineşte) şi un contrasine şi din ciocnirea acestor particule de materie (imposibil ca măcar contrasinele să nu fie material) reiese personalitatea individului. Creşte ca nufărul prin apă, străbătînd toate straturile, de la cele mai pîcloase, ceţoase, mîloase, pînă la cele străvezii, limpezi, diafane — pînă la lumina soarelui.

Deci, de ce fugea Ursul de Inchiziţie ? Problema putea fi analizată în două feluri.

I. De ce să nu fugă, din moment ce avea momente cînd se credea pe vremea ei şi se afla în legitimă apărare,

preluînd de la prietenul său Iepurilă fuga ca metodă muzicală, înterpretată la orgă şi patru picioare. Şi tot la I, îşi inventase o suprarealitate, mai precis, o luase din suprarealitate, suprarealităţile sînt, de cele mai multe ori, anterealităţi. — Se încheie paranteza. — Care paranteză ? — şi se ţinea cu dinţii de ea, avînd momente cînd, la serviciu, pe scaun, instalat birocratic şi în deplinătatea exercitării funcţiei sale, se pomenea vizitat de frici, temeri, îndoieli, neîncredere în ziua de azi, neîncredere în ziua de mîine, poimîine şi răspoimîine şi în vecii vecilor amin, mergînd pînă acolo, încît îşi nega propria realitate. „Eu nu sînt, domnule, eu nu exist, sînt o invenţie a statului, făcut ca să mă exploateze, că e vorba de mine, invenţia. Invenţia lor diabolică, da, diabolică, pentru că ce fac eu de dimineaţă de la şase şi, $3 \times 8 = 24$, pînă la 6, trei schimburi, decît să le execut, conştient şi inconştient, de voie şi de nevoie, tîrîş-grăbiş, cu mai mult enuziasm, cu mai puţin entuziasm, plin de mîndrie ori scîrbit la culme, toate comenzile clienţilor mei, trimişi să stoarcă, să mă întoarcă pe dos, să mă vlăguiască, să mă bată la cap şi, foarte rar, dar rar de tot, pe umăr : Bravo, ai lucrat bine, ai depus eforturi supraomeneşti, na şi tu, acolo, o primă.

Primă nu mai luase din 1635 de lei, socotea primele ca pe ani, o cifră reprezentînd un fel de element istoric. Deci din 1635, dacă scădem impozitul, 1512 în mînă, dintre care abonamentele, cotizaţiile, datoriile mărunte etc. făceau să scadă şi mai mult cifra, aşa încît aproape nici nu mai amintea data — şi bine făcea.

Ce voiam să spun ?

Deci existau şi bătăi pe umăr fără prime şi, cu timpul, Ursu căpătase un tic, cum îl bătea cineva pe umăr fără primă, ridica şi el din umeri : nu pot, nu ştiu, n-am văzut, nu e de competenţa mea.

Poate de la aceste nemulţumiri de ordin profesional să se fi născut această manie a persecuţiei societăţii în creierul lui, avînd impresia că orice ins care intră în birou e un killer, care-l împuşcă mereu cu gloanţe oarbe. În limbaj birocratic, vine să-l bată la cap. Prin urmare, o alunecare a eului în subsolul voinţei (Vulpea ci-

tise cîteva cărți mai specioase și încerca să le aplice pe ce-i era mai drag).

II. Faptul că realitatea din jurul lui era extrem de armonioasă, plină de mulțumiri sufletești, mergînd de la automulțumirea de sine, pînă la mulțumirea generală, un fel de beatitudine edenică, unde oamenii numai că n-au aripi, păşesc parcă zboară și problemele se rezolvă înainte de a se ivi... zorile, așa că te trezești cu problemele rezolvate și ziua mai mult arzi gazul, decît să te frămînți, să te dai cu capul de pereți — deci faptul că trăia într-o asemenea perfecțiune îl făcuse, poate, în goana lui după oarecare contrast și noutate, s-o ia razna, astenizîndu-se de prea mult bine. Se zice că în rai, unde curge peste tot lapte și miere, existînd bărci speciale pentru una și pentru alta, dorința tuturor e să mănînce cotoare de varză, care se vinde în butoaie de pește sărat, dar sînt foarte greu de procurat pentru că, între rîurile de lapte și miere, curge așa-numitul Rîu al Sîmbetei, apa Sîmbetei, și tot ce e acru, piperat, sărat, mă rog, tot ce-ar mai putea da un condiment raiului, se duce pe apa Sîmbetei, în iad.

Deci un fel de dorință de autoflagelare, cum simțeau în antichitate femeile depravate, mai bine zis nu simțeau nici o plăcere, dacă nu se biciuiau, înainte sau după, nu conta, în văzul lumii. Cu rotițele care se mișcau atît de lin, angrenînd o societate făcută să stai în ea numai cu zîmbetul pe buze, faptul că cea mai mare satisfacție a ta era să-l vezi mulțumit și satisfăcut pe aproapele tău, clasa ta, dacă erai elev, întreprinderea ta, dacă erai întreprinzător, în afară de satisfacțiile sexuale, care încă mai erau la purtător, ca să zicem așa, rămînînd pe seama societății doar reflexul acestor mici fericiri personale, cuantumul acela de voie bună și roșeață în obraz, echilibru realizat din buna funcționare a tuturor glandelor cu secreție internă, totul avea logică, mai ales logică formală și, de aici, începutul frazei noastre. Deci un fel de dorință de autoflagelare.

Acestea erau două puncte la care Vulpea se oprise, analizîndu-l pe Urs, în apucătura lui de a avea un mic coșmar. Una din două : ori ceva nu era în regulă cu el, ori ceva nu e în regulă cu mine.

— Ce-ai spus, zise Ursul, ridicîndu-se de pe scaun, și uitîndu-se la o sticluță de parfum, de formă hexagonală. — După o anumită activitate, nu mai aud cu urechea stîngă.

— Exact cu stînga, că te-am prins de cîteva ori, cum nu erai atent la mine cu stînga.

— Nu-i nimic, nu era ceva prea important, ți-am făcut un fel de critică empirică.

— Și la ce concluzii ai ajuns ?

— Bune. Dar despre asta, pe larg, data viitoare.

Cap. XXX : SE PREGĂTEȘTE FURTUNA !

Motto :

„Cocoșul sînt eu."

Brâncuși

— Îmi țiuie urechea, zău, ca-n avion. Nu, tu o să mă lași surdă de urechea stîngă, e clar ca vaca lui Esenin (asta e din facultate) !

Urmă un moment de tăcere, atît de penibilă, încît atît Ursul cît și Vulpea își auziră sîngele urcînd în obraji și se auziră roșindu-se, din cauza tăcerii penibile, dar atît de penibile, cum numai rar poate fi tăcerea între doi oameni, care altfel comunică încontinuu. Cum comunicaseră pînă mai adineaori, se analizaseră, se zbenguiseră, se fandosiseră, vorbind prin semne (cuvîntul trădează, de cele mai multe ori, semnul, nu, nu spunem care semn) și acum stăteau pe scaun, mai precis ea pe scaun, el lungit în pat, și așteptau să treacă momentul.

— Cum trec momentele vieții noastre ! exclamă el, căutînd cu ochii, prin încăpere, un termometru, pentru a putea da vina moleșelii „care-l cuprinsese ca prin farmec" (întotdeauna el o bănuise pe Vulpe că umblă cu farmece feminine, dar niciodată nu-i demonstrase ca astăzi) pe căldura torențială de afară. Căci razele soarelui cădeau ca o ploaie torențială și erai ud pînă la piele, întocmai ca pe vremea aceea (a ploii).

— Să tot fie 40 de grade, nu ?

— Ași ! 35 !

— Ce mai faci ?

— Să-ți spun bancul acela cu belgienii la recrutare ?

— E prea cald pentru a rîde de poantă.

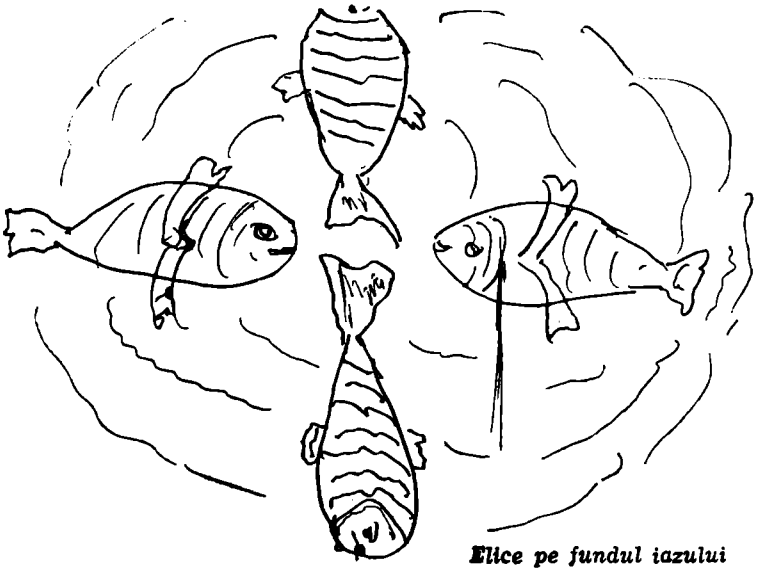

Elice pe fundul iazului

O adiere venise să umfle perdeaua și mișcarea de jupon a perdelei avu darul și aerul să-l învioreze pe Urs, care sări drept în sus, zicînd : „Evrika ! Am găsit !“ Se aplecă și culese de pe jos o scrisoare de dragoste către o oarecare „draga mea“, „întreaga mea“ și care începea astfel :

„Mi-e aproape imposibil să stau la hotelul cu pricina, din cauza grupului de rugbiști surdo-muți, care se trezesc la ora 5 dimineața și încep să bată cu picioarele în uși, ca să-i trezească și pe ceilalți, mai tari de urechi, dacă se poate închipui una ca asta. Probabil că percep ei niște ultrasunete și emit, pe cale bucală, niște infraroșii, iar eu care dorm cu bulă de vată în urechi, sînt primul care sar în sus. În prima zi am crezut, zău, că a venit cutremurul“.

— Cine ți-a scris ? sări Ursul în sus pentru a doua oară — citind se tot lăsase în jos, de nervi, gîndind că în caz că-l apucă, de gelozie, vreun atac de inimă, să-l găsească gata întins și să scape ca prin urechile acului.

Dar nu se putu abține și sări ca împins de-un resort și, fîlfîindu-i scrisoarea prin fața nasului, striga ca un disperat : „Te-am prins, te-am aprins, te-am cuprins". Geloșii, e știut de la Othello, își cam pierd rațiunea și vorbesc automat.

— Stai, liniștește-te, zise Vulpea, vezi să nu cocolosești timbrul. Dă s-o văd și eu. Și, cercetînd-o cu atenție :

— Cine ți-a scris-o, e a ta, de unde o ai, bestie jupuită ?!

— Să-mi fi căzut mie din buzunar ? se miră Ursul, care purta prin buzunare tot felul de scrisori de dragoste, copiate la Biblioteca Academiei, de la amanți celebri către amante celebre și invers, în căutarea unui stil de dragoste mai elevat, demn de epoca noastră („Elevat" să vie de la „elevă" ? Acest gînd n-avu timpul de a-l duce pînă la capăt ; oricum era pe o pistă greșită).

Într-adevăr, scrisoarea îi aparținea și fu rîndul ei să facă un tur de orizont în viața sentimentală a parterului, spunînd că se împiedică la fiecare pas de cîte

Animale necunoscute și animale dispărute din acest somon

una, de cîte două, de cîte o grămadă, de cîte nouă și cerîndu-i să-i explice, pe rînd, cine e fiecare și ce reprezintă.

— Who's who, who's who ? zicea ea și cum ai apucat-o pe calea asta ? Îi făcu un scurt istoric al oamenilor mari care, depravîndu-se, au ajuns să înșele aspirațiile și așteptările tuturor, rostogolindu-se de pe culmea măririi, în porcăria cea mai josnică și lipsită de glorie. Cezar, din cauza Mesalinei, Octavian, din cauza lui August, Roma, din cauza Capitoliului, Capitoliul, din cauza gîștelor, iată numai cîteva spicuiri, decăderi, ilustre, din cauza gîștelor ! spuse ea în culmea mîniei, care o făcea să calce cu bună știință, în picioare, datele cronologice, menținînd ceea ce era, de fapt, esențial, ideea că orice pasăre pe limba ei piere.

— Da, orice pasăre pe limba ei piere, dar cauza pieirii nu sînteți oare voi, femeile, care ați ajuns pînă acolo încît ați umplut de fărădelegi pînă și biblia ?

Se repezi la o biblie și, frunzărind-o (văzu că e un Larousse, dar ce mai conta), rostea nume ca acestea : Salomeea, Sarah, Magdalena, nevasta lui Putifar, regina din Saba și, mai presus de toate, Eva, da, Eva, ea în persoană !

— Ia te uită ce scrie aici, zise el, citind un pasaj : „Lire : instrument de musique à cordes. Fig. génie poétique". Ce naiba, ăștia s-au băgat pînă și în biblie, s-o schimbe ? „Saisir : prendre fortement. Saisir quelqu'un au collet. Prendre quelque chose pour s'en servir : saisir son épée. Se rendre maître : saisir le pouvior. S'emparer d'une chose par autorité de justice, pour la faire vendre à son profit, ou pour la faire disparaître : saisir un mobilier". Dă-i în mă-sa, c-au făcut din toate Larousse ! Dă-i naibii de franțuji !

Momentul penibil se consumase, termometrul, găsit în sfîrșit pe perete, arăta 35°la umbră, iar presiunea atmosferică era de așteptat : 15 atmosfere, o atmosferă imposibilă. De aici furtuna care trecuse pe lîngă cei doi eroi, atingîndu-i la coarda sensibilă a lirei.

Cap. XXXI : MĂCAR UN PIC

Motto :

„Pentru soața lui, Orfeu
În Infern s-a coborît ;
Pentru soața-i nu putea
Să coboare-altundeva.

Cică-a coborît cîntînd,
Sigur sînt c-a fosta așa ;
Văduv cît s-a preumblat,
De plăcere a cîntat.

. . . . . .

Fericit bărbatul care
Slobod a rămas o dată ;
Iar și iar să-ți pierzi nevasta —
Fericire nesperată".

Francisco de Quevedo, „Înfățișarea lui Orfeu drept întruchiparea soților fericiți"

(În românește de Ion Acsan)

După ce îi aranjă gulerul, care nu se lăsa cu una cu două întors, plecară să verifice psihoza populației, pentru întocmirea graficului de la ora 11,25. Circulau tot felul de zvonuri în legătură cu un nou val de căldură, care trebuia să se abată dinspre dunele de nisip, ca și cum pustiul inclus în aceste dune și-ar fi cheltuit cota de căldură și acum atrăgeau o cantitate mai mare de soare decît era necesară viețuitoarelor. Problema mutării acestor dune (erau două prăpădite de grămezi de nisip) se

pusese de mai multă vreme, dar în ședința primăriei din orășelul acela de pe marginea Rîului Sec, birocrația răbufnise cu atîta violență, încît pentru aceasta ar fi trebuit semnate atîtea jumătăți de hîrtii (că era penurie), încît cerneala consumată ar fi fost de ajuns să schimbe numele rîului din Sec în Plin și să-i schimbe chiar și cursul.

Nu se acceptase nici ideea concretă, formulată de Bursuc, de a exporta cele două dune în condiții reciproc avantajoase, într-o țară unde nisipul îl numărai pe degete și care era dispusă să plătească gras. Obiecția președintelui de sindicat, care se tot ținea și el după primar, asistînd la toate discuțiile de specialitate, alături de contabila șefă, chiar dacă ar fi fost vorba să participe la o operație de transplant de splină, era că nu găsește pe hartă țara respectivă. Iepurele sărise atunci și numai că nu-i băgase în ochi harta aceea pe hîrtie cauciucată, pe care erau trecute toate ținuturile lumii, spunîndu-i : „Dar asta ce e ? — Dar asta ce e ?!"

Pe scurt, dunele rămăseseră la locul lor și acum, după ce absorbiseră apa din Rîul Sec, chemau, prin simpla lor prezență, un nou val de căldură.

Toți erau transpirați, cu cămășile ude-n spinare, numai Vulpea umbla într-un capod lejer, în casă, pretinzînd că ea își creează singură condiții optime de trai. Fie la cald, fie la rece.

Acum, în campania aceasta contra psihozei, ea era cea mai lucidă și vedea lucrurile just, din toate unghiurile.

Se găsise un nou mort, ziua în amiaza mare, într-un sac cu morcovi ? Da, se găsise, și în niște condiții cu totul ciudate. O femeie venise la tîrg cu doi saci cu morcovi, a deșertat unul, lumea s-a strîns la coadă și cînd îl deșartă și pe celălalt, curg cîțiva morcovi, apoi bucăți de carne, o mînă, un picior. Groază. Femeia a leșinat pe loc... în sfîrșit, scena a fost văzută, psihoza se crease. Cine era mortul ? În orice caz, nu era fata pe care o batjocorise (tu știi ce frumoasă era ?) un grup de huligani, după care prietenul ei îi spusese : „Lasă că te duc acasă eu, cu taxiul". O dusese la el și, pradă unei crize de demență, o tăiase în bucățele, distribuind-o apoi prin

oraș, la distanțe foarte mari, în așa fel încît atunci cînd a început să fie găsită, au trebuit organele să bată tot orașul ca să-i adune organele.

Dar ce legătură au toate aceste întîmplări misterioase cu valul de căldură ? Valul de căldură era tot o născocire a unor minți înfierbîntate, în goană după senzații tari, cu scopul de a defăima realitățile și de a compromite dunele. (Așa se exprimase contabila șefă). Tot o născocire, ca și crimele oribile de mai sus, pentru că cine se mai poate gîndi astăzi, la noi, la astfel de știri senzaționale, culese parcă dintr-un ziar de bulevard ?

Mai plauzibilă părea asasinarea șoferului de taxi, oprit de doi frați, pe o stradă mai întunecoasă, ca să-i ia și pe ei. „Liber ? — Liber." Unul se urcase lîngă șofer și altul în spate. La un moment dat, cei din spate l-a înhățat pe șofer de cap și cel de lîngă el a scos un cuțit mare de tăiat porci și i-a tăiat beregata.

Deși fusese îngropat cu cortegii de șoferi, în acea zi toate taxiurile mergînd cu farurile aprinse, încă mai existau și aici dubii că ar putea fi adevărat — adică ar putea să nu fie adevărat — cum nu era adevărată nici povestea cu stupefiantele.

Era imposibil ca acel cîntăreț de muzică ușoară, care-și schimbase orașul, din motive de documentare, pentru doi ani, să fi fost reținut în toată această perioadă ca traficant de carne, în care se aflau stupefiante.

Sigur, nouă ne merge mintea ceva de spaimă, sau mai bine zis pe cine lasă mîna să strice o fleică, băgînd în ea prafuri de heroină, în loc de piper ? Din ce, din ne ce, psihoza se crease și plutea deasupra orășelului de pe malul Rîului Sec, întocmai ca o ceață care se lasă greu, dacă ne e permis să forțăm puțin imaginea. Dar atmosfera era grea, ceața nu putea fi nici ea mai ușoară, după cum nu era ușoară nici sarcina comisiei.

Vulpea luă o mînă de nisip și, mai privind o dată cele două dune, vîrî nisipul, cu mare grijă, în două eprubete, pentru a-l analiza la laborator, în vederea elucidării presupusului zvon cu valul respectiv.

Nici nu se îndepărtă bine comisia, că și sosiră în locul respectiv două camioane care, încărcînd nisipul, schimbară dunele între ele.

— În orice caz, măsurile sînt luate, zise contabila șefă, îndrăznind să acționeze fără a mai aștepta rezultatul analizei, ba rugînd un subaltern să întocmească un raport împotriva comisiei, care ar fi sustras o mînă de nisip din nisipul public. Cuvîntul contabililor era tot mai greu și, veghind cu ochii în patru, ei se credeau singurii păzitori ai legilor.

Psihoza se îndepărtase ca prin farmec, prin simpla schimbare între ele a dunelor. Presupusul val de căldură se dovedi, în curînd, a fi simplu zvon, cînd niște ploi torențiale începură să răpăie și să umfle Rîul Sec și toată valea, și alte văi, și cît vedeai cu ochii, numai apă și cadavre de vite. Și era un frig...

Cap. XXXII : E FRIG ŞI E ELECTRICITATE

Motto :

„Cîţiva inşi băteau un cîine. Pitagora se-ntîmplă să treacă pe acolo. Zice : „Opriţi-vă, nu-l mai bateţi... este sufletul unui prieten pe care-l recunosc după voce."

(Întîmplare antică)

Fără-Cap şi Fără-Coadă, sper că n-aţi uitat de el, deşi între timp iepuraşul nu mai e acelaşi, s-a modernizat (fug şi eu în pas cu vremea, zice), începînd chiar cu numele : F.C.F.C. sau, prescurtat, F^2C^2— alergase ca un bezmetic toată ziua după nişte hîrtii. Era vînt şi vîntul purta nişte hîrtii peste cîmp şi treaba lui era în acea miercuri să vadă ce mai scrie. Voia să afle, în primul rînd, în ce an se află, în ce lună, în ce zi, dar ciozvîrta pe care reuşi, în sfîrşit, s-o înhaţe, nu-i indica decît luna — februarie. Asta se vedea şi după arături : muncile agricole nu erau în toi. Se lucra acasă, în gospodării, la recondiţionarea oilor bătrîne reformate, după cum citi tot pe acea fiţuică mototolită care informa în legătură cu februarie.

Venea de la nişte săpături. Ca să-şi facă stratul, săpase într-o vie şi dăduse de o moartă (Nu iubea jocurile de cuvinte, dar asta era realitatea : moartă din secolul al III-lea î.e.n.). Era vorba de un schelet de femeie agatîrşe, despre care se zice că ei, agatîrşii, îşi cîntau legile. Ca să le memoreze, le făceau cîntece şi parcă şi vedea cete-cete de inşi agatîrşi săpînd la acea vie şi cîntînd cît îi ţinea gura : Să nu furi, tra-la-la-la, Să nu ucizi, bis, Din păduri, tra-la-la-la, Să stîrpeşti cele omizi !" Metoda era bună, ceea ce denotă un cult pen-

tru problemele civice, ureche muzicală și poate cam scurtă ținere de minte.

Cu scheletul în spinare, străbătuse jumătate din oraș, de la un laborator la altul, pentru diverse analize. Îi făcuse Wassermann, viteza de sedimentare, analiza urinei, proba de broscoi, să vadă dacă nu e însărcinată și încă vreo două-trei analize, care-i dădură multă bătaie de cap, întrucît știți cum e la policlinici. Te duci, bați la ușă, ești primit la coadă, aștepți, intri, spun c-a greșit cabinetul ș.a.m.d. Însă ținuse mult la această identificare, dintr-un spirit de echitate.

Tușea. Avusese o gripă, care-l dăduse peste cap de cel puțin 4—5 ori, și la vale, ceea ce era aproape normal, dar și la deal, pe costișe și rămăsese cu spinarea rece și cu o stare subfebrilă. Această stare nu era starea lui, nu-și găsea locul, dorea să-și vadă prietenii și să le comunice descoperirea, dar Ursul dispăruse fără urmă și în locul lui apăruse un om cu același nume. Și el își schimbase numele, F^2C^2, dar rămăsese, în esență, același.

La cenaclul cui să mai meargă ? Să asculte cum picură apa din stalactite pe stalagmite sau invers, niciodată nu știa care ce sînt, în acea peșteră fantastică a gîndirii abstracte, unde se țineau întîlnirile literare.

E drept, cunoscuse mult viața în ultima vreme. Nu atît alergînd, cît stînd, căci fusese obligat la un moment dat să stea într-o cușcă, la „iepurii simulanți", alături de alte animale, tot simulante.

Îl prinseseră că ar fi fost scriind scrisori anonime către un director de întreprindere, mai precis către directorul Grădinii zoologice, în care, pe două pagini, îi dădea sfaturi cum ar trebui să dreseze dobitoacele, iar pe alte două pagini îl insulta de la băgarea în direct, pînă la „să mă pupe" ș.a.m.d., deci patru pagini compacte, pe care le scria în WC, cu o pătură în geam și le expedia pe fiecare din alt oraș, directorului acela și, spre mirarea lui, după doi ani fusese prins.

Cum ? După scris, susțineau ei, dar el nu știa să scrie. Îl băgară la simulanți, ca să vadă care pe care. Care simulează, ei că spun că știu să scrie, ori el că susține că nu știe să scrie.

Îi plăcuse documentarea acolo. Stătea lîngă Cristos, care cerea mereu oțet și fiere, vocifera că de ce nu e oțet și fiere și-și tot bătea un cui în palmă.

Lîngă Cristos se afla Isus, care nu-l recunoștea pe primul și făcea minuni. Îi ghicise paznicului trecutul și-i spunea cu o oră înainte cam ce va face acesta, drept care paznicul de la o vreme nu mai făcea nimic de capul lui, se ducea și-l întreba. Mult stăruise F^2C^2 (aici își schimbase numele, ca să nu fie recunoscut) pe lîngă Isus, să-i spună ăluia să-i dea drumul în următoarele 24 de ore, pînă la urmă îl convinsese și așa fugise de acolo, pe bază de minune.

Nici el nu știa sigur ce era adevărat și ce nu era adevărat în toată povestea, vremurile prea erau învălmășite, și el nu-și amintea să aibă ceva personal cu Grădina zoologică, întrucît animalele ajunse acolo cresc oarecum în rang, nu au grad mai mare dar au funcție, reprezintă, ca să zicem așa, esența speciei : esență de măgar, esență de leu din Sahara, esență de tigru din Bengal. Și pe lîngă că le e asigurat traiul, le e asigurată și liniștea sufletească, li se aduc filme, li se prezintă tot felul de colective de vizitatori.

Trecuse pe acolo, e drept, o dată, ca să-l caute pe Urs, să vadă dacă nu cumva l-au luat și l-au făcut esență. Nu se putuse apropia prea mult, că n-avea mărunt și asta îl cam înfuriase.

Dar unde se afla Ursul ? F^2C^2 lăsă în plata Domnului „Albina și acul său", ăsta e titlul revistei pe care o bătea vîntul, se consolă că sîntem în februarie și că agatîrșii au trăit. Și-au fost trăit.

Cap. XXXIII : HAI LA ÎNFIAT

Motto :

„(...) Luca Moşneagu, harabagiul nostru, dă bici cailor, zicînd nevestei sale care închidea poarta după noi : „Olimbiadă, iè seama bine de borta ceea !" Căci nişte porci, spărgînd gardul într-un loc, se înnădise în grădina lui la păpuşoi."

Ion Creangă

— Ursul ce făcea ?

— Ursul, de mult de tot, l-am lăsat cu Vulpea... Parcă topica nu este prea bună, mai bine spus : „Pe Urs l-am lăsat de mult de tot, cu Vulpea" sau „De mult de tot, l-am lăsat cu Vulpea pe Urs". Aici nu-mi place „Vulpea pe Urs". „Cam de mult l-am lăsat noi" .... nu, „Cam de mult i-am lăsat noi pe Urs şi pe Vulpe ...", acum fiecare are ceva pe el. Grele probleme mai ridică şi stilistica, mai ales prin luna a V-a (prin ce ?).

— Prin luna a V-a. Aha !

... cînd tot oraşul se umple de funigei, care cad mohorîţi în zile mohorîte şi veseli în zile voioase, ca o zăpadă de mîna a doua.

Ursul suflă cîţiva funigei, care se aşezaseră pe frazele cele mai frumoase ale cursului, funigeii se întoarseră, se vede că erau obsedaţi de Urs şi de curs, îi suflă din nou, iar se întoarseră... şi aşa treceau zilele unele după altele, de cînd apăruse Bursucul totul luase o întorsătură ciudată şi nu mai putea de ciudă.

Îl cunoscuse de mult, cînd stăteau în gazdă la aceeaşi babă, pe strada Puţul cu ţurţur şi îşi amintea că baba îi făcea tot felul de şicane, el fiind mai vioi (Bur-

sucul) și el fiind mai domol (Ursul). Acum prietenul, pe care nu-l văzuse multă vreme, îi spusese la o bere că s-ar fi cunoscut mult mai de mult și că ar fi fost vecini de vizuină. Și pe o foaie de hîrtie îi desenase locul, așa cum îl visase ori îl văzuse el cu ochii minții care — ca prin minune — coincidea cu cabana, loc de muncă și de transformare prin muncă, actuală (transformare) a Ursului.

În ultima vreme fusese atît de ocupat, încît nici nu mai știa unde-i e capul, darămite restul.

Era nervos. Nevastă-sa se certase cu Vulpea, secretara lui personală, care-i făcuse și un copil, cît timp îl trimisese pe el după gumă, la oraș, și panglică de mașină de scris, ea îi turnase un copil, nevastă-sa nu voise să-l recunoască, sub pretext că nu putea fi al lui, „cunoaște ea tiparul", ieșise un balamuc în lege, se sesizaseră grangurii, coțofenele, și pînă și pitulicele și toate îi aminteau, pe limba lor, de cum deschideau ciocul, de prima lui dragoste, care nu fusese nici Vulpea, nici nevasta... asta așa, ca răzbunare, și ce-i acum în sufletul lui... Ce, ce, ce ? parcă întrebau, pe rămurelele din fața ferestrei, două pitulici, ieșite adineaori din găoace, prin urmare nefiind încă la curent cu bîrfa și dornice să se pună la punct.

Mai duceți-vă dracului de cațe, spuse Ursul, întorcîndu-se cu spatele la pitulici și îndreptînd emanația sonoră către camera vecină unde, prin ușa închisă, bănuia că — deși invizibile — și Vulpea și Vițica erau acolo, una calcă, alta gîndește, nu, gătește, și că el trebuie să ia cît mai repede o hotărîre în ceea ce privește căminul conjugal. A cîta conjugare o fi căminul conjugal ?

În mod paradoxal, astăzi era năpădit de probleme de stil, de gramatică și ortografie — asta ca un ultim colac de salvare, pe care i-l întindea natura, ca să-i sustragă atenția de la Ana și Caiafa.

Apăru copilul, cu părul vîlvoi și cu ochii albaștri și nevinovați (ce avem noi cu ochii copilului ? Părinții strică) și spuse : „Tată" în limba sanscrită, ultima achiziție de la un pui de țigan, cu care se jucase în curte, într-o albie de porci.

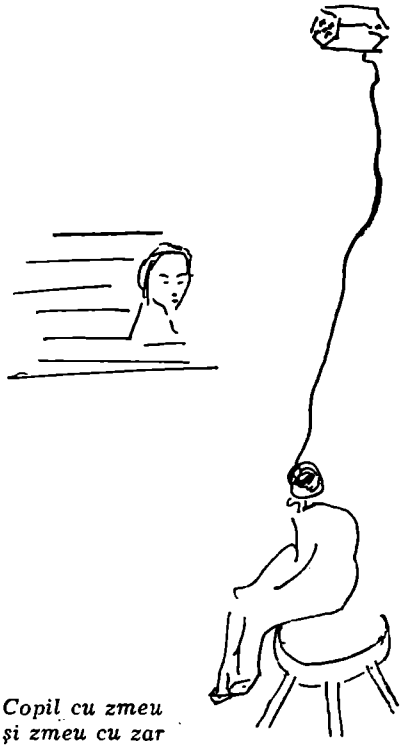

Copil cu zmeu
și zmeu cu zar

— Du-te la mă-ta să se spele, zise Ursul, neridicînd privirea de pe funigei, care se întorseseră pentru a nu știu cîta oară pe curs (citea un curs de Muma Pădurii) și continuă, în gînd, „cu tine pe cap", întregind apoi gîndul, pentru a fi mai clar, „cu tine pe cap, că totodată te și spală".

Pe copil îl îndrăgiseră amîndouă și parcă soția legitimă îl iubea mai mult, ca mai nevinovată și ca străină. Ea îi făcea toate mofturile, îi cumpăra halviță, îi descoperea cuiburi de cioară prin pomi, îl învăța să fie bun și să facă fapte frumoase. Tot ea fu cea care îl băgă în baie și la țipetele lui de „mother", tot în sanscrită, îl săpuni și, după ce îi arse cîteva palme, dar încet și

plasate în locurile indicate de manualul „Educația copiilor fără dureri", îl făcu lună și-l pupă pe frunte.

Sosi și Vulpea să și-l ia.

— Acum nu, protestă Vițica (Ica), după ce ți l-am scos din mizerie.

— Bine, binee, făcu Vulpea, lasă că fac eu altul.

Era o grosolănie (fără dialog, căci la asta nu se mai putea răspunde nimic) și Ica înghiți în sec, meditînd că în secolul XX, te poți aștepta la orice, în viteză.

În momentul următor Ica nu știu cum alunecă pe dușumea, că atît Ursu, cît și Vulpea se gîndiră : „Vai, și-a spart capul ! Unde nu dă dumnezeu !". Dar ce să vezi ? Dîndu-se peste cap, fără să și-l spargă, Ica se transformă din viţică, așa cum o știau ei, sau cel puțin așa pretindeau c-o văd — doza lor de subiectivitate nu ne interesează — într-o doamnă absolut normală și rezonabilă ca înfățișare : doamna Ica, soția lui Ursu, o femeie tare cumsecade și chiar drăguță, cum trebui să recunoască cu glas tare Vulpea, cu invidie în glas, întrucît o găsea acum ceva mai proaspătă la înfățișare decît arăta chiar ea personal. (E bine să te mai odihnești din cînd în cînd într-un animal, că uite cum te conservă).

— Dragă, făcu Ica, dulce, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, — ce-o fi cu ieslea asta aici ?

Ursu nu vru s-o jignească, spunîndu-i adevărul că rumegătoarele mănîncă din iesle chiar și în Statele Unite.

Se frecă la ochi, o rugă pe secretară să-l frece și ea la ochi, aceasta ceru permisiunea doamnei, care încuviință.

— Eu mă duc să înfiez copilul, zise. Și Ursu, frecat la ochi, văzu ieșind din birou o femeie adorabilă — nevastă-sa. Ptiu ! Să n-o deochi, că asta se deoache repede ! Și ghici în fracțiunea de secundă următoare, în profilul decorativ dulce și plăcut, fără a fi prea livresc, un suflet corespunzător. Împreună cu Vulpea, care-i ceru politicos, dar ferm, să nu-i mai zică așa, ci sobru : duduia Anișoara Iordăchescu, dădură ieslea afară și-o tăiară și din inventar, ca pe un material consumabil. O rugă să-i dea volumul de versuri „Țoiuri și ventuze", care apăruse dintr-un gol de producție, săptămîna trecută, fără autor, acesta fiind plecat în concediu, urmînd

ca la întoarcere, în caz că ține să-și recunoască versurile, să treacă pe la fiecare cumpărător și să-și semneze cartea. Vulpea i-l aduse a doua zi din oraș, chicotind, dumnezeu știe de ce. Și uitîndu-se la titlu, Ursu căzu pe gînduri. „Mda ! Țoiuri și ventuze“ ! Hm ! Așadar, „Țoiuri și ventuze“... Frunzări cartea. Versurile acelea îi spuneau ceva, dar nu știa bine ce. Ca și viața lui — și a altora — pe care se străduise s-o înțeleagă acolo, la cabana aceea „Ocolul silvic“ („Ocolul silvic parte integrantă din ocolul lumii“ — îi spusese odată Vulpea), unde se simțea rudă cu animalele, unde ea fusese detașată, într-o... mă rog... viță — imposibil ! E vorba de un coșmar !... Unde el hibernase... Hm ! Dar unde ești atît de aproape de anotimpuri și rotația stelelor în jurul axei lor și-a ocolului, unde... „Hm ! Deci țoiuri și ventuze !... Frate bun cu codrul... Hm ! că dac-ar mai avea o viață... tot așa... e-he !“

O rugă pe secretară (legătura lui cu nevastă-sa) să-i facă legătura cu ea și prin ea cu însăși viața, căci avea de gînd să ia totul de la început, împreună, au trecut ei prin multe, au învins greutăți, acum au experiență, au de toate, au slavă Domnului (cu D mare) de toate, au, slavă Domnului...

— E la înfiat, răspunse Anișoara sec. O fi coadă.

— Nu-i nimic, aștept. Între timp eu mai lucrez. Luă o lamă și cu mare grijă rase codița lui ț din titlul volumului de versuri... „Acum parcă sună mai bine“, se gîndi. „Toiuri și...“ Sau Tuiuri ?! Uite așa și-o fi pierdut și maimuța codița, devenind om în procesul muncii... Simți în el forțe proaspete și... etc. etc. Și-am încălecat pe-o șa, și-oi mai încăleca.

SFÎRȘIT *

---

* Aici se termină totul, din lipsă de spațiu : *vizuină* și *viziune*. Și e păcat, păcat, pă....

INDICE ALFABETIC

— În ordinea (analfabetică) a intrării în vizuină —

— *Ursu,* Ursul, Domnul Urs — din lat. *ursus* (vezi dicţionaru! ursului), animal omnivor, cînd e animal, şi, pe o treaptă mai sus, om de litere şi inginer silvic, şeful Ocolului pămîntului nr. 1, posesor de vizuină, apartament, şi cenaclist. Fiinţă imposibilă, cu aptitudini spre domesticire (cf. caracterizării paznicului de la Zoo), individ suspect, cu antecedente, greu de ţinut în frîu şi uşor de dus de laţ (Pp. 5, 7, 15 ş.a.m.d)

— *Vulpea,* alias d-ra Vulpe, alias Anişoara Iordăchescu, din lat. *vulpes* (Vezi Dicţ. ed. citată). Se evidenţiază prin coada stufoasă şi blana-i de vulpe. Talent dramatic şi aptitudini pentru roluri de ingenuă în diverse spaţii (pădurea în curs de defrişare, pe marginea prăpastiei, în nămol) şi în diverse condiţii social-economice. Inflamabilă şi roşcovană, însărcinată de sus. (Pp.

— *Iepurele,* Iepurilă, Fără-Cap şi Fără-Coadă sau, prescurtat, F^2C^2 — din lat. *leporem* şi din burul — indescifrabil, în urma unor săpături recente la Buridava. Greu de prins, greu de ţinut, dar odată ce-ai legat prietenie cu el e pe viaţă (fiindcă trăieşte puţin). Neajutorat, poet al fugii şi-al spaţiilor verzi, cît vezi verzi sau nearate. Mai are şi alte calităţi. (Pp.

— *Bursucul,* Viezurele — Cumătru şi colocatar forţat al ursului, mai ales în primele pagini. Din lat. (Vezi dicţ. pagina despre Bursuc şi pagina despre Viezure). Supus demolării psi-

hice, altfel sprinten la minte. Ultimul filozof agnostic a cărui agnosticlă e goală (calamburul aparţine burului său prieten Iepurele), auditor zgomotos în peştera Gîndirii abstracte. (Pp. şi urm.)

— *Lupu,* cumătrul lup, Bătrînul Lup de Mare din lat, *mare* (marea = *mare).* Simbol al unor vechi popoare indoeuropene, citat de Homer, vezi-l pe steaguri, tuiuri traco-dacice, fundează Roma — prin nevastă-sa lupoaica cea miloasă —, azi pe cale de dispariţie din cauza cruzimii oamenilor şi a unor prejudecăţi vînătoreşti. Figură impresionantă a literaturii noastre — vreau să spun a acestei cărţi —, hăituit în strofe strîmbe şi nedrepte (Pp.

— *Cocoşul.* Vezi Găina — vezi Oul. Îşi face autobiografia (a scurtă), scrie procese verbale. Folosit pînă la exploatare ca ceas deştept. de către Urs, de cîte ori doreşte să iasă din iarnă (hibernare). (Pp. etc.)

— *De Lapte,* Guiţ (zis De Sanchis). Are şi aici codiţa sfredel şi-i place să facă băi de nămol. Inapt pentru metafizica ignatului. (Pp.

— *Viţica,* Ica. Fără etimologie latină. Făptură legitimă, fiinţă iubitoare, bună mamă vitregă. Apare brusc, se lasă bruscată, trezeşte simpatia cititorilor cu o educaţie mai serioasă decît a autorilor.

— *Copilul* — Singurul personaj al acestei povestiri impresionante care n-a suportat vraja. Adică n-a fost transformat în animal — precum Ursu, Vulpea, Iepurele, Bursucul — vorbesc de ei în faza lor de oameni. Îi lipseşte foarte puţin pentru a fi un adevărat copil-minune al zilelor noastre, pe cît de tinere şi copilăreşti, pe atît de minunate.

— *Broaştele* — Lac să fie că... Vezi pag....

— *Codin* şi *Mozoc* — doi duläi care merg împreună şi la indicele explicativ, pentru că se mănîncă tot timpul. Codin e şef de catedră, prin uzurpare, căci nu şi-a luat doctoratul, ci a muşcat doar dintr-un doctorand şi nu i-a plăcut subiectul. Şi, la urma urmei, Mozoc e mai aplecat spre studiu şi prinde mai multe muşte vara. Amîndoi ciobăneşti şi lupi în pro-

porție egală. Mozoc, deși mai lățos, îl lasă pe șeful de catedră să-și schimbe părul înaintea sa, pe un covor de flori de vișin — primăvara — și unul de frunze de vișin (aceleași) — toamna. Erau indispensabili acestei narațiuni, unde nu lipsesc decît oile, lîna, cașul, brînza și laptele. (Vezi cașul în latinește, Dicționarul citat). Codin și Mozoc n-au suferit nici ei transformări — și zău c-ar fi fost păcat să stricăm caracterul lor dintr-o bucată, autentic, pe niște oameni fictivi, plămădiți, vorba lui Shakespeare „din aceeași substanță ca și visele".

INDICE ALFABETIC

— În ordinea ieșirii din vizuină —

Iepurele (F^2C^2)
Bursucul
Vulpea
Vulpoiul al II-lea
Cocoșul
Guiț de Lapte
Ursul
Ursoaica
Furnicile
Fumul
Țoiurile
Ventuzele
Și însăși Viziunea vizuinii

CUPRINS

Partea I — VIZIUNEA VIZUINII

— Cap. I : O vizuină din zilele noastre . . . 7
— Cap. II : Nu hibernați cu ochii deschiși . 12
— Cap. III : Frumoasa mea ursoaică naturală . 17
— Cap. IV : Gura lumii 19
— Cap. V : Vulpea vine „într-o chestiune" . 23
— Cap. VI : Vulpea se sacrifică încă o dată . 35
— Cap. VII : Descrierea Peșterii Gîndirii abstracte 48
— Cap.VIII : De Lapte, la nămol . . 53
— Cap. IX : Problema de la pagina 13 . . . 58
— Cap. X : Guiț în perspectiva unei jumătăți de an de necrezut 63
— Cap. XI : Lumea vrea povești 67
— Cap. XII : Nevinovat ca o panseluță . . 71
— Cap. XIII : Alt capitol 74
— Cap. XIV : Dacă sînt cît de cît deconectant . 79
— Cap. XV : Acoperiți cadavrul 84

Țoiuri și ventuze. Volumul I : Țoiuri

— Nu cunosc . . 95
— Compoziție . . 96
— Mi . . . 97
— Crimă . . 98
— Ispită . . . 99
— Cu ochi 100
— Mirătură . . 101

— Urme . . 102
— Dialog . 103
— Mau . . 104
— Este . . . 105
— Cîntec 106
— De ce ? 107
— Pustiu 108
— Cap. XVI : O lămurire sau Mormăilă se clarifică 109
— Cap. XVII : Acuma, adineaori 110

Partea a II-a — VIZUINA VIZIUNII

— Cap. XVIII : Plînsul . . 119
— Cap. XIX : Nu gustă gluma . 124
— Cap. XX : Pînă la glezne . . 128
— Cap. XXI : Verde de pe ochi . . 133
— Cap. XXII : Odihnihnă 139
— Cap. XXIII : Eu îți dau timbre și tu te porți urît ! 143
— Cap. XXIV : Natură în lînă 147
— Cap. XXV : Contrapupatul . . 151

Vol. II : Ventuze

— Zori 160
— Taifun 161
— Bobîrnacul 162
— Mița și Anti-Mița . . . 163
— Cum ? 164
— Cocoșește 165
— Jale 166
— Sațiu 167
— Întîmplare 168
— Vulpea iese 169

— Răzbunare . . 170
— Prietenul . 171
— Cariul . . . 172
— Sfanța 173
— În țițîni 174
— Parcă 175
— Delta 176
— Vine 177
— Pe trei spirale 178
— Pss ! 179
— Babel 180
— Oftat 181
— Pe la cîntători 182
— Aș vrea să mi se pară 183
— Cap. XXVI : „Și plîngem de la ceapă" 184
— Cap. XXVII : Deconectarea . 185
— Cap. XXVIII : Revenirea 190
— Cap. XXIX : E vară și lumea nu prea scrie 196
— Cap. XXX : Se pregătește furtuna ! . 200
— Cap. XXXI : Măcar un pic . . . 204
— Cap. XXXII : E frig și e electricitate 208
— Cap. XXXIII : Hai la înfiat . . 211

Lector : GABRIELA NEGREANU
Tehnoredactor : CORNEL CRISTESCU

Bun de tipar 5.XI.1981. Apărut 1981.
Coli de tipar : 14.

Tiparul executat sub comanda nr. 471 la Întreprinderea poligrafică „13 Decembrie 1918", str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97 București, Republica Socialistă România

Lei 7,25